

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

SCLOVENE

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Prijateljske pogodbe z Rusijo

»Zgledi vlečejo«, je izrek, ki velja tudi v politiki. Odkar je Roosevelt uredil politične odnose Zdrženih držav s sovjetsko Rusijo, ne utihnejo vesti, da se sedaj ena, sedaj druga država poteguje za ureditev političnega razmerja z boljševiki. Med njimi so tudi države, ki so leta in leta svečano zatrjevale, da jim niti na misel ne pride, da bi sploh kdaj hotele imeti kakršnekoli odnose z ruskimi sovjeti. Vse to sedanje početje pa dela vtis, da se je eden od obeh večerajšnjih nasprotnikov temeljito spremenil. To bi pa zopet mogli biti edino boljševiki, ker si drugače ne moremo misliti, kako bi naenkrat vzbudili tolikšno zaupanje do nekomunističnih držav, da se jim omogoči iziti iz petnajstletne politične karantene, kamor jih je obsodil civilizirani svet radi njihovih komunističnih barbarstev. In res so neki ameriški in francoski listi napravili čudovito odkritje v zadnjem času, v smislu katerega so sovjeti res napravili konverzijo. Po teh vestih naj bi se na nek čudežen način boljševiki »spametovali«, se odrekli propagandi za mednarodno revolucijo in jo dočela opustili. Navihani pariški poslanik Dovgalevski je pred kratkim zboru časnikiarjev z resnim obrazom pripovedoval, da so sovjeti postali »konservativna sila miru in ravnovesja v svetu«.

Toda, če so se sovjeti res v čem spremenili, so predrugačili le svojo taktiko do svojih nasprotnikov. Kako čisto nič pa se ni spremenil boljševizem v svojem bistvu in kako malo je opustil misel na svetovno komunistično revolucijo, pa lahko vidimo iz naslednjih dejstev.

Sovjetski komisar za zunanje zadeve Litvinov se je v decembru vrnil v Moskvo ožarjen s politično glorio. V Washingtonu je z Rooseveltom uspešno sklenil pogodbo, ki zblizuje dve najmočnejši republiki sveta; potem ga je z vsemi častmi in odlikovanji sprejel poglavar fašizma Mussolini v Rimu; nato je smehljajoči diplomat pohitel v Berlin, da pokaže, da tudi po krvavem zlomu nemških komunistov nikakor ne misli oficijelna Rusija prelomiti s Hitlerjem; šele nato je odšel domov v Moskvo, da poroča na 13. zasedanju eksekutive III. internacionale o uspehih svojega pakta o nenapadanj in uspešni definiciji napadalca, katero so si osvojili evropski diplomati. — Nel Po vseh svojih potih po Ameriki in Evropi je Litvinov zbranim delegatom komunistične internacionale svečano izjavil, da je vsesplošno dobil vtis, da je mirna povojna doba v Evropi pri kraju in da je po njegovem prepričanju od 1. 1934 dalje pričakovati izbruh silnih revolucij in vojn. Iz tega bi logično sklepali, da si sovjetski zunanji minister ne dela nikakih iluzij o vrednosti pogodb, za katere so se naenkrat pričeli živahno puliti nekateri evropski diplomati. Možno je seveda tudi, da Litvinov v resnici ne misli tako, kakor je poročal delegatom III. internacionale, ki kot možje revolucije radi slišijo, da se približuje njihov revolucionarni sen uresničenju...

Dva meseca pozneje, v februarju t. l. pa je Manuilov, zastopnik ruske komunistične stranke pri vodstvu komunistične internacionale na 17. kongresu ruske komunistične stranke temeljito demantiral vse tiste navze, ki so verjeli, da bo komintern res opustila svetovno revolucionarno propagando. Je pa zanimivo, da je o njegovih izjavah časopisje skoraj čisto molčalo, menda »slučajno«, med tem ko je skoraj izključna pozornost bila posvečena govoroma Vorošilova in Litvinova. Manuilov je namreč izjavil, da je stoprav sedaj prišel pravi čas za revolucionarno delo. Kajti, po njegovih opazovanjih je »kapitalizem v splošni krizi, demokracije države preživljajo ostre notranje spore, pod diktaturami pa se nabira toliko eksplozivne sile, da je treba le začeti.« Razven tega se je nemudoma treba okoristiti od razpada II. socialistične internacionale in pritegniti delavstvo h komunizmu. Govornik je napovedal tudi Blumu v Franciji in Hendersonu v Angliji isto usodo, kakor je zadel nemške socialiste. Posebno upanje pa stavljajo komunisti na Kitajsko, v kateri vidijo žarišče bodočega komunističnega razmaha na vzhodu.

Toda koncentrirati je treba vso delavnost — je izjavjal dalje Manuilov — še vedno na zapadu. Minirati je treba temelje držav in izrabiti nezadovoljnost in gospodarsko bedo narodov. V ta namen je treba uporabljati preiskavana sredstva in nove metode. Govornik je obžaloval, da se ameriški in evropski sodrugi ne morejo praktično s komunističnimi revolucionarnimi sredstvi seznaniti. Smešil je one komuniste, katerim se še vedno upira, da bi se vrinili v verske organizacije in cerkvene družbe, se potuhnil in od znotraj povzročali nered in zmedo. Ista taktika se priporoča tudi napram socialističnim in meščanskim organizacijam.

Svetovni položaj komunizma seveda ni nikakor rožnat, kakor je dopovedoval Manuilov, ampak je resnica ravno nasprotna. Vsakdo lahko spozna, da je politični zlom marksizma, čigar nosilec je bila II. internacionala, neposredno povsod najbolj zadel tudi komunizem. Saj je marksistični socializem bil povsod uvod in priprava za komunizem, bil je njegova ugodna skrivnica, zlasti kjer ni mogel javno izstopiti. Tudi se ne sme prezreti, da je komunizem protinaraven in izgubi povsod svoja tla, kjer se izboljšajo družabne in gospodarske prilike in kjer se ustvari pravičen red v gospodarstvu. Upajamo, da gospodarska kriza ne bo večno trajala. Sicer pa ista gospodarska beda, ki je legla na zapadne države, nič manj ne razjeda tudi sovjetske Rusije, kar ji je bistveno vzelo njen revolucionaren elan, posebno ker

Medtem ko človeštvo išče smernic iz teme...

Klic iz Rima: Katoličani na delo!

Sv. oče Pij XI. daje katoličanom najvišje smernice za delo v sedanjem razburkanem času — Nadpolitično - socialno - s pomočjo dobrega tiska

Rim, 3. marca. Z. »Osservatore Romano« ob-
javlja pismo, ki ga je sv. oče poslal nadškofu in
kardinalu v Lisboni na Portugalskem, v katerem
daje jasne smernice portugalskim katoličanom za
njihovo nadaljnje delovanje v okviru Katol. akcije.
Pismo je vzbudilo po vsem svetu največjo pozor-
nost, ker se domneva, da je sv. oče nameraval v
tem pismu dati sveste smernice vesoljnemu katoli-
čanstvu in mu naložiti v sedanji kaotični dobi, v
kateri se zvija svet, čisto določene, jasne naloge
in cilje.

Cilji, ki bleste...

„Katoliška akcija je nadnaravna in hoče pokristjaniti družbo“

»Vsi katoličani so poklicani — pravi sv. oče — da v Katoliški akciji sodelujejo, ker so vsi sprejeli zakramente sv. krsta in sv. birmo ter so s tem postali v katoliški Cerkvi apostoli in bojevniki. Toda vse te bojevnike v krščanskem smislu je treba skrbno pripraviti na njihov poklic, ki naj ne bo nič manj, kot sodelovati pri velikem delu, da se z nova pokristjani vsa človeška družba v vseh njenih organskih celicah. To je delo, ki je predvsem nadnaravnega značaja, a ki povzroča seveda tudi srečne posledice za blagor posameznikov in človeških obcestev. Kvaliteta je pri tem pripravljajnem vzgojnem delu krščanskih bojevnikov v početku več vredna kakor pa število. Kadar se nam bo posrečilo, da bomo v vseh plasteh ljudstva vzgojili značajne in apostolske bojevnike, ne bo prav nič težko najti zopet ljudskih množic.«

S kakšnimi sredstvi

1. „Nad političnimi strankami, nad strankarskimi mnenji“

»To je poklic, to je cilj Katoliške akcije, ki nima ničesar opraviti s politiko. Kakor je Cerkve sama izven in nad posameznimi strankami, tako mora tudi Katoliška akcija stati nad vsemi strankami in nad vsemi političnimi mnenji. Katoliška akcija pa s svojim delom pripravljaj in vzgaja državljane, poučuje in utrjuje, da bodo znali, kadar bodo izvrševali svoje državljanske dolžnosti, nesebično delovati za blagor domovine, za mir in za blagostanje vsega občestva. A Katoliška akcija nalaga svojim bojevnikom dolžnost, da so vestni v javnem življenju ravno tako kot morajo biti vestni v krogu svojih družin. Vzbuditi klic vesti, ki urejuje najlepša človeška dejanja, ali ni ravno to temeljna naloga pri delu za pokristjanjenje naše družbe.«

2. „Da bodo delavski sloji deležni socialne pravice in ljubezni“

»Vse številne socialne ustanove in organizacije, ki so nastale v zadnjih letih in imajo namen pri-
nesti duhovno in materialno pomoč delavskemu sloju, niso prinesle uspehov, ki smo jih imeli pravo-
do od njih pričakovati. Zakaj? Zato, ker niso bile odločno katoliške in so se rade oddaljevale od vodilnih smernic, ki so jih dajali papeži, ki imajo vendar nalogo, da v imenu Odrašenika vodijo na-
rode. Ponekod so te ustanove popolnoma odpove-
dale, ker niso mogle nič koristiti, drugod pa se niso
znale uveljaviti. Tako je prišlo, da je komunizem
zajel v svoje mreže veliko število dobrega, a nesvr-
čnega delavstva. Zato je treba na tem polju
novega napora. Katoliška akcija naj služi velikemu
cilju, da se povsod ustanovi socialne ustanove.
ki bodo učile in izvajale krščanske pravice, ki
bodo učile in izvajale krščanske ljubezni do vsa-
kega bližnjega, predvsem pa do vseh delavskih množic brez razlike.«

Kralj Boris v Nemčiji

Berlin, 3. marca. c. Kralj Boris je danes zju-
traj odpotoval iz Berlina. Na kolodvoru so se od
njega poslovili nemški zunanji minister von Neu-
rath, bolgarski poslanik v Berlinu in šef protokola
ter mnogo članov bolgarske kolonije v Berlinu.
Kralj Boris je odpotoval v Prago, kjer bo osebno
čestital predsedniku Masaryku k njegovemu rojst-
nemu dnevu.

velikansko vsote njenega proračuna požira
vrtoglavo oboroževanje sovjetskih armad,
v katerih vidijo boljševiki edino garancijo
proti notranjim in zunanjim sovražnikom.
Kljub temu pa, da se izglejda na kako sve-
tovno komunistično revolucijo odmikajo v
nedogledne dalje, ne nehajo sovjeti, kakor
se vidi, netiti svetovne revolucije, le da za-
enkrat priporočajo podtalno delo. Iz Moskve
se ne vrši le sistematična in zelo dosledna
propaganda, ampak tudi vsa tehnična pri-
prava za državljanske vojne. Tudi sovjetska
armada ni nacionalna armada, ampak je iz-
šolana kot armada mednarodnega komuniz-
ma, ki naj bi socialnim revolucijam poma-
gala do zmage. Komunistične celice dobivajo
posebna navodila, kako izvesti gospodarsko
špijonažo glede komunikacij, preskrbe z ži-
vili, orožjem itd. Kjerkoli jim razmere do-
puščajo, takoj formirajo polvojaške organi-

3. „Križarska vojna dobrega tiska“

»Toda čestokrat je zgolj nevednost kriva, da
krenejo ljudske množice na napačna pota. Saj je
človeška družba prenapolnjena z agitatorji in de-
magogi vseh vrst. Edino uspešno sredstvo proti
zakotnim agitatorjem in zapeljalcem je — pouk.
Človeka, ki nekaj vé in razume, ni mogoče pre-
slepiti. Pouk, ki naj ga vrši Katoliška akcija, kak-
šen naj bo ta pouk? Razlaga krščanskih resnic z
besedo, govorjo in tiskano. Krščanski narodi so
se zapletli v postranska znanja in so pozabili na
osnovne življenjske nauke krščanske vere. In če jih
zgrabijo vrtinci krivih nauk, se ne znajo braniti,
niti pred drugimi, niti pred svojo lastno vestjo.
Neizmerno apostolsko polje se torej odpira pred
vsakim aktivnim katoliškim bojevnikom, da postane
neustrašen raznašalec resnic, učitelj. Najuspešnejši
pouk pa se vrši s pomočjo knjige in časopisa.
Katoliška akcija ima nalogo, da z vso resnostjo
resnice obudi v srcih naših sodobnikov zavest, da
je širjenje dobrega tiska dandanes postala ena naj-
važnejših dolžnosti vsakega krščanskega bojevnika

in da spadajo grehi zanemarjanja te dolžnosti med
najstrašnejše, za katere bo človek dajal enkrat od-
govornost svojemu večnemu Sodniku. Slabemu ti-
sku je treba odgovoriti z dobrim tiskom, slabo se-
me uničiti z dobrim. Toda dober tisk bo močan,
če bo organiziran, če bodo iniciative izhajale iz
skupnih žarišč. Med seboj razprti, četudi dober
tisk, ki drug drugega ne podpira, je brez koristi
za velike skupne, nadnaravne ideale krščanstva, ki
družijo.«

Samo ena diktatura — pravice in ljubezni

V sedanjih težavnih časih, ko človeštvo stoji
ob tragičnih razpotjih, ko državljanske vojne sejejo
strah in obup in ko se oznanjajo nevarnosti med-
narodnih sporov, ohranimo, krščanski bojevniki
Katoliške akcije, svoj mir in svojo zbranost in
sledimo temu klicu sv. očeta, ki nad trenjem strasti
človeštva, išče sredstev in delavcev, da se ustvari
zopet velika krščanska skupnost na velikih temeljih
Katoliške akcije, ki so delo za diktaturo pravice
in ljubezni med vsemi člani človeške skupnosti.

„Nova avstrijska ustava na podlagi papežev okrožnice“ Izjava dunajskega komisarja dr. Schmitza

Dunaj, 3. marca. Z. Dunajski občinski komisar
dr. Schmitz je sprejel dopisnika pariškega »Petit
Parisien« in mu dal o novi avstrijski ustavi sledečo
značilno izjavo:

»Nova avstrijska ustava ni vzela za svoje osnove
samo državopolitične obzire, ampak se predvsem
ostanja na nauke rimskih papežev. Nova ustava bo
v prvi vrsti avstrijska, ker jo je v osnovnih črtah
sestavil že rajni zvezni kancelar msgr. Seipel. To se
pravi z drugimi besedami, da delamo na tem, da
zgradimo državo in družbo na načelih, ki jih je
postavil sv. oče v znani okrožnici »Quadragesimo
anno«. Ta okrožnica natančno pove, kakšna naj bo
organizacija novega socialnega reda, ki naj spravi
v harmonični sklad moderne potrebe z material-
nim in umstvenim razvojem človeštva. Okrožnica
pa tudi z obžalovanjem ugotavlja, da se država
preveč vmešava v javno gospodarstvo in da ima
marksizem kvarne vplive na razvoj socialnega živ-
ljenja. Človeška družba se je vse preveč oddaljila
od naravnih ustanov, kot so družina, ki je osnovna
celica sestava, na čelu katerega stoji državna vlada,
ter je vse preveč stisnjena v tesne okove, ki ne
dovoljuje več svobodnega razmaha zasebne inija-

tive. Zato je potrebno, da se vrnemo nazaj k zdra-
vemu redu človeške družbe, a da pri tem ne za-
postavljamo seveda najnovejša razvojna dejstva.
Naš avstrijski sistem predvideva poleg zbornice
raznih stanov in poklicev tudi še zakonodajno zbor-
nico, ki pa ne bo več avtomatično izrasla iz slepega
glasovanja neke večine. Temelj države je ljudstvo.
Če je tako, potem to ljudstvo svojega mnenja ne bo
povedalo v masah, v množicah, marveč po svojih
poklicih, po svojem delu in poslu. Število glasov ne
bo odločevalo, marveč delo in proizvodnja. V takem
okviru se ljudstvo lažje izraža, ker pozna potrebe
svojega stanu. Papeževa okrožnica je vse to pred-
videla in vse lepo uredila. Mi v Avstriji jo hočemo
izvesti ne samo po njenih besedah, ampak tudi po
njem duhu, ki jo preveča.«

Dr. Ender je s tem v zvezi izjavil, da bo
nova ustava izšla v kratkem in da bo treba 2—3
leta prehodnega režima, preden bo popolnoma uve-
ljavljena.

Člani »Vaterländische Front«, ki bo v Avstriji
postala edina režimska organizacija, bo dobila no-
ve uniforme z zelenimi srajcami in zelenimi kra-
vatami.

V Avstriji dobe eno samo strokovno organizacijo za vse delavce in nameščence

Dunaj, 3. marca. Z. Na snočnji ministrski seji
so med drugim obravnavali tudi predlog, da se
ustvari za vso državo samo ena skupna delavska
in nameščenska strokovna organizacija. Ministrski
svet je predlog odobril in bo kmalu izdana toza-
devna naredba, ki bo predpisala to novo stro-
kovno organizacijo, ki jo bodo vodila krščanska
načela o socialni pravičnosti in ljubezni in ki bo
ena izmed osnov stanovske ureditve države. Po-
samesne strokovne organizacije bodo dobile načrt
v roke pred objavo odredbe, da ga proučijo in dajo
svoje mišljenje.

Ministrski svet je obravnaval tudi vprašanje
obveznega pošolskega pouka.

Za številne družine

Berlin, 3. marca. TG. Berlinska mestna občina
je sklenila, da bodo odslej občinski svetniki botri
vsakemu tretjemu in četrtemu otroku, ker hočejo
s tem pospeševati močne družine, starši pa bodo
prejemali iz občinske blagajne po 30 mark mesečno
za vsakega takšnega otroka do 14. leta. Po
zgledu mestne občine je tudi zdravniška zbornica
Nemčije sklenila, da bo plačevala od 1. aprila na-
prej vsakemu svojemu članu 50 mark na mesec
za vsakega otroka od tretjega dalje do 21. leta.
Nezakonski otroci bodo uživali enake ugodnosti.
75.000 zdravnikov, ki pripadajo zdravniški zborni-
ci, bo uživalo takoj s 1. aprilom ugodnosti tega so-
cialnega sklepa.

Radek napada Japonce

Moskva, 3. marca. tg. Današnja »Izvestja« ob-
javljajo uvodni članek Radeka o proglasitvi mand-
žurskega cesarstva, v katerem trdi, da bo imelo
kronanje novega cesarja, ki se je izvršilo na pri-
stisk japonskega imperializma, velike svetovne po-
sledice. Japonska potrebuje Mandžurijo kot svojo
napadalno ploščo proti sovjetski Rusiji in bo svoj
vojaški pohod po kratkem odmoru zopet hotela
nadaljevati. Staro kitajsko cesarsko dinastijo je
postavila samo zato na mandžurski prestol, da bi s
tem privabila kitajsko prebivalstvo, ki še visi
kolikor toliko na imenu svojih nekdanih vladarjev.
Sovjetska Rusija ima nalogo, da na Kitajskem po-
skrbi za to, da bo ta narod, ki se že leta in leta
zvija v velikih bolečinah državljanske vojne, do-
segel svojo državno enotnost in izgnal s svojega
ozemlja japonski imperializem. Ze sedaj so veliki
deli Kitaja, ki vidijo za hrbtom mandžurske di-
nastije pošastno glavo japonskega imperializma, ki
bi rad v zaporednih etapah zasedel sploh vso tiho-
morsko obalo kitajske republike.

Kitajsko ne prizna Mandžurije

Pariz, 3. marca. c. Tukajšnje kitajsko poslan-
stvo je priobčilo komunikate zun. ministra nankin-
ške vlade o dogodkih v Mandžuriji. V tem komu-
nikoju nankinska vlada poudarja, da ne bo nikdar
priznala Mandžurije in da kronanje Pu-Jia za
mandžurskega cesarja dokazuje, da je Mandžurija
japonska vazalna država.

Dunajska vremenska napoved: Vzhodni rob
Alp: izpremenljivo vreme. temperatura bo narasla;
Južne Alpe: zaenkrat nobene bistvene spremembe.

Stavijskijeva greznica

Okrog zlatega korita

Tajna o smrti sodnika Princea še ni razčiščena

Način, kako je vlada gosp. Doumerguea prišla v posest odrezkov nakazil, ki jih je dal Stavijski izplačati svojim prijateljem in ki, kolikor je danes znano, presegajo vao to 250 milijonov frankov, je jako zanimiv in se sliši kakor roman. Stvar se je razvijala sledeče:

Roman o 1200 čekih

Kakor hitro se je pod vlado gosp. Daladiera izvedelo za skandal Stavijskega in kakor hitro se je zgodil »samomor« Stavijskega — so oblasti zaradi lepšega dale zaslišati vdovo Stavijskega, ter so to nalogo poverile policijskemu inspektorju Bonyju. Bony je dobil od svojih predpostavljenih diskretni nalog, da naj pri zaslišanju vdove Stavijskega — bivše lepote Anette Simon, intimne prijateljice bivših ministrov Paul-Boncourja in de Monziea, preden je postala ljubavnica in pozneje soproga Stavijskega — ženski sugerira sam odgovore, prirojene seveda tako, da se je izkazala popolna »nedolžnost« vdove. Toda Bony je bil tako dalekoviden, da je pri tistem tajnostnem zaslišanju zvedel velik del resnice o aferi Stavijskega, ki mu je bila deloma tudi od prej znana. Bony je stopil tudi v rvezo s tajnikom Stavijskega, znanim zločinskim tipom Romagninom, in je že pred enim mesecem zvedel, da ima Romagnin v rokah čekovne odrezke. Bony, ki je preiskavo, kakor že omenjeno, izvršil po željah justičnega ministra Daladierove vlade, ki je bil eden najintimnejših prijateljev umrlega velesleparja, se je pa pri tej priliki po neprevidnosti izdal, da ve vsa resnica. To so mu njegovi predpostavljeni hudo zamerali in čez nekaj časa ga je notranji minister na podlagi neke stare afere pred petimi leti, ko se je bil Bony dal za malo vsoto podkupiti od nekega grešnika, zapodil iz službe. Toda Bony je sedaj kot nekak privatni detektiv iz masčevanja s še večjo verno zasledoval afero Stavijskega, o kateri je zbral podatke, kakor jih nima nobeden drugi. Hlinil je prijateljstvo do vdove Stavijskega in do tajnika Romagnina in se je vtihotopil tudi v druge kroge ter zvedel, da je Romagnino čekovne talone, katere je bil dobil od vdove Stavijskega, spravil v tresorju neke londonske banke. Bony, kateremu so bila znana tudi imena oseb, na katere se čeki glasio, je nato Romagninu dopovedal, da je neumno, da je talone spravil v London, ker bi mu prišli veliko bolj prav v Parizu, kjer bi na njihovi podlagi lahko izsilil od onih, ki so na te čeki prejeli denar, naravnost ogromne vsote, da si odkupijo od njega molk. Bony je bil tako premeten, da se je celo Romagninu ponudil, da bo v tem oziru posređoval med njim in med politikmi, ki so se od Stavijskega dali na ta način podkupovati. Romagnino je, kljub temu, da je namazan z vsemi žabami, res jadrno odpotoval v London, tam odrezke dvignil in jih prinesel v Pariz, kjer jih je dal hraniti neki osebi, ki je bila njemu dobro znana in katero mu je tudi Bony priporočil kot najbolj zanesljivo. Med tem pa je bil Bony že dogovorjen z neznancom, da bosta odrezke izročila notranjemu ministru Sarrautu, kar se je tudi zgodilo. To je vzrok, da Sarraut ne izda imena neznanca.

Sodnika Princea je ubila mafija

Sarraut je pri tej priliki pariskim žurnalistom izjavil, zakaj ne more izdati tega človeka. Dejal je namreč, da je spričo dejstva, da je bil sodnik Prince umorjen od mafije Stavijskega, ki je, kakor se zdaj z gotovostjo ve, tudi Stavijskega samega ustrelila in dala potem po policiji in sodni oblasti razglasiti, da se je v svoji znani vili v Chamonixu ustrelil sam — da je torej spričo tega zahteva človečnosti in poštenja, da ostane ime človeka, ki je vladi izročil talone, za vedno neznan, ker se je bati, da bi tudi on postal žrtev mafije, ki se ne ustraši nobenih žrtv.

Vdova Stavijskija pred sodniki

Jako dramatično je bilo zaslišanje vdove Stavijskega, ki je postala žrtev premetenosti policijskega inspektorja Bonyja. Prišla je v nadvse elegantni obleki v dragocenem črnem krznu, z obrazom in gestami kraljice, ki se zaveda, da ji ne more nihče do živga. Na vprašanje sodnika, kdo ji je dal knjižice talonov, zakaj jih je izročila Romagninu, kaj ve o osebah, ki so prejemale denar, in zakaj je namerala z nekimi svojimi prijatelji pobegniti v inozemstvo, je odgovarjala spočutka ošabno, s čimer pa je svoj položaj samo pokvarila. Morala se je namreč kmalu prepričati, da ne uživa več nobene protekcije, in že po desetih mi-

nutah so žensko, ki je leta in leta živela, obdana od največjega luksuza sredi visokih prijateljev in zaščitnikov, odpeljali v zapor. Tam je seveda morala odložiti svoje dragoceno krzno, ne vedoč, kdaj bo zopet prišla iz teh temnih in vlažnih prostorov. Vdova Stavijskega bo seveda najvažnejša priča v procesu, predvsem pa se zanima policija za to, ali odgovarjajo resnici vesti, da je bila ona tieta neznanca, ki so jo v avtomobilu videli tisto usodno noč v Dejonu, kjer je bil umorjen Prince.

Strah pred odkritji

Odrezkov je 1200. Sedaj jih skrbno katalogizira cel štab uradnikov. Najbolj važne talone so fotografirali. Njihova avtentičnost je brezdvomna. Večinoma so bili izplačani iz tekočih računov pri Credit Lyonnais, Credit Industriale in pri banki Vasseur. Razume se, da so dotične osebe, ki so na njih zaznamovane, v velikem strahu in vznemirjenju. Zaradi tega je policija odredila, da se na te osebe, kojih imena iz tehtnih razlogov še niso izdana javnosti, najstrožje pazil, da ne bi ušle, in imajo tozadevna naročila tudi obmejne policije in policije v pristaniščih.

Pressard — šel morilske bande?

Dočim se je do sedaj mislilo, da morilcev Princea ne bo mogoče izslediti, se sedaj v tem oziru resnici odpira pot. Ves sum, da je intelektualni avtor tega umora, leti na bivšega državnega predsednika republike v seinskem departementu, Pressarda. Pressard že leta 1930 ni hotel dvigniti obtožbe proti Stavijskemu, o katerem mu je bil podal poročilo sodnik Prince. Ko je pred mesecem izbruhnil skandal Stavijski, je bil Pressard tako podel, da je skušal izvaliti krivdo za zavlačevanje postopanja proti velegoljufu na Princea. Zato je Prince sklenil, da bo Pressarda razkrinjal in se je tozadevno javil pri predsedniku apelacijskega sodišča Dreyfussu. Tam se je sestel tudi s Pressardom, kateremu je Prince rekel v obraz, da je podlež. »To je tudi moje mnenje« — je dejal predsednik Dreyfuss, ki je dal Princeu nalog, naj do 17. februarja sestavi poročilo proti Pressardu. Medtem ko je Prince svoje poročilo izdeloval, sta se na stopnicah južne palače srečala s Pressardom, ki je Princea vehementno napadel z grozečimi besedami. Prince, ki ni bil še uspel, fotografirati dva najbolj kompromitujoča dokumenta o Pressardu, je prošil za odlok do 21. februarja, kar je Pressard dobro vedel. Konec 20. februarja pa so našli Princea ubitega v Dijonu. O tej stvari piše Gustav Herve v »Victoires«, ki Pressarda naravnost dolži, da je najel morilce. Herve zaključuje svoj članek z besedami: »Šel mafije in povzročitelji umora Princea ste vi, gospod Pressard, bivši prokurator republike seinskega departementa in zet bivšega ministra notranjih zadev Chaulempsa!«

Ministri trepetajo

Sedaj se izve tudi, da je v afero Stavijskega vpleten tudi bivši ministrski predsednik Peter Laval, ki je kot minister dela skupaj s pravosodnim ministrom Peretom in finančnim ministrom Reynaudom odredil, da se mora afera zemljiške banke Huderu, pri kateri je bil Stavijski udeležen, zakleniti v arhivih, ne da bi se odstopila sodišču. Vlada Doumerguea je silno pridobila na ugledu in Doumerguea hvali vsa Francija, da se ni ustrašil in da je sklenil mafijo izkoreniniti. Nevarna pa je okolnost, da tako desničarji kakor levičarji apelirajo na svoje pristaje in jih oborožujejo. Bati se je izbruha nemirov in državljanske vojne, ako Doumergue ne bo posvetil svoje pozornosti tudi temu problemu. Kako zelo je padel v Franciji ugled polsancev, dokazuje predlog znanega humorističnega tečnika »Charivari«, da naj se izdela poseben znak za vsakega človeka, ki ni poslanec, namreč mala medalja, na kateri se nahaja palača Bourbon, prekrita s križem, in s podpisom: »Nisem poslanec!« Najnovejša senzacija je ta, da se med kompromitiranci v aferi Stavijski imenuje tudi sedanjí minister za kmetijstvo Queuille, ki pa to odločno taji in prosi, da se ga zasliši.

Nova španska vlada

Desničarske stranke so dale Lerrouxu oddih do 14. aprila

Pariz, 3. marca. AA. Havas poroča iz Madrida: G. Lerroux je sestavljal novo špansko vlado. Vlada je sestavljena takole: predsednik vlade: Lerroux, zunanji minister Pita Romero, notranji minister: Salazar Alonso, minister vojske: Hidalgo, morнарski minister: Rocha, kmetijski minister: Cyrilo del Rio, trgovinski minister: Samper, prometni minister: Cid, minister za delo: Estadella, minister za gradnje: Guerra del Rio, finančni minister: Marocco, pravosodni minister: Alvarez Valdes, prosvetni minister Salvador Madariaga.

Odisna od desnice

Madrid, 3. marca. tg. Predsednik republike je dal Lerrouxu mandat za sestavo nove vlade in mu je pri tem pripomnil, da se mora držati strogo politične ideologije, ki so jo izrazile zadnje volitve. Lerroux je zato sestavljal vlado, v kateri se nahaja 8 radikalov, 1 iz agrarne stranke, 1 liberalen demokrat in 1 progresist, medtem ko 2 ministra ne izražata nobene politične barve. V političnih krogih smatrajo, da Lerroux tudi s to vladno ekipo ne bo imel boljših uspehov kot so zadnji, predvsem, ker je bil prišlihen sprejeti zahteve desničarskih strank, to so obnova plač za duhovnike, politično amnestijo za vse desničarje in spreminjanje nekaterih delavskih zakonov, zahtev, ki jih zopet ne bo mogel izpolniti. Desnica mu je stavila neke vrste ultimatum, ker je določil 14. april kot skrajna meja, ko morajo biti njihove zahteve uzakonjene.

Ravno tako je noč izdala tudi socialistična stranka ultimativni proglas, da bo proglasila splošno stavko po vsej državi, ako bi Lerroux hotel izglasovati omenjene od desničarjev zahtevane zakonske spremembe. Značilna sprememba v vladi je podčrtana s postavitvijo Madariaga za prosvet-

nega ministra, ker pričakujejo, da se bo Lerroux kljub svoji strahopetnosti morda vendarle upal začeti z resno reformo šolske zakonodaje. Madariaga ne pripada k nobeni stranki.

Stranka Gil Roblesa pa je očitno zelo vznemirjena, ker Lerroux niti enega iz njenih voditeljev ni pozval na posvetovanje, ki je sestavljal novo vlado. Usoda novega kabineta je odvisna ravno od Gil Roblesovih ljudi in zato prorokujejo poznavalci političnih razmer, da bo Gil Robles izvajal takoj skrajne posledice, ako bi Lerroux omahoval v izpolnjevanju obljub, ki jih je dal desnici.

Iz Barcelone javljajo, da se vršijo nočjo velike demonstracije proti katalonskim fašistom. Okrog 10.000 ljudi je korakalo po barcelonskih ulicah za razvitiimi katalonskimi zastavami in vzklikalo proti fašistom. Pri pobojih s policijo je bilo večje število težko ranjenih.

Pomirjevalno bo brez dvoma vplivalo deitstvo, da je izginil iz vlade prejšnji notranji minister Martinez Barrios, ki je šef španske framasonije. Nadomešča ga liberalni demokrat Alonzo.

Razorožitvena prerekanja

London, 3. marca. c. Angleško časopisje je zelo razočarano zaradi stališča Francije v razorožitvenem vprašanju. Angleška javnost se sedaj popolnoma jasno zaveda, da Francija danes noče skleniti nobenega sporazuma v razorožitvenem vprašanju, ker danes nemazni še manj verjame, nego ji je kdaj poprej. Iz pisanja listov se razvidi, da je moral današnji Edenov referat siru Johnu Simonu o razgovorih v Parizu izveniti silno pesimistično. »Daily Herald« danes piše, da Francija noče razorožitve, ker nobena država v Evropi ne mara s Francijo skleniti varnostne pogodbe, ki bi edina mogla omogočiti Franciji, da začne s postopnim razoroževanjem.

Vlažno hladno!

sedaj NIVEA

Radi varnosti si vsak večer krepko nadržite obraz in roke z Nivea — creme. Te zadostuje. Vaša koža bo postala odporna in nežna. V eter in slabo vreme ji ne moreta več škodovati! Vi dobite zopet mladostno zdrav, svež izgled, ki ga imamo vsi tako radi!

Socialistične trdnjave na Dunaju

V zvezi s tem članom prinašamo zemljevid Dunaja, ki ga je priobčil »Grazer Volksblatt« in iz katerega je jasno razvidno, kakšno nepremagljivo trdnjasko omrežje si je zgradila socialistična uprava Dunaja in s kakšnimi težavnimi se je boril pri zadnji meščanski vojni v Avstriji. Helmweber, preden je dne 15. februarja mogel zasesti zadnjo socialistično postojanko, Göthehof, na levem bregu Donave. Vse črno izpolnjene točke na zemljevidu predstavljajo stanovanjske hiše in delavske kolonije, ki jih je mestna uprava Dunaja v zadnjih letih zgradila in ki tvorijo strnjen trdnjavski obroč okrog in okrog mesta, saj so v vsaki od navedenih mestnih hiš bile tudi priprave za vojaška kritja, betonirani oboki za strojnice in betonirane shrambe za municijo. Vsaka stanovanjska hiša, ali skupina hiš, ki nosijo imena socialističnih voditeljev vsega sveta in priimek »Hof« (dvor), so imela tudi betonirana kletna skrilavišča, kamor bi ne mogla zadeti nobena krogla in nobena bomba. Balkoni po hišah so bili zgrajeni iz železobetona in so bili pravcati streliški jarki, strehe ravne in ob robu zavarovane z betoniranim ograjnim zidom. Socialistične trdnjave so postavljene po predpisih vojaške tehnike tako, da obvladajo predvsem kolodvorje (ki na sliki niso črno izpolnjeni) in pa mostove, ki vodijo čez Donavo v Floridsdorf. Posamezne stavbe pa so bile med seboj povezane s podzemeljskimi betoniranimi hodniki. Šele sedaj, ko so vse te nove stavbe točno preiskane, si je mogoče napraviti pravo sliko o teh trdnjavah. Ljudje so se svoje dni, ko so videli, kako mestna občina gradi stanovanjske komplekse na nemogočih in celo nezdruživih zemljiščih, čudili, toda danes se ne čudijo več, ko vidijo, da so bile gradbe namenjene v prvi vrsti v vojaško obrambno svrhe.

Gradba ogromnega Karl-Marx-Hofa je stala ogromne vsote, ker so tam zemljišča pešena in je bilo treba zaganjati ogromne temelje v neverjetne globine. Danes razumemo, da so socialisti računali na to, da s te točke obvladajo vse železniške proge v tem predelu mesta. Saj je glavna proga Frane-Jožefove železnice oddaljena od glavnega trdnjavskega stolpa Karl-Marx-Hofa le nekaj 800 metrov. Strojne puške so to progo z lahkoto obvladale. Poleg Karl-Marx-Hofa je stala skupina Engels-Hof, s katere so strojnice z lahkoto močvale severno-zapadno železnico in most v Floridsdorf, kjer se je na levem bregu Donave dvigala trdnjava Schlinger-Hof s svojimi impozantnimi stolpi. Ako sledimo Donavi, pridemo do velikega državnega mostu, čez katerega gre ves dunajski promet proti severu. Ta most branila zopet na obeh straneh ogromni trdnjavi Göthe-Hof in Lasalle-Hof, kjer je prostora za 10.000 prebivalcev. Gremo sedaj nazaj v mesto, kjer bomo našli okrog južnega in vzhodnega kolodvorja nagromadene velikanske stavbe Bebel-Hof, Mateotti-Hof, Südtiroler-Hof, Viktor-Adler-Hof, Jean-Jaures-Hof. Arzenal, ki se nahaja za vzhodnim kolodvorom, obvlada trdnjava Scheu-Hof, aspaški kolodvor pa zopet obzidje Haunseh-Hofa. Za njimi v zaledju, oslonjena na gričevje Wienerberga pa se razprostira »Gartenstadt« (vrtno mesto), kjer so našli betonirane plošče za topništvo, ki bi s te točke z lahkoto držalo pod ognjem ves ta zelo prometni del mesta in naenkrat odrezalo Dunaj od juga in od vzhoda.

Gradba stanovanjskih hiš v Hitzingu se je zdela Dunajčanom norost. Danes pa jim je vse

Dunaj s socialističnim trdnjavskim pasom

jasno. Težavna dela in veliki stroški so bili potrebni za kritje penzirnškega tovnega kolodvora, ki je izročen na milost in nemilost stolpom Ebert-Hofa, ter hišnim blokom, ki so nanizani ob zapadni železniški progi. Veliko delavsko predmestje Ottakring pa strazijsko skoraj nepremagljive trdnjave Sandeleiten in David-Hof, ki se opirajo na lepo ob hribovje naslonjeno obzidje Linden-Hofa in Pestalozzi-Hofa, ki obvlada vse dohode od vzhoda.

Kakor vse železniške, osebne in tovarne postaje, kakor vsi mostovi v Floridsdorfu, kakor vse donavsko obrežje, tako je tudi Gürtelbahn (okrožna proga) dobila svoje trdnjavske stražnice, ki ji sledijo zvesto na desni in na levi v strategično važnih predelih progi. Poleg tega so hišne preiskave dokazale, da so bile raztresene manjše postojanke po vsem mestu, saj so našli zavetišča za strojnice v nazunaj čisto nedolžnih in skromnih hišicah, ki jih je zgradila socialistična mestna uprava. Toda te postojanke niso imele obrambnih zidov in stolpov, kot oni drugi ogromni stanovanjski kompleksi, kjer je stanovalo na desetine tisočev ljudi, ki morda niti slutili niso, da ne stanujejo v kakšni stanovanjski hiši, ampak v trdnjavi.

Ko je avstrijska zvezna vojska naskakovala te trdnjave, je morala predvsem napasti obrambne stolpe in drugega za drugim zrušiti. Zato so boji tako dolgo trajali okrog trdnjav Karl-Marx-Hofa, Göthe-Hofa, Schlinger-Hofa, kjer je bilo treba zavzeti vsak stolp posebej. Stanovanja sama niso trpela, ker jih zvezna armada ni obstreljevala.

Socialistični voditelji se za to prav nič ne zgražajo nad tem, da je zvezna vojska uporabljala topove, ker so bili na topove tudi pripravljeni, le to obžalujejo, da vsled prekršene discipline tega sijajnega trdnjavskega pasu niso mogli izkoristiti in da je delo dolgih let pokopano z njihovimi upi vred. Te trdnjave bodo odslej naprej služile zopet mirnim namenom in ko bodo odstranjene iz njih vse vojaško obrambne priprave, se bo v njih z nova razvilo mirno družinsko življenje dunajskega delavstva.

V par vrsticah

Belgrad, 3. marca. Noč je bila končana splošna debata o proračunu. Pri glasovanju se je izjavilo za proračun 286 poslancev, proti jih je glasovalo 25.

Belgrad, 3. marca. m. Prometni minister je danes pod št. MS 4801 odobril za 100 članov Glasbene Matice polovično vožnjo za koncert v Zagrebu, ki bo 14. t. m., in za koncerta, ki ju priredi Glasbena Matca 17. in 18. t. m. v Belgradu.

Belgrad, 3. marca. m. Odbor za državne nabave v finančnem ministrtvu je odobril gradnjo del za električno centralo v Velenju.

P. Razne delegacije so zbrale 1 milj. šilingov za pomoč onim avstrijskim delavcem, ki so trpeli v zadnji državljanski vojni.

Dublin, 3. marca. c. De Valera je izvedel svojo namero, da zada težak udarec irskim fašistom. Parlament je namreč danes sprejel zakonski predlog vlade, po katerem se prepoveduje nošnja modrih srajc po vsej Irski. Pričakujejo se krvavi nemiri, ker se fašisti ne marajo udati.

Rim, 3. marca. AA. Agencija Stefani poroča: Predsednik madžarske vlade Julij Gömbös in av-

strijski zvezni kancelar dr. Dollfuss bosta 14. in 15. t. m. v Rimu uradno obiskala italijansko vlado.

Na Dunaju se je ustanovil Elizabetni dom, v katerem bo dobivalo dnevno hrano 5000 brezposelnih intelektualcev. Za hrano bodo plačevali dnevno 4 Din. Če pa tudi tega ne zmorejo, bodo dobivali hrano zastojno.

P. Kljub vestem, da se je Titulescovo stanje popravilo, se čuje, da je dunajski prof. Neumann, ki je hotel odpotovati že snoči, odgodil svoj odhod. Za to ga je naprosil sam kralj Karel, ki je zahteval od njega podrobno poročilo o boleznih g. Titulesca. Prof. Neumann je povabil kralja na kosilo, ki se ga je udeležila tudi kraljica mati Marija.

Nov apostolski delegat za Kitajsko, msgr. Zuin, se v torek napoti v Benetke, odhod pa v svoj rojstni kraj Feltre. Nato odpotuje na svoje novo mesto.

DARMOL
čokolada za odvajanje
deluje blago in zanesljivo
Ne škoduje!

Sežigajo se v lekarnah, trgovinah in v vsaki dobroti.
K. H. 240 48 12 4 1933.

JOSIP JURČIČ

OB DEVETDESETI LETNICI NJEGOVEGA ROJSTVA

Danes poteka 90 let, ko se je rodil pod skromno kmetjsko stroho veliki slovenski pisatelj Josip Jurčič. Zatorej bo prav, da ga orisemo zlasti našim nedeljskim bralcem, ki tudi žive največ v skromnih kmetijskih domovih; tem bolj, ker je Jurčičovo ime zlasti po prvem slovenskem romanu, »Desetem bratu«, prestopilo pragove vseh slovenskih hiš; in menda ga ni slovenskega človeka, ki ne bi poznal velikega oblikovalca slovenske kmetijske besede.

★

Josip Jurčič se je rodil 4. marca 1844 na valovitih dolenskih tleh, na Muljavi pri Krki. Po končani ljudski šoli, ki mu je bila splošno slabo, se je odpravil na normalno v Ljubljani, katero pa je z odliko končal; zatorej je bil sprejet v Alojzijeve, vzgajališče vseh velikih slovenskih duhovnov, pisateljev, državnikov in znanstvenikov. Po sedmi šoli je Jurčič izstopil iz Alojzijeve in se poslej sam šolal — zgolj s pisateljevanjem. Po maturi je krenil na Dunaj, kjer se je vpisal na filozofsko fakulteto in poslušal slavistična predavanja. Toda pretrdo življenje je življal, da bi vzdržal. Ko je 1868 prenehal izhajati »Cvetje« in kmalu za njim »Slovenski glasnik«, kamor je Jurčič pošiljal svoje spise, je bil nekako prisiljen, da je začasno prenehal s študijem in stopil v souredništvo, »Slovenskega naroda«, ki so ga prav tedaj ustanovili v Mariboru. Se se je vrnil na Dunaj, kjer je pomagal Stritarju pri »Zvonu«, toda misel na študij je zmerom bolj plahnela. Pod konec 70-ega leta je sprejel souredništvo lista »Südslavische Zeitung« v Sisku; po smrti Tomšiča, glavnega urednika SN, pa je nastopil on to mesto in ostal poslej vse do smrti (tudi po preselitvi SN v Ljubljano) časnikar; umrl je vsled pljučne jetike 1881. leta.

★

Z Jurčičem smo prezgodaj izgubili velikega človeka. Njegova življenjska pot je bila podobna vsem onim slovenskim umetnikom, ki radi prevelikega napora za gmotno stran življenja niso mogli izrabiti vseh svojih ustvarjalnih talentov in ki so iz istega vzroka prezgodaj legli v grob. Ta usodnost je bila in bo bržkone do konca sveta last vseh pravih oblikovalcev slovenske podobe. Samo tri — vsem Slovincem znana imena — naj imenujemo: Murn, Kete, Carkar. Veliki talenti, ki bi nam odkrili vso globino človeške duše, so se samo na pol izpovedali in šli. Jurčiča je po poleg tega zajela usoda kot Tavčarja. Kakor se je Tavčar predal politiki in zategadelj ni mogel radi pomanjkanja časa in politične zamegljenosti dati tega, kar bi po svojih darovih mogel (Največje delo »Visoko kroniko« s »Cvetjem v jeseni« je napisal, ko se je umaknil iz politične arenne) tako je Jurčiča zaposlilo časnikiarstvo, to se pravi, borba za kruh, s toliko silo, da je pisal povesti in romane le mimogrede. To, kar je bil njegov življenjski poklic, pisateljstvo, je stopilo v ozadje. In ni čuda, če pomislimo, da je moral premnoge kratki sam izpolniti ves list; poleg tega pa je imel večne spore s oblastjo, ki je gnečila sleherni slovensko ali slovansko politiko. Kakor je bil Jurčič po svojem srcu zvest Slovenec, je radi brezobzirnih postopkov avstrijsko-nemške politike do malega slovenskega naroda — vendar razumljivo, zakaj je ta mož tolikokrat in tolikokrat gledal rešitev slovenskega jezikovnega in narodnega vprašanja v okviru jugoslovanskih ali celo slovanskih narodov! Da bi to miselnost tudi na zunanjo pokazal, je sprejemal (kakor smo brali v temeljiti razpravi Antona Breznika v lanskem »Domu in svetlu« o časnikiarstvu slovensčini) v svoj časnikiarški pa delno tudi književni jezik, mnogo srbohrvatskih, čeških in ruskih besed. To je poleg romantičnega razpoloženja do novih izrazov storil največ zato, ker je kot sin malega zatiranega naroda čutil, da ni rešitve za slovenski narod brez pomoči velike slovanske družine. Ko bi Jurčič doživel osvobodjenje svojega ljubljenskega naroda, bi se nedvomno povrnil k čisti govornici svojega dolenskega kmeta, čigar narodno blago, reke, slikovite primere in besedni zaklad je tako verno ovekovečil v vseh svojih delih!

★

Jurčič je kot pripovednik močan talent. Njegova šola so bili kmetje-domačini, njegov ded, Alojzijevec, ki mu je dalo velik pogon, zlasti pa Levstik. Stritar in angleški romani pisec Walter Scott. Domačini so mu dali jezik s vsemi krepkimi in duhovitimi prispodobami, ded domišljijo, Levstik program motivov, ki jih je Jurčič izbral v svojem oblikovanju, Stritar pripovedno tehniko, Scott pa način izrabitve zgodovinske snovi v romanu. Najmočnejša šola je bil pač Levstik, ki mu je s svojima spisoma »Napake slovenskega pisanja« in »Popotovanje iz Litije do Čateža« pokazal snov in podobo slovenskega pisatelja. Predvsem je dobil Jurčič ta nauk, naj se uči jezika pri ljudstvu in naj piše za ljudstvo! Hkrati pa je našel zlasti v »Popotovanju« toliko tipične slovenske snovi, da se je bilo treba samo vnesti in pisati. In to je Jurčič kljub prepoznavnosti drugod dobesedno storil. Tako smo dobili »Jurja Kozjaka, slovenskega janičarja«, sledil mu je »Domene« (ob posameznih delih se ne bomo ustavljali, ker so povečini vsem slovenskim bralcem znana), ki ga poznaajo vsi podeželski odri. Tudi »Tihotapec« je navdih Levstikov »Popotovanja«. Dalje so »Jurij Kobilar«, »Grad Rojnice«, »Klosterski žolnir«, a prvi slovenski roman in hkrati najbolj znani, ker ga je Mohorjeva družba poslala desetstotico in desetstotico, pa je »Deseti brat«, ki ga je, kakor večino svojih del, prenesel pisatelj v svoj domači kraj. Tu je med drugimi resničnimi osebam upodobljena tudi Jurčičeva vroča ljubezen — Johana Ottova (v romanu »Manica«, hčerka graščaka na Kravjaku, kateri je bil Jurčič domači učitelj. Vpravi pri tem romanu se najbolj čuti Scottov vpliv. Med ostalimi deli so še več ali manj znana: »Cvet in sad«, »Hči mestnega sodnika«, »Sin kmetijskega cesarja«, »Sosedov sin«, »Doktor Zober«, »Tugomer« in »Rokovnjača«.

Da je »Sosedov sin« njegova najboljša povest, je pripomogel Levstik, ki mu je napisal strogo oceno o »Desetem bratu«. Edino v tem delu je dal Jurčič pravo kmetjsko podobo, sicer pa je iskal kot romantik več ali manj originalne kmetjske tipe. Zatorej ni bil Jurčič kljub svojemu kmetjskemu izrazoslovju in oblikovanju kmetijskih snovi kmetijski pisatelj v sodobnem pomenu, ker je kmeta odkrival le enostransko. Iskal je kot romantik posebnosti! Vendar pa je pokazal tudi realistično noto v poudarjanju nižjih socialnih plasti proti višjim.

Jurčič je izpolnil svoj čas kot mož dela, ljubeč sin svojega naroda, zlasti pa kot pisatelj, ki nam je poleg številnih povesti dal prvi slovenski roman in prvo tragedijo. Njegovo ime živi in bo živelo v srcu slovenskega naroda.

L. G.

Sem in tja po Zagrebu

Novica vseh novic je vsekakor pogreb pokojnega pomočnega škofa dr. Premuša. Lep je bil ta pogreb. »Slovenec« je to že popisal. Počiva v kapljski arkadi na Mirogoju, od koder je videti tja gori čez Salato, kjer je v dobi njegovega delovanja zrasla najplemenitejša ustanova na hrvaških tleh, škofijska gimnazija, katero je pokojni podpiral z obema svojima ramama — saj je zanj žrtvoval vse, vse, ne da bi sam vedel koliko. Tako je šel, in mislim, da je mirno zatisnil oko prav ob misli, da je po svojih močeh doprinesel za srečno bodočnost svojega naroda, zato, da bi temu narodu Bog naklonil vselej pravih učiteljev in voditeljev.

Takoj pa je bilo vsem v ustih vprašanje: Kaj sedaj? Po novem škofu se vsi ozirajo in vse ugiblje. Stvar je namreč nujna, ker nadškof še vedno ni pri pravi moči, in tako je vsa škofijska na ramah dr. Salis-Seewisa — ki je že imenovan za generalnega vikarja. Že dolgo visi v zraku vprašanje kodaj, kaj potrebuje Sveta Stolica, kaj bo ukrenil Beograd. Tako živi vse v velikem pričakovanju in v nekaj dneh upamo, da pride v javnost, kdo bo katoliški metropolit v naši državi.

Smrt kosi dalje! Vsak dan jih gre kakih 10 iz tega mesta v večnost. Te dni je Zagreb iztrgala že drugo važno osebnost: bivšega župana Heinzla. Po skoraj desetletnem javnem delovanju, ko je prav v njegovi dobi Zagreb iz predvojne mesta zrastel v moderno velemesto, odhaja iz te zemeljske poti, ko si je s svojim delom postavil veliko spomenikov, zaslužil mnogo odlikovanj — celo papežovo priznanje, red Svetega Gregorja, si je priboril — bil je namreč vsledkar tudi dober katolik. Tako vodi tudi njegova pot tja na Mirogoj, kjer mu tudi stoji lep spomenik — pokopališka cerkev. Najvidnejše ustanove iz dobe njegovega županovanja so mestna tržnica in mest-

na klavnica. — Kot župan je znal zvesto čuvati stare svoboščine in avtonomijo mesta.

To nedeljo je za slovensko javnost v Zagrebu marsikaj zanimivega. »Naš Dom« ima svoj občni zbor. Popoldne po večernicah v dvorani rokodelskega doma na »Malem placu«. Čimdalje važnejša postaja ta ustanova, posebno pa je velikega pomena sedaj, ko na stolice in mende čez 1000 deklet čaka, kje bi se dobilo kak kosček kruha, in je med temi mnogo tudi slovenskih deklet, ki čakajo na cesti in ki morejo dobiti prav v »Našem Domu« zavetišče za suhe mesece. Zato je za to deklško zavetišče prav veliko zanimanja. In prav občni zbor bo pokazal in povedal, katere so potrebe in smernice, in kaka je bodočnost »Našega Doma«.

Tudi Citalnica ima to nedeljo svoj občni zbor in to ob pol 10 v novi pivovarni, da tudi ona pove, kaj je bilo v preteklosti in da pokaže v bodočnost.

★

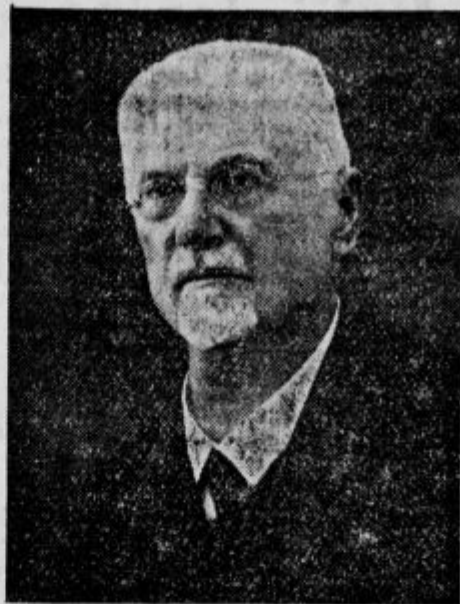
Poskušen vlom v mengeško župnišče

Mengeš, 3. marca.

Že lani je nekdo vlomil v tri nabiralniške župne cerkve. Letos je isto srečo poskušal pri nabiralniku sv. Antona, kar se mu ni posrečilo. V noči od petka na soboto je bil pa poskušen vlom v župnišče. Vlomilec je z dietom prišel pri večnih vratih na dvorišču. Nato je poskušal pri straniščnem oknu. Steklo je že razbit, da bi okno odprl, a v tem hipu je čutil, da so se v župnišču prebudili in je začeto delo popustilo. Ali res ni moglo med ljudmi, ki berajo in ogledujejo, izlediti temnih elementov?

Osem križev

Po 60letnem zvestem službovanju

Se vedno svež, neupognjen in čil praznuje danes 80-letnico svojega rojstva g. Ivan Skušek, lustrator (revizor) davčnih uradov v pokoju. Najbrž ni na vsem bivšem Kranjskem davčnega uradnika, ki ne bi poznal ali se spominjal jubilarja, saj je g. Skušek svoj zasluženi pokoj nastopil šele pred dvema letoma.

G. Ivan Skušek je zagledal luč sveta 4. marca 1854 v Radečah kot sin davčnega uradnika. Poklic davkarja je v Skuškovih rodbini že kar tradicionalen; tudi jubilarjev stari oče — francoski oficir, ki je za časa francoske okupacije ostal v naših krajih, je bil v pleterski graščini za davkarja. Tako je povsem razumljivo, da je 17 letni Ivan Skušek po končanem šestem gimnazijskem razredu v Novem mestu stopil v davčno prakso. Avstrijska davčna uprava do takrat še ni imela posebnega kadra davčnih uradnikov, ampak so se leti rekrutirali iz uradnikov finančne kontrole in iz dnevnicearjev. G. Skušek je bil med prvimi osmimi mladenci, ki so takrat stopili v davčno prakso. Prvo službo je jubilar nastopil v Novem mestu. Ni mu še bilo 20 let, ko je postal adjunkt, in nekaj let zatem je bil že kontrolor v Žužemberku. Služboval je še v Metliki, Postojni, Ribnici in naposled v Ljubljani, kjer je ostal 36 let do svoje upokojitve. Dosegel je pod Avstrijo visok čin lustratorja (revizorja) davčnih uradov in bil za svoje nad vse vestno službovanje odlikovan z zlatim zaslužnim križem, ob 40-letnici službovanja pa s častno medaljo. Po prevratu je bil imenovan za glavnega revizorja davčnih uradov na teritoriju Slovenije. Bil je takrat z ozirom na svojo dolgoletno prakso nenadomestljiv. Leta 1925 je bil upokojen, vendar takoj spet nastavljen kot honorarni uradnik pri finančni direkciji. Ostal je v državni službi še 7 let, do 31. marca 1932, ko je končno javno nastopil pokoj.

Zelo malo ali pa nič državnih uradnikov, ki bi mogli pokazati za seboj na tako dolgo službo. Jubilar je služboval nič manj kakor 60 let, 3 mesece in 5 dni, in to nepretrgano. V tej dolgi dobi, ki je bila en sam niz vestnega in požrtvovalnega službovanja, je preživel cele generacije uradništva, ki jim

Kako spraviti ljudi do kruha?

S tem perečim vprašanjem se danes peča že domala vsaka družina v mestu in na deželi. To pereče vprašanje dela skrbi šolnikom in vzgojiteljem, z njim si belijo glavo poklicne stanovske organizacije in društva. Predvsem pa so poklicani krmilarji države, da si dajo odgovor na to pretežno vprašanje. Vendar v tem oziru doslej ni bilo ukrenjeno še nič takega, kar bi opravičevalo upe, da se je našla prava pot. Vsklad, s komurkoli govorite, vam stavlja to vprašanje in vam obenem že ponuja svoj odgovor, kako si on zamišlja rešitev tega zamotanega vprašanja.

Kot javno glasilo, ki ima vsak dan priliko v tem oziru poslušati tožbe, pritožbe, obžalovanja ter nasvete in predloge, smo se odločili razpisati

javno anketo

v kateri bo lahko sodeloval vsakdo s svojimi zdravimi mislimi in načrti. Morda bi se iz take

Ali dovolite, da se Vam vzame denar iz žepa?

Zakaj torej trpite v lastnem gospodinjstvu žarnice slabše kakovosti, ki rabijo za isto svetlobo mnogo več toka? Vaš račun za električni tok se znatno večja, ne da dobite za to svetlobo. Dali ne veste, da predstavlja ta presežek dvojno ceno žarnice?

Pri izvorazrednih TUNGSRAM žarnicah pa jamči svetovna znamka za njihovo največjo ekonomičnost. Photometer pokaže nepobitno, da sta tu svetlobna moč in poraba toka v pravilnem razmerju.

Vi dobite mnogo svetlobe za malo denarja!

je bil vzgojitelj in vodnik. Vsi so ga spoštovali in imeli radi, kar se je pokazalo ob 60-letnici službovanja pred dvema letoma, ko so se čestitke in pozdravi kar zgrinjali okrog njega.

G. Skušek se je leta 1876 poročil v Žužemberku z Marijo Nahtigal, ki mu je bila družica dolgih 55 let. Imel je 9 otrok, od katerih žive še štirje. Vse je vzgojil v krščanskem duhu, v kakršnem je tudi sam vse življenje živel. Že nad 30 let je naročen »Slovenec«, naročen pa je tudi na druge katoliške liste.

G. Skušku, ki prav dobro nosi svojih osem križev, želimo iz vsega srca, da bi zdrav na duši in telesu še dolgo vrsto let užival svoj prezasluženi pokoj!

zbrane snovi o tem vprašanju končno vendarle dala najti prava pot, po kateri naj bi merodajni činitelji krenili, da se ugodno reši sedanje nad vse kritično stanje naših brezposelnih, zlasti pa obupni položaj naše doraščajoče mladine, ki nikjer ne more dobiti zasluga.

★

Odgovore, katerih na to stavljeno vprašanje pričakujemo od vseh naših mislečih ljudi, bomo začeli priobčevati prihodnji teden. Ne obvezujemo se, da bi — iz umevnih razlogov — mogli priobčiti vse dole odgovore; pač pa izjavljamo, da bo najboljši odgovor (najsib priobčen ali ne) od uredništva posebej najglašen.

Odgovori ne smejo biti dolgovestni, ampak morajo kratko in točno podati rešitev vprašanja, ki se glasi: »Kako spraviti ljudi do kruha?«

Za pijačo in tobak denarja ne zmanjka

To sta lani dokazala Kranj in okolica

Kamnik, 3. marca.

V Kranju so v l. 1933. potočili v 41 gostilnah in trgovinah z vinom na drobno 186.759 litrov vina, na debelo pa 8.873 litrov, torej skupaj 195.632 litrov. Največ se ga je prodalo v enem obratu 27.476 l, najmanj pa 181 litrov. Pivo se je točilo v 31 obratih. Prodalo se ga je 57.683 l. V enem obratu največ 12.350 l, najmanj 25 l. V kranjski okolici to je v občinah: Cerklje, Hrustje, sv. Jošt, Mavčice, Naklo, Predvor, Predoslje, Stražišče, Senčur, Velesovo, Voglje in Smlednik so v preteklem letu popili: 223.269 litrov vina, 25.645 litrov piva, 10.244 litrov špirta, 4.623 litrov

žganja in 1.750 litrov konjaka, ruma in likerjev. — To znaša skupaj 265.531 litrov pite pijače. V resnici pa se je popilo še več vina, ki je po novem trošarinskem zakonu v direktni prodaji od vinogradnika trošarine prost. V Kranju in okolici se je popilo — kolikor je bilo možno ugotoviti 519.026 l pijače, manjkajo namreč še podatki za v Kranju popito žganje, špirit in likerje. — Ta pijača je pivo veljala najmanj 5 milijonov dinarjev. Ker so pa Kranjčani in okolici tu tobaka pokadili za blizu 6 milijonov dinarjev, dobimo, da je šlo po grlu in v zrak okrog 11 milijonov dinarjev.

Le tri dni v tednu delajo rudarji

Trbovlje, 3. marca.

Samo po tri dni na teden delajo zopet pri rudniku. Tako so tudi oni, ki imajo delo, le na pol zaposleni, živeti in jesti je pa treba vse dni. Tudi prispevke za socialno zavarovanje je treba plačati za vse dni.

Tako da so tudi tisti, ki delajo, potrebni pomoči. Tudi za prave brezposelne še nič ne kaže, da bi jim dali delo iz bednostnega fonda.

Motnik

Z ozirom na dopis v »Slovenec« z dne 2. marca t. l. moramo javnosti poročati sledeče: Zadeva, o kateri govori dopis je vsestransko zadovoljivo rešena. Trški gospodarski odbor je svoje obveznosti iz preteklosti poravnal in za bodoče uradil. Skofijski ordinariat je o vsem že obveščen in je župnijo že razpisal. Vzroki neljube stagnacije pa so bili zelo različni ter ne spadajo v javnost. Vsi župljani motniške župnije pa želimo pričakujemo duhovnika, ki bo imel srce za nas, ljubili in spoštovali ga bomo kot svojega očeta!

Liublianske vesti:

Dijaki zbirajo za knjižnico

Ljubljana, 3. marca.

Poročali smo o naporih akademske mladine, da bi zainteresirala razne činiteleje za čim prejšnjo zgraditev vseučiliške knjižnice. Posrečilo se ji je pridobiti javno mnenje ter mestno občino in banovino, žal, pa se letos ni posrečilo pridobiti države. Tričlanska deputacija, ki se je mudila pretekli dne v Belgradu in ki je z vnuemo obiskovala razne činiteleje, je bila sicer povsod prijazno sprejeta, toda njeni prošnji, naj bi država že letos vstavila v proračunski predlog primeren znesek (800.000 Din) za zgradbo poslopja za vseučiliško knjižnico, ni bilo ustreženo. Akademski deputacija se je te dni vrnila v Ljubljano in je morala pač poročati o neuspehu svoje poti v Belgrad.

Vendar pa vrli dijaki počejo odnehati. Svo-

jo akcijo nameravajo nadaljevati in da pridobi ta akcija na moralnem ugledu, fantje in dekleta pa na korajži, so pričeli študentje sami med seboj zbirati za vseučiliško knjižnico. Nameravajo zbrati med seboj znesek 10.000 Din kot »kamen študentov«. Ta denar zbirajo sedaj pri vpisovanju na univerzo, in sicer tako, da da vsak študent poleg običajnih taks in šolnine še vsaj 3 Din za vseučiliško knjižnico. Računati je, da se bo vpisalo skoraj dva tisoč akademikov, kar bi že vrglo znesek 6000 Din, manjkajoči del pa nameravajo študentje zbrati še v teku semestra in iz raznih prireditve itd.

Dijakom, ki nameravajo na ta način na zunaj poudariti svojo resno voljo pri akciji za knjižnico, naj velja vse priznanje. Saj ta primer kaže, da je med mladino še mnogo svetlega idealizma.

njegova želja je bila uslišana in te dni se je Lojze s svojo ženo preselil v Japljevo ulico. Nerač je pustil gospodar od sebe svojega zvestega pomočnika, nerad se je nazadnje Lojze poslavljaj od hiše, ki mu je postala drugi dom. Vsa čast zvestemu in poštenemu možu!

Lačne nasiti, žejne napojiti... Na ta svetopisemski rek nas spominja prošnja mestne občine ljubljanske, ki vabi vse prebivalce na udeležbo njene dobrodelne prireditve, ki se bo vršila 10. marca. Koliko hvaležnosti s strani bednih, ki bodo iz čistega dobička prireditve obdarovani, bodo deležni vsi, ki bodo pripomogli do čim večjega uspeha, je razumljivo. Vsa prireditve bo na dostojni višini, tako, kar tiče koncertnega in zabavnega dela. Sodelovali bodo umetniki, ki sami čutijo težko breme slabih gospodarskih razmer. Pokazali bodo, da njihov socialni čut prevladuje sebične želje. Prepričani smo, da bo vsa javnost enodušno sodelovala in dala priliko, da pomaga mestni občini v njenih plemenitih namenih. Opozorjamo občinstvo, da govori z ozirom na to prireditev župan našega stolnega mesta dr. Puc v radiju v ponedeljek ob 19-19.10.

Veliko izpitov. Leto leto leto je še v nekem drugem oziru na našo univerzo pravo rekordno leto, namreč po številu vseh izpitov. Na vseh fakultetah se je v februarjem terminu vršilo vse polno izpitov in kolokvijev, največ pa najbrž na največji fakulteti, to je na pravni. Samo k l. drž. (pravnozgodovinskemu) izpitu se je letos februarja prijavilo 143 kandidatov, od katerih jih je napravilo izpit 83, 46 jih je padlo, 14 pa odstopilo. To bo prihodnja leta obilo čakalcev na advokaturu, sodnijska, upravna in druga juristovska mesta! Vendar pa pri nas še ne moremo govoriti o takšni hiperprodukciji šolane inteligence kakor v Nemčiji in v Avstriji, kjer študira sorazmerno po številu prebivalstva trikrat toliko mladih ljudi kakor pri nas.

Loterija na tramvajskih listkih. V preteklem tednu so zadeli vsak po 25 velikih steklenic rogaške slatine ljubljanski zdravnik dr. D. S., Smrdelj Ivan, operater kina Kodeljevo, in Jože Blanc, žel. uradnik, Poljanski nasip 32.

Pomladne plašče

ravnokar dospele novosti od

250 Din

dalje nudi v veliki izbi in

najnovejših krojih tvrdka

FRAN LUKIČ

Ljubljana, Stritarjeva ulica.

Živahnost na trgu. Vodnikov trg je oživel; raznih živilskih potrebščin je zopet v izobilju na razpolago. Nekatera živila so se celo pocenila. Tako prodajajo n. pr. jajca splošno po 50 par. — Perutnina pa je še zmerom draga; kokoši prodajo od 25 do 35 Din, piščance 30 do 40 Din par. Zelo draga so seveda tudi jabolka, zlasti boljše, izbrane vrste. Povprečna cena za dobra jabolka velja 5 do 7 Din, dočim so najdražja jabolka celo po 10 Din kg. Slabša jabolka za kuho pa se dobe tudi po 3 do 4 Din kg. — Orehi so po 8 Din kg. — Izmed zelenjave je na Vodnikovem trgu na več radiča po 1,25 Din merica, dalje motovilca po 1 Din merica; zeljaste glave so po 1 Din, dalmatinska solata po 10 Din kg, splitska kartofla 5 Din kg. Krompir je po 1 Din kg, kislo zelje po 3 Din, kisla repa po 2 Din. — Mlečni izdelki imajo stalno ceno: mleko 2 Din liter, sir 16 do 24 Din, čajno maslo 28 do 32 Din. — Na trgu so se pojavila tudi že semena za vrt in polje: korenje velja 5 Din liter, grah 8 Din liter, zelje (kapus) 2 Din žlica, rdeča pesa 1 Din žlica.

5. samostojni predlogi; 6. slučajnosti. — Vsi člani društva se naprošajo, da se občenega zbora gotovo udeležijo.

Foto-predavanje g. Karola Koraneka. Po daljšem presledku bo priredil znani odlični amater g. Koranek z Dunaja dne 7. t. m. v dvorani Delavske zbornice ob 20 Perutovo foto-predavanje. Opozorjamo že danes vse ljubitelje fotografije na to zanimivo prireditev, ki bo zopet pod okriljem TK Skale. Brezplačne vstopnice bodo na razpolago v vseh foto-trgovinah.

Nočno službo imajo lekarne: danes: mr. Trnkoczy ded., Mestni trg 4, in mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20; jutri: mr. Leustek, Resljeva cesta 1; mr. Bohinec ded., Rimska cesta 24, in dr. Kmet, Tyrševa cesta 41.

Maribor

Tretji predavalni večer priredila zadruga Narodna knjiga v četrtek, 8. marca ob osmih zvečer v dvorani na Aleksandrovi cesti 6. Predava odlični cerkveni zgodovinar vseučiliški profesor dr. Fr. Lukman iz Ljubljane o rimskem cesarstvu in prvih kristjanih.

Brezposelni učiteljski abiturijenti imajo danes v nedeljo ob 10 sestanek v četrti deški šoli.

V Ljudski univerzi predava jutri zvečer senator dr. Francež iz Zagreba o Italiji, Nemčiji in nas v gospodarskem pogledu.

Slovensko pevsko društvo »Maribor« poziva svoje člane moškega zbora, da se udeležijo danes popoldne ob pol treh pogreba pok. dr. Fr. Jankoviča, zdravnika v Mariboru.

Celje

Predavanje na Ljudskem vseučilišču. V ponedeljek, dne 5. t. m. ob 8 zvečer bo predaval na Ljudskem vseučilišču naš odlični znanstvenik zgodovinar, univ. prof. iz Zagreba g. dr. Lj.

Predavanje g. Vladimira Kapusa. V petek zvečer je pod okriljem SPD predaval g. Vladimir Kapus, urednik »Loveca«, o gorskem živalstvu. — Predavanja se je udeležilo lepo število poslušalcev. Predavalci je nanizal obilo slik iz živalskega življenja na planinah, od ptic ujed, divjega petolina, raznih drugih zastopnikov planinske divje perutnine, raznih drugih ptic, kakor orla in jastreba-plešča, ki pa redkokdaj zalde v naše kraje, nato pa je opisal tudi razne žuželke ter končno prešel k svojim priljubljenim gamzom. Gamzi v naših gorah so med najlepšimi v Evropi, le žal, da dožive te lepe in drzne živali pogosto velike tragedije. Tako je lani plaz zasul v Zgornji Krmi nad 100 gamzov, ki so bežali pred smučarji. — Končno je predavalci opisal še kozoroge, ki jih je v Bornovem lovišču že 35. Predavanje so dopolnjevale lepe slike Anteja Korniča in Cveta Šviglja ter film Metoda Badjura o kozorogih. Za lepi užitek so se poslušalci oddolžili predavalcu z burnim aplavzom.

KINO KODELJEVO Tel. 31-62

Danes ob 3, 5, 7 in 9 in jutri ob 8:

L U I S T R E N K E R

PLANINE KLIČEJO!

Vrtna dela. Sedaj, ko je nastopilo toplejše vreme, so se po ljubljani in v okolici že povsod pričela razna poljska in vrtna dela. Na robu mesta ljudje že prav pridno prekopavajo zemljo, jo rahljajo in dovažajo gnoj. Nekateri so tudi že pričeli cepiti dreve in obrezovati rože. Ljudje pričakujejo, da snega najbrž ne bo več ter se bolj bojijo slane, ki v zgodnji pomladi rada pade ter pogosto uniči zgodnje nasade.

Vsaka dama, katera rabi eleganten klobuček nizke cene, naj obišče Salon Anita, Krevk trg 10, Ljubljana.

Kvalitetni radioaparati!

Popravila — Zamenjave

RADIOVAL - LJUBLJANA

Dalmatinova ul. 13, poleg hote'a Strukelj. Tel. 3363

V rokav pravice. Že dolgo sta ljubljanska policija in orožništvo iskala nekega 29 letnega Josipa Bečana, krojaškega pomočnika iz Preske pri Medvodah. Bečan je že dolgo kradel in goljufal po Gorenjskem, v okolici Ljubljane in drugod. Posebno rad je vlamiljal v kmetske hiše, kadar ni bilo nikogar doma. Poleg tega pa je izvrševal tudi razne goljufije. Zadnje čase pa so mu postala tla v Sloveniji najbrž prevroča, da jo je popihal v Zagreb. V Zagrebu pa ga je prišla policija in ga sedaj poslala ljubljanski policiji. Fant je bil prej že trinajstkrat kaznovan. Ljubljanska policija mu bo izprausla vest, potem pa ga bo oddala sodišču.

Preiskava proti vlomilski tolpi. Poročali smo o razkritju vlomilske tolpe iz Rožne doline oziroma z Viča. Preiskava, ki proti tej tolpi še traja, spravlja na dan vedno nove zanimivosti in postaja za Vič kar nekaj majhen škandal. V početje te tolpe je zapletenih več Vičanov in Rožnodolcev, po večini brezposelnih rokodelcev. Pri zasliševanju pa so skoraj vsi aretiranci zelo trdovratni in se nečejo izdajati. Policija jih sumi več vlomov, ki so se zadnje čase dogajali na Viču in drugod.

Dunajsko pranje, svetlokanje, šimenc, Koldvorska 8.

V Rokodelskem domu bo v nedeljo, 11. marca ob 10 dopoldne predavanje o novih davčnih predpisih. Predaval bo konzulent zbornice za TOI g. Zagar.

Oglejte si pravkar došle, najnovejše

otroške vozičke

pri S. REBOLJ & DRUG, Vošnjakova 4 (preje: Cesta na gorenjsko železnico).

Golaž ekstrakt

katera ga rabi, se ne jezi, ker ima vse, kar se potrebuje za golaž
EKSTRAKT dr. z o. z.
Gospodarska cesta št. 8.

Ljubljana

Kom-nskega ul. 4

Zdravnik: Telef. 3623

Dr. Franc Dervanc, kirurg, šef-primarij v. p.

Najstarejši ljudje

Žive v Bolgariji. Umetnost dolgega življenja pa ni monopol bolgarskih kmetov, ki dočakajo zato tako visoko starost, ker uživajo zdravo hrano, ki omogoča pravilno delovanje prebavnih organov in ne preostane zdravo tvorbo krvi. Če pa kaj ni v redu, poskrbe nemudoma, da se ti organi na naraven način dobro očistijo, da se tako rekoč prebavni in krvotvorni stroj očisti. Tudi mi to lahko storimo! Seveda — če bomo! Zakaj vse pogoje imamo!

Ampak samo od sebe to ne gre. Vsaj nekaj je treba storiti, če nečemo, da prezgodaj ne onemoremo, da se prehitro ne postarimo in da ne postanemo za življenje nesposobni. Koliko vidimo pri nas ljudi, ki se plazijo okrog z vrtimi lici in drgetajočimi nogami, postave, v katerih se zdi, da duša, življenjska moč, samo še dremlje. In ponajveč je temu vzrok slabo prebavno delovanje želodca, zaprtje in slabo delovanje črevesja, katerih posledica je telesna napetost, zgaga, glavobol, nespečnost, pehanje, kar vse potem dela človeka slabe volje, tesnobe in nervoznega.

In žal le prevečkrat opazimo, da so posledice vseh teh pojavov, če jih zanemarjamo, bolezni na mehurju in hemoroidi, srčna oslabelost in zamaščenje, bolezni na ledvicah in nazadnje veliko prezgodnje poapnenje žil, vidimo pa tudi, da se lotijo organizma, ki ima takšne hibe, vse mogoče bolezni. Preizkušeno sredstvo proti temu pa je temeljito očiščenje prebavnega aparata, nakar se kri obnovi in krvni obtok na naraven, neškodljiv način uravna. Zato so najboljša tako imenovane spomladanske kure. Posebno razširjen in splošno priljubljen je v ta namen na primer domači Planinka čaj, ki ga pripravljata lekarnar L. Bahovec v Ljubljani po večini iz tudi v inozemstvu priznanih jugoslovanskih planinskih zdravilnih zelišč.

Jesenice

Brezposelnost. V občinskem prijav. uradu se je javilo 114 brezposelnih. Stivilo je v resnici mnogo večje, ker se jih veliko še ni prijavilo. Med brezposelnimi moramo prišteti tudi številne absolvente raznih šol, ki jih na Jesenicah ni malo in čakajo zama na zaposlitev. Na drugi strani pa imamo pri nas tudi take družine, ki so brez otrok in prejemajo kar tri plače. Značilno je, da prav taki najbolj tarnajo, kako težko je življenje.

Smrti, rojstva in poroke. V mesecu februarju je umrlo v naši fari 7 oseb: trije odrasli in štirje otroci. Rojstev je bilo 9; poročilo se je šest parov.

Da si bo lahko vsak nabavil za pomlad in poletje naše lepe in trpežne čevlje lastnega izdelka, smo znižali cene od 15 do 20 odstotkov samo od 5. marca do Velike noči. Se priporoča Anton Mohorič, Jesenice pri Tancarju.

Kamnik

O podeljevanju novih gostilničarskih koncesij imajo ljudje različno mnenje. Nekateri pravijo, da jih je več kot preveč, drugi pa trdijo: čim več gostiln, temveč dohodkov pri trošarini, elektriki itd. bo dobila občina. Ta mnenja pridejo seveda vedno do obravnavanja na občinski seji, kadar se rešujejo prošnje za podelitev novih gostilničarskih koncesij in poudarjajo potrebe kraja. Proti podelitvi novih koncesij so predvsem zainteresirani gostilničarji. Pred kratkim so v Kamniku reševali prošnjo za novo vinotočo v kamniški okolici in čudno: kljub splošnemu odporu je bila koncesija izglasovana, za njo pa so bili celo gostilničarji, ali pa so se vzdržali glasovanja. Pozneje so pravili, da bi glasovanje čisto drugače izpadlo, ako bi glasovali tajno z listki, tako pa so prišli do izraza najrazličnejši obziri, pomisleki, bojazni itd. Ne bi bilo napačno, ako bi se za take delikatne stvari glasovalo tajno. — Po proračunski seji se je zopet obravnavala nova prošnja za gostilničarsko koncesijo, ki bi jo vodila vdova Marija Lorbekova v dosedanjih Rihtarjevi gostilni na Grabnu. To pot so odborniki odklonili tajno glasovanje in se z 8:2 izrekli za podelitev koncesije.

Trbovlje

Zanimiva pritožba radi neresničnih očitkov v pritožbi proti občinskim volitvam, ki so bile pa potrjene, se bo na sodnji še ponovno obravnavala.

Dejanje, ki se samo obsoja. Zadnji ponedeljek je bil ob ogromni udeležbi rudarjev pokopan njihov tovariš in obratni zaupnik Polovič Milan. Drugi dan potem so pa neki ljudje porezali in odnesli trakove od nagrobnih vencev. Na marsikaj smo navajeni v Trbovljah, kaj takega se pa še ni zgodilo.

gostilni »Ahac« v Prevaljah, z običajnim dnevnim redom. Udeležba članstva obvezna.

Ptuj. Pomladki Jadranske straže na ptujski gimnaziji priredi v torek 6. t. m. ob 20 v mestnem gledališču pevsko akademijo z bogatim sporedom.

Cerkveni vestnik

II. vnanja kongregacija pri uršulinkah v Ljubljani ima danes popoldne ob 2 mesečni sestanek Pridite vse. — Voditelj.

Evidenca taks. Župne urade opozarjamo n. odlok davčne uprave dravske banovine, po katerem morajo predlagati davčni upravi mesečno poseben izkaz o vplačanih taksah po tarifnih postavkah. To tiskovino: Evidenca taks ima v zalogi Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani in stane komad 25 par.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

Drama

Začetek ob 20.

Nedelja, 4. marca ob 15: »Kulturna prireditev v Črni mlaki. Izven. Znižane cene od 6 do 20 Din.

Ob 20: »Charleyeva tetac. Izven. Izredno znižane cene od 6 do 20 Din.

Ponedeljek, 5. marca: Zaprto.

Opera

Začetek ob 20.

Nedelja, 4. marca, ob 15: »Tičare. Izven. Znižane cene od 6 do 20 Din.

Ob 20: »Ples v Savojcu. Izven. Znižane cene. Ponedeljek, 5. marca: Zaprto.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Nedelja, 4. marca ob 15: »Okence. Globoko znižane cene od 15 Din navzdol. Zadržje. Ob 20: »Štambulski rožac. Znižane cene.

Naznanila

Ljubljana

1 Slov. kat. akad. starešinstvo v Ljubljani bo imelo dne 19. marca 1964 ob 10 dopoldne redni občni zbor v dvorani Akademskoga doma, Miklošičeva 3, s sledečim dnevnim redom: 1. Citiranje in odobritev zapisnika o zadnjem občnem zboru; 2. Poročilo odbornikov; 3. Volitve 3 odbornikov in enega člana podpornega odseka; 4. Stanovska ideja in ureditev države; predava predsednik društva dr. Gosar Andrej; 5. Slučajnosti. — V slučaju nesklepčnosti se vrši pol ure kasneje drugi občni zbor, ki sklepa ob vsaki udeležbi. Event. predloge članov je treba javiti odboru tri dni prej. — Odbor.

Ogromno zanimanje vlada za ponedeljkov koncert Glasbene Maticе ljubljanske, na katerem se bo izvajala obsežna Berliozova dramatična legenda za soli, zbor in orkester »Faustova pogubljena«. Zato prosimo vse one, ki nameravajo posetiti koncert in še nimajo vstopnic, da si jih omislijo tekom ponedeljka že v predprodaji. Na razpolago dovolj stojišče.

Novinarski dom, stavbna in gospodarska zadruga v Ljubljani, bo imela svoj III. redni občni zbor v torek, 13. marca t. l. ob 14.30 v kavarni Emona, l. nadstr. z običajnim dnevnim redom.

Kino Kodeljevo. Danes ob 3, 5, 7 in 9 in jutri ob 8 najnovejši in najlepši film L. Trenkerja »Planine kličejo«. Prikaže junaško borbo Tirolcev za svobodo.

Slovensko zdravniško društvo v Ljubljani ima v soboto, dne 10. marca ob 20 v restavraciji »Zvezdca« na Kongresnem trgu redni letni občni zbor, s sledečim dnevnim redom: 1. poročilo odbora in revizorjev; 2. volitve novega odbora; 3. sprememba pravil; 4. določitev članarine;

Iz govorov v Narodni skupščini

V teku proračunske obravnave v narodni skupščini so tudi gg. narodni poslanci iz dravske banovine nastopali ter reševali pereče probleme našega ljudstva.

Poslanec Pustoslemšek o nacionalni vzgoji

V petek 2. marca je govoril g. poslanec Pustoslemšek o nacionalni vzgoji. Po »Jutru« je govoril tako:

»Čeprav je pričela vlada v zadnjem času tudi pri nas odločno izvajati politiko ravne jugoslovenske linije, vendar občutimo, da iz posameznih državnih uradov in ustanov še vedno

ni izginil pogubni duh,

ki ustvarja v dušah širokih ljudskih mas, zlasti pa mladine, nerazpoloženo in mrzno proti nacionalni ideji in celo proti državi sami. Jugoslovensko državno politiko morajo izvajati brez izjeme vsi organi državne uprave. Žal pa se v vseh panogah državne uprave pri nas dogajajo stvari, ki jih kot patriotije in nacionalisti ne moremo odobravati. Za narod in državo najvažnejše in najdelikatnejše vprašanje je problem vzgoje mladine, naše bodoče generacije. Prvi in najvišji

postulat državne prosvetne politike

mora biti, da se vzgaja mladina v strogo nacionalnem in državnem jugoslovenskem duhu. Izgleda pa, da šolska vzgoja v tem pogledu ni na višini svoje naloge. Med visokošolsko in srednješolsko mladino tvorijo še vedno precejšen odstotek dišjaki, ki niso jugoslovensko orientirani. To mora biti bolj vzbuditi našo pozornost, ker vemo, da je bila slovenska mladina z malimi izjemami celo v dobi Avstrije skozi in skozi jugoslovensko orientirana. Vprašamo se, kako je to mogoče. Odgovor na to je preprost: mnogi, premnogi njeni učitelji niso na mestu. Naša mladina v takih rokah ne more biti ne patriotična ne nacionalna. V takih prilikah tudi dobri učitelji in profesorji, čeprav so v večini, ne morejo mnogokaj storiti. Krive pa so tudi

slabe učne knjige,

dasi ravno so aprobirane po prosvetnem ministertvu. Čitanka za II. razred srednjih šol na pr. nima niti besede o našem kralju, niti besede o Jugoslaviji, a kljub temu jo je ministrstvo aprobiralo. Neke druge knjige je imela celo simpatičen opis življenja in dela Franja Josipa, docela tako, kakor v nekdanjih staro-avstrijskih časih. A tudi ta knjiga je bila v Beogradu aprobirana in šele kasneje od baneske uprave inhibirana. Skrajni čas je zato, da krene vzgoja naše mladine, naših otrok že enkrat na drugo pot.

OD DNEVA DO DNEVA SE BOLJE DOČUTIM

Od nas treh je najstarejša

rogaška slatina,

pa tudi midva nisva več mlada, dasi najina lica kažejo mnogo manj kakor pa izgledava. Za ta mladostni izraz se morava zahvaliti edinoletu temu, ker redno vsak dan pijeva

rogaško slatino,

ki skrbi za dobro presnovo ter za gorko in mladostno kri, kar se kaže tudi v gladki koži obraza in živih očeh.

Herman Wendel - 50 letnik

V petek je praznoval petdeseto leto rojstva znani prijatelj Jugoslovancov, Hermann Wendel. Po rodu je Wendel Nemec (rodil se je v Metzu), a je zmerom zastopal narodnostne pravične zahteve avstrijskih Slovanov, zlasti pa se je približal jugoslovenskim narodom po njihovi osvoboditvi iz avstrijske monarhije. Z globokim razumevanjem se je poglobil v njihovo duševnost in svojetveno stvariteljno bogastvo, o čemer je pisal v mnogih knjigah, ki jih je izdal. Po poklicu je Wendel publicist in časninar. In kot tak je prepotoval ves Balkanski polotok. Radi mnogih zaslug za jugoslovenske narode je postal med drugim častni član Srpske Matice. V Frankfurtu ob Maini je ustanovil leta 1921 Nemško-jugoslovensko društvo za kulturno zблиževanje med Nemci in Jugoslovani. Med drugim je napisal »Aus dem südslavischen Risorgimento«, »Kreuz und quer durch den slavischen Süden«, »Aus drei Kulturen« itd. V »Risorgimento« je med drugim podal krasen lik Janeza Ev. Kreka, kate-rega je visoko spoštoval. — Zdal živi H. Wendel v Parizu — v izgnanstvu, a svoj prijatelj se še zmerom spominja: Premnogokrat beremo v »Prager Presse« sestavke o slovenskih knjigah ter na ta način seznanja evropski kulturni svet o našem knjižnem gibanju. Ob 50 letnici želimo našemu prijatelju še mnogo let in mu izrekamo zahvalo za ljubezen, ki jo je zmerom gojil do nas.

★

Samotarjeva smrt

Jesenice 2. marca.

V javorniških Rovtih, blizu tam, kjer ima Kranjska industrijska družba svoj veliki vodostan, je mnogo let živel čudak, samotar Janez Kapus, kateremu so po domače rekli Leščan. Zgradil si je bil preprosto barako s predvorjem, kjer je imel kovačnico. V njej je koval in zavijal svedre. Pravili so, da svedra nihče ni znal tako narediti ko rajni Leščan.

Hranil se je večinoma s pasjim mesom in okoli njegove bajte je bilo vedno dosti pasjega lajanja. Kdor je imel psa, ki bi se ga bil rad na lep način iznebiti, ta ga je peljal k Leščanu, kateri se je z njim kmalu mastil, ostalo meso pa posušil za »slabec čase. Tudi ko so ga v sredo dopoldne našli mrtvega v njegovi kolibi, sedečega na tako zvanem pogradu, sta ob njegovi strani čepela dva psa, ki sta s smrtjo čudaka ušla namenjeni usodi. Čudak je bil star 78 let. V petek so ga pokopali na Koroški Beli.

»Opozicije, ki prejema denar od vlade.«

Poslanec Pavlič skuša s medklaci motiti govornika, Poslanec Pustoslemšek ga ostro zavrne: Z ljudmi, ki sprejemajo denar od vlade in to vlado napadajo, sploh ne govorim!

Poslanec Pavlič: Da, res je, dobivam denar, toda za siromake!

Klici z vseh strani: No, lepa opozicija, ki prejema denar od vlade!

Vzgoja duhovščine

Poslanec Pustoslemšek nadaljuje: V tesni zvezi z vzgojo mladine sploh je tudi vzgoja duhovniškega naraščaja. Učitelj ima v rokah mladino, duhovnik množice. Čast in priznanje številnim našim duhovnikom, ki dajejo kralju, kar je kraljevega, in bogu, kar je božjega, ter propovedujejo ljubezen in mir. Nobena tajnost pa ni, da del duhovščine v dravski banovini na žalost ni baš navdušena za narodno in državno edinstvo, zlasti pa ne za šestojanuarski režim. Ne ugovarjam: kot državljani imajo duhovniki pravico, da v mejah veljavnih zakonov svobodno izražajo svoje mnenje. Toda drugo je, kadar je

duhovnik v cerkvi.

Cerkev je hram božji in tu bi se morala slišati samo božja beseda. Nikakor pa se ne more dovoliti in dopustiti, da se drže v cerkvi politični govori, da se napadajo državne ustanove ter sramote in zasmejujejo državni funkcionarji. Žal pa pri nas cerkev ni vedno hram božji, marveč čisto mnogo bolj politična arena. V tem pogledu imamo celo kopico primerov in če bi gospod minister pravde naročil, naj mu okrožna sodišča v dravski banovini pošljejo statistiko po zakonu o zaščiti države in drugih zakonih obtoženih in obsojenih duhovnikov, bi se gotovo zgrozili.

Prepričal pa bi se pri tem, da pri nas čisto

odločata bolj srce in usmiljenje kakor pa zakon.

Res je, da ni vedno dobro, če je merodajna samo mrtva točka zakona, prav tako pa tudi ne morem odobravati, da se oproščajo osebe, ki v cerkvi prepovedujejo, da bi katoličani obežali z drugovernimi in to samo zaradi tega, ker se je neko dekle poročilo s pravoslavim in prestopilo v pravoslavlje. Prav tako se tudi nikdar ne sme dopustiti, da bi kdorkoli rušil

verski mir v državi.

Verski mir je eden glavnih stebrov, na katerih je zgrajena naša država in kdor ruši ta mir, ruši s tem državo. Opozoril sem vlado tudi na vzgojo katoliškega duhovniškega naraščaja v želji, da bi se tudi naši mladi duhovniki vzgajali v ljubezni do države tako, kakor jo ljubijo mnogi nihovi starejši tovariši, ki so iskreno vdani narodnemu in državnemu edinstvu.

Koledar

Nedelja, 4. marca: (3. postna nedelja). Kazimir, spoznavalec; Lucij, papež.

Ponedeljek, 5. marca: Janez Jožef od Križa, spoznavalec.

Novi grobovi

† Gospa Ana Počkar, vdova po poštnem poduradniku, je izdihnila v Ljubljani na svojem stanovanju v Podjurski ulici 26 (Ljubljana VII). Pogreb bo 5. marca ob 4 popoldne. Naj ji sveti večna luč! Žalujemo njemu naše sožalje!

Osebnosti

— Za doktorja bogoslovja je bil promoviran na ljubljanski univerzi v četrtek 1. marca g. Jože Gracar C. M., doma iz Gradenca, župnija Hinja. Mlademu doktorju iskreno čestitamo in želimo blagoslova v njegovem misijonskem delu.

— Iz rudarske službe. Na lastno prošnjo je po dovršenih službenih letih upokojen ing. Vinko Strgar, rudarski glavar v Ljubljani.

Zobna praksa

dobro vpeljana — se odda s 1. aprilom 1934 v lepem kraju Slovenije. — Ponudbe pod »Zobna praksa« št. 2359 na upravo »Slovenca«.

Ostale vesti

— Plače učitelstvu za marec. Z ozirom na vprašanja učitelstva zaradi izplačila mesečnih prejemkov za marec javlja sekcija JUU, da je intervenirala ter dobila pojasnilo, da bodo prejemki učitelstvu do 10. t. m. izplačani. — JUU sekcija za dravsko banovino.

— Naseljevanje v južne kraje in dodelitev zemlje izselencem. Od leta 1919 pa do konca leta 1930 je zaprosilo ogromno število ljudi in družin za dodelitev zemlje v južnih krajih naše države. Ker je sedaj še nad 15 tisoč prošenj neresenih, je poljedelsko ministrstvo ukinilo rok za nadaljnje vlaganje prošelj. Opozarjajo se vsi, ki se žele izseliti, naj ne vlagajo sedaj nobenih prošelj, oni, ki so prošnje že vložili, se pa opozarjajo, naj počakajo do rešitve prošnje in dodelitve zemlje doma in naj se nikar brez rešitve svoje prošnje ne priselijo v južne kraje, ker s tem motijo agrarne operacije. V primeru samovoljne priselitve bo priseljenec izgnan domov brez pravice na pridobitev zemlje. Kdaj se bodo prošnje zopet sprejele, se bo uradno razglasilo. Tisti pa, katerim bo zemlja dodeljena, bodo točno obveščeni od agrarnega urada.

— Nosečim ženam in mladim materam pripomore naravna »Franz-Josef« grenčica do urejenega delovanja želodca in črev. Glavni zastopniki novodobnega ženskega zdravilstva so preizkusili »Franz-Josef« vodo v premnogih slučajih kot brezizjemno naglo, zanesljivo in brez bolečin učinkujočo sredstvo.

— Tudi letos bomo romali na Trsat s posebnim vlakom o Binkoštih 19. in 20. marja. Polovična voznina je zagotovljena, z ladjo se bomo brezplačno peljali po morju na otok Krk. Kdor gre z nami, naj se čimprej prijavi. Podrobna pojasnila bodo objavljena v romarskem listu, ki izide okoli 10. marca in ga pošljemo vsakomur zastoj, če se potem romanja udeleži ali ne. Svoj naslov sporočite po dopisnici na naslov: »Sveta vojska«, Ljubljana, Tyrševa cesta 12.

— V Službenem listu kr. banske uprave dravske banovine št. 18 od 3. t. m. so objavljene »Norme za nabavo, jemanje ogledkov in preizkušanje asfaltnega bitumna za površinsko obravnavo in asfaltne kolovoze« in »Razglas o odložitvi novih volitev občinskega odbora v občini Senčur«.

— Telefonski promet. Prometno ministrstvo je dovolilo, da se otvori telefonski promet med Celjem in vsemi mesti v Angliji. Telefonska pristojbina za trinitutni pogovor v korist jugoslov. uprave je 3 zl. fr., ostale takse so odvisne pa od daljave kraja na Angleškem, s katerim se govori.

— Organizacija diplomiranih tehnikov pozivlja vse nezaposlene in slabo zaposlene tovariše vseh strok, da nemudoma pošljejo svoj curriculum vitae, radi namestitve in posredovanja. Popis naj bo obširen in točen z navedbo zadnje pošte. Naslovi naj se: O. D. T., Ljubljana, Gradska ulica 8.

— Skrivnostni lastnik zadete srečke. Že večkrat smo poročali iz Osjeka o srečki št. 19.068, ki je zadela 1 milijon dinarjev. Poročali smo tudi, da je ostal zaman ves dvodnevi trud uradnikov »Putnika«, da bi našli lastnika četrtine te srečke, ki je bila prodana v Osjeku. Sedaj pa se je lastnik javil sam in predložil srečko. Ko so ga vprašali za ime, ga ni hotel povedati, češ, da hoče ostati nepoznan. Potem je še povedal, da pozna tajni ključ, po katerem se da zmerom naprej zvedeti, katera srečka bo zadela. Tako je tudi to pot uganil številko, ki je res zadela.

Obleke za gospode

po meri ali pa blago za obleke modernih vzorcev najboljših kvalitet, po najnižjih cenah pri

Drago Schwab, Aleksandrova cesta

— Proračun mesta Splita. Na zadnji seji splitskega občinskega sveta je bil predložen proračun splitske mestne občine, ki znaša 30.898.430 Din.

— Zaradi zemlje. V vasi Segestinu pri Sisku sta se le dni sprla zaradi zemlje sorodnika Nikola in Sava Tomašević. Prepričal se je razvil tako daleč, da je Savo stekel domov po revolver in ustrelil Nikolo v trebuh. V težkem stanju so Nikolo prepeljali v bolnišnico, kjer so ga operirali, in je upanje, da bo ozdravel, če ne nastopijo komplikacije.

— Pri razdražljivosti živcev, glavobolu, pomanjkanju spanja, utrujenosti, po-bitosti, tesnobočnem čutu imamo z naravno »Franz-Josef« grenčico pri rokah domače sredstvo, ki vsako razburljivost, naj izhaja iz kateregakoli prebavnega dela, takoj ukroti. Zdravniški strokovnjaki priznavajo, da učinkuje »Franz-Josef« voda zanesljivo tudi pri ljudeh visoke starosti.

— Rečni promet je upostavljen. Že pred kratkim je bil otvoren trgovski rečni promet med našimi podonavskimi pristanišči in Regensburgom v Nemčiji. Sedaj je upostavljen rečni promet že skoraj na vseh naših plovih rekah.

— Povodnji v Bosni. V Bosni je zaradi prebitega tavanja snega močno narasla reka Sana in preplavila mesto Prijedor. Mnogo hiš je pod vodo in je gmotna škoda precejšnja. Oblasti so organizirale pomoč nesrečnim kmetovalcem. Na več krajih ogroža narasla Sana tudi železniško progo. Tudi Sava je na več mestih prestopila bregove in se razlila po poljih.

Od leta 1813
odlični
bel šifon

— Z brcu ubil očeta. V vasi Privojcu pri Sarajevu sta se te dni prepirala 79letni Luka Marković in njegov sin Stjepan. V teku prepira je Stjepan brcnil očeta s tako silo v trebuh, da je starec nekaj trenutkov zatem izdihnil. Nečloveškega sina so zaprli.

— Peš iz Hercegovine v Belgrad. 50 letni kmet iz Lastve pri Trebinju v Hercegovini se je te dni napotil peš v Belgrad intervenirat v neki svoji zadevi. Leta 1914 je prišel iz Amerike in se v Srbiji takoj prijavil kot prostovoljec, zakar je po vojni dobil kos zemlje. Sedaj pa nima denarja, da bi si postavil hišo in zato roma v Belgrad.

— Vse cenj. čitatelje opozarjamo na priložen prospekt trdke Marko S. Serdarušić, Belgrad, za državno razredno loterijo.

— Velikodušen dar siromakim rudarjem. Nemenovan dobrotnik nam je poslal 1000 Din z naročilom, da jih po enakih zneskih pošljemo za siromake rudarje na župne urade: Trbovlje, Zagorje, Hrastnik, Rajhenburg in Kočevje. Bog povrni stotero!

Zakaj zadržujete brez potrebe?

Oglejte si cene in kvalitete dežnikov in nogavic v prodajalnih tovarne

VIDMAR ★ LJUBLJANA
PRED ŠKOFLJO 19 in PRESERNOVA ULICA 20.

— »Mojski izpite, priročni kandidatom iz izpitne snovi: obrtne zakonodaje, trgovstva in državnoznanstva, je pravkar izšel. Naročila sprejema: Ljubljanska Založba, Ljubljana, Področnik, cesta V-40.

— Naša domača znanost o umetnosti. Za umevanje splošnih posebnosti pa današnjih umetnostnih vprašanj so velike važnosti tri knjige, ki s strokovno zanesljivostjo in vsestransko izčrpnostjo obravnavajo posamezna področja umetnosti: dr. Fr. Stele, Oris zgodovine umetnosti pri Slovencih (bogato ilustriran); dr. Jakob Kelemina: Literarna veda, dr. St. Vurnik: Uvod v glasbo. Vsa tri dela so pravi domaći vodniki v kraljevstvo umetnosti in jih toplo priporočajo založnica Nova založba v Ljubljani.

— Za zdravljenje vseh vrst ran, krast, lišajev, prisadov in ostalih kožnih bolezni ter poškodb priporočajo mnogi zdravniki »Pitonine«, ki preprečuje infekcije, ustavlja krvavenje in hitro zaceli rano. Steklenica 20 Din v lekarnah. Po poštnem povzetju 2 steklenici 50 Din. Poučno knjižico št. 15 pošlje brezplačno Fiton d. z. o. z., Zagreb, I-78.

— Za svoj denar kupujte prvotno in blago! Vedno in povsod zahtevajte Radensko Slatino!

Rešitev križaljke

Vedno ista pesem

Prednočnim je mirne prebivalce gojenjske vasice prebudil turoben glas plat zvona. Še preden so se ljudje zavedli, za kaj da gre, je ognjena pošast ovila ponosni dom gospodarja Franceta. Kljub požrtvovalnemu naporu vaščanov ter domače in sosednje požarne brambe, ni bilo mogoče ničesar rešiti. Kjer je stal prej najuglednejši dom, tam je danes žalostno pogorišče, v katero v nemem obupu zre potrti gospodar in solzne oči gospodinje ter številne male dece. Kje je pomoč? Dobri sosedje mu pač ponujajo prvo pomoč. A kdaj vstane iz razvalin novi dom? — Bratu Jožetu na Dolenjskem je bilo v slični nesreči pač lažje. Bil je zavarovan pri Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani, ki mu je že tekom prvega tedna pokrila skoraj vso škodo. France pa se je jezno otesal zavarovalnih zastopnikov.

Ali ne čitamo takih zgodb dan na dan? Ena drugi so si podobne. In vendar naša Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani ne neha opominjati in svariti gospodarjev, da se pravočasno in pravilno zavarujejo. — Mnogim je zavarovanje še vedno zadnja skrb ali celo nobena skrb. Zato pomni: Ne le, da je danes pri Vzajemni zavarovalnici zavarovana že večina slovenskih gospodarstev, temveč ima ona tudi vse možnosti ter voljo ti v nesreči veliko pomagati. Zato se ji zaupaj tudi ti!

— Kaj je photometer? V strokovnjakih krogih zbuja veliko zanimanje nova merilna priprava Tungsramovih tovarn, tako imenovana Photometer. Gre za pripravo, ki zaznazuje svetlobo žarnice, tako zvano svetlobno moč, kar je ravno pri vsaki žarnici najvažnejše. Nova merilna naprava je pokazala prav zanimive stvari. Pokazalo se je na primer, da dajejo žarnice slabše kakovosti pri isti porabi toka znatno manj svetlobe, kakor pa prvotne svetlobno moč Tungsram žarnice. To pa pomeni, da porabijo žarnice slabše kakovosti za isto svetlobo znatno več toka. 20% povišanje porabe električnega toka iznaša letno pri 60 Wattni žarnici že 72 Din, pri 100 Wattni žarnici 120 Din, torej več kakor dvojno nabavno ceno žarnice. Pri teh številkah je razlika v ceni med prvotnimi žarnicami in žarnicami slabše kakovosti neznatna. Photometer je nezmotljiv, on donaja točen dokaz, da pravilno varčevanje pri razsvetljavi ne leži v nabavi »cenjenih«, marveč v ekonomičnih žarnicah, pri katerih je svetlobni efekt in poraba toka v pravilnem razmerju.

— Pri hemeroidalni bolezni, zagatenju, natrganih črevih, abscesih, sečnem pritisku odebelenih jetrih, bolečinah v križu, tesnobi v prsih, budem srčnem utrujanju, napadih omotice prinaša uporaba naravne »Franz-Josef« grenčice vedno prijetno olajšanje, čisto tudi popolno ozdravljenje.

— Majhni pripomočki — velika pomoč. Kurjava nam je delala včasih velike preglavice. Že samo zaradi nje marsikatera gospodinja ni mogla biti brez pomočnice. Nostri drva, premog, trske iz kleti v visoka nadstropja ni bila lahka stvar. Danes pa lahko dobivamo vse kurivo naravnost v hišo prav pred peč in štedilnik. — Pravkar je Trboveljska premogokopna družba uvedla za domačo porabo še nov način razpečavanja kuriva, ki bo gospodinjam vsakakor jako dobrodošel, saj jim bo zelo olajšal njihovo delo. Namesto premoga v vrečah, ki so se potrgale in so smetle stopnice, hodnike in kuhinje, nam bodo premogarji nosili v hišo lične zabojčke prvotnega trboveljskega kovačca. Ti zabojčki so brez žebčev iz mehkega lesa tako sestavljeni, da se dajo brez sekirice ter celo brez noža razdrobiti v trske, ki jih potrebujemo za podkurjenje. Odpiramo jih brez vsake težave s posebnim, brezplačno priloženim odpirčem. S tem, da kupimo zabojček premoga, dobimo obenem tudi že trske. Najprej požgemo pokrove, pozneje ves ostali zaboj. Lahko pa ga porabimo seveda tudi kot posodo za premog. Ta vrsta razpečavanja kuriva je za današnji čas jako ugodna, ker je snažna, praktična in prihrani mnogo dela. Gospodinje želimo, da se čimprej uvede in razširi, saj čim več novih odjemalcev najde družba, tem večji bo konzum premoga, tem več brezposelnih rudarjev najde zopet dela. In to je glavno!

— Pri motnjah prebave, želodčnih bolečinah, zgagi, slabosti, glavobolu, migljanju oči, razarajenih živcev, nespanju, oslabelosti, nevolji do dela povzroči naravna »Franz-Josef« grenčica odprto telo in olajša krvni obtok.

Ptuj

Smrtna kosa. V Ptuj je umrla Ana Kokol, zasebnica, obveznana pod imenom Mahoričeva teta iz spoštovane Mahoričeve rodbine. Dosegla je starost 86 let. — V ptujski bolnišnici pa sta umrla Alojz Strelec, dninar iz Bukovcev, star 49 let, in Julijana Poljanec, občinska uboga iz Sv. Urbana, stara 70 let. Naj v miru počivajo!

Nočni napad. Nezvestnega so prepeljali v ptujsko bolnišnico 23-letnega posestniškega sina Adolfa Pavka iz Mestnega vrha. Ko je šel v Sp. Velovlek, so ga neznanec napadli ter ga »remislili« koli.

Za spomladansko zdravljenje

čiščenje krvi in pri slabi prebavi uporabljajte znani PLANINKA-CAJ BAHOVEC. Pristen je le, če nosi:

1. zaščitni žig, — 2. ime proizvajalca: Apoteka Mr. Bahovec, Ljubljana, — 3. paket mora biti vezan in plombiran.

Dobiva se v lekarnah in drogerijah, zavojček za Din 20.—

Torej za spomladansko zdravljenje samo pravi:

PLANINKA-CAJ-BAHOVEC iz Ljubljane.

Reg. pod Sp. br. 76
od 5. 11. 1982

Mariborske vesti:

Doktor radi uboja na zatožni klopi

Posledica usodnega nesporazuma

Pred malim senatom okrožnega sodišča se je vršila večeraj v soboto dopoldne razprava, za katero potek je vladalo že daljšo dobo splošno zanimanje. Na zatožni klopi je sedel znani odvetnik dr. Nikolaj Pantar iz Murske Sobote, obtožen uboja, 51 letni odvetnik je dne 20. novembra, kakor pripoveduje obtožnica, v žalostni zmoti ustrelil iz lovske puške Desiderija Nesmesyja, Jožefa Horvata pa hudo ranil. V odvetnikovo pisarno in stanovanje je bilo meseca novembra lanskega leta dvakrat zaporedoma vstopljeno. Radi tega je dal vsa vrata hiše zvezati z alarmnimi zvonci. V noči dne 20. novembra je začel tak zvonec okoli polnoči nenadoma zvoniti ter je prebudil odvetnika, njegovo ženo in hčerko. V strahu, da so zopet vstopili v hišo, se je dr. Pantar za silo oblekel ter se postavil z nabito lovsko puško v roli na hodniku v temi v zasedo. Ker je čul nek šum z verande, je stopil s pripravljeno puško tja ter se postavil za vrata, da je imel v pregledu hodnik in dohod na verando. Med tem pa je njegova žena brez morečve vrednosti stopila v sobo služkinje ter jo poslala skozi pritržno kuhinjsko okno v bližnjo točilnico po pomoč. Na sporočilo, da so vstopili v hišo, so se res odpravili gostje Dezider Nesmesy, Horvat Jožef, Breznik Franc in Ludvik Turk na pomoč ter so se tiho spazili skozi kuhinjsko okno v hišo ter šli po stilih v prvo nadstropje, da bi tatu ujeli. Za vrati verande so opazili temno postavo ter naglo skočili s klicem »ga že imamo!« proti njej. Takrat pa sta že padla dva strela. Tudi dr. Pantar, ki je stal na verandi, je mislil, da ima pred seboj vlomilce, ko je videl na hodniku štiri postave, ne vedoč, da so mu prišli na pomoč. Nesmesy je dobil strel v prsi ter je obležal mrtel. Horvat pa je dobil strel v glavo ter desno ramo. Tako je nesrečen nesporazum zahteval življenje enega človeka, drugega, ugodnega in spoštovanega odvetnika pa je spravil na zatožni klopi. — Dr. Pantar se zagovarja z dejanskimi položaji: ni vedel, da je prihitela pomoč ter je imel osebo, ki jih v temi ni mogel prepoznati, za vlomilce. Ker so naglo planili k njemu, je v namenu silobrana sprožil usodna strela. Razpravo je vodil predsednik senata vs. Lenart, dr. Kotnik in Kolšek prisodnika. Obtožbo je zastopal državni pravnik dr. Hojnik. Sodisce ga je po kratkem posvetovanju oprostil vsake krivde in kazni.

□ Sedemdesetletnico starosti je dočkal v polni čilosti ugledni mariborski mešanec g. Anton Klun. Jubilar, ki je rodom iz Čurčice, je znana osebnost poveljstva Maribora, kjer se je stalno naselil. Želimu mu, da bi doživel še večje število krizev v isti čilosti in zdravju, kakor je dočkal sedmega.

□ Lep uspeh koncerta »Maribor«. Cerkljeni koncert, ki ga je priredilo pevsko društvo »Maribor« v petek zvečer pod vodstvom kapelnika g. Janeza E. Gašpariča in ob sodelovanju znanega umetnika na orglah prof. Matija Tomca in solistov Avg. Živka (tenor), Frana Neraliča (bariton) in Otona Bajdeta (cello) v mariborski stolnici, je vsestransko uspel. Prireditelj je posetilo zelo številno občinstvo. Med obiskovalci so bili prevzvišeni knezoški ot. Ivan Tomažič s člani stolnega kapljaja in drugi odličniki. Vzorno izvajane in podane sporedne točke so napravile na poslušalce globok vtis ter so podale nazoren dokaz poglobljene umetniške delavnosti »Maribor«.

□ Narasla Drava, ki je v nekaj dneh radi južnega vremena dosegla poletno normalno, povzroča skrb graditeljem mostu na Mariborski otok. Zaenkrat se dela še lahko nadaljuje, ter se vršijo s podvojeno naglico. V dno reke se sedaj zabija piloti, na katere pridejo betonirani mostni nosilci. Če bi pa voda s tako naglico še narasčala, pa se bo moralo delo začasnó prekiniti. Ker se pa napoveduje mrzleče vreme, se pričakuje, da bo tudi porast rečne gladine zastal ter bo pričelo vodovje padati. V tem času je narasčanje vodne gladine nenormalno. Po pogodbi, ki jo ima gradbena tvrdka z občino, znaša višina takozvane »delovne vode« poldrugi meter.

□ Mariborski obrtniki so se večeraj dopoldne v lepem številu udeležili zborovanja pri Orlu, ki ga je organiziralo tukajšnje Slovensko obrtno društvo. Na spredu sta bili predavanji zborničnega podpredsednika Rebeke in zborničnega kontulenta Zagajarja, ki sta predavala o novih davčnih predpisih in oblikih ter o izpolnitvi davčnih prijav za pridobitno za leto 1984.

□ Delo za bližnjega. V petek zvečer je bil v palači OUZD občni zbor tukajšnje Protituberkulozne lige, ki ga je otvoril in vodil zaslužni ligin poslovodni podpredsednik prvi višji državni pravnik dr. Ivan Jančič. Na dnevnem redu so bila izbrana poročila podpredsednika dr. Jančiča in ostalih funkcionarjev ter neutrudnega vodje akcije za zgradbo protituberkulozne azila upravniška

Za pomladansko in poletno sezijo

si nabavite raznovrstno

modno in manufakturno blago po zelo ugodnih cenah pri
Franjo Majer
Maribor - Glavni trg št. 9

„Na tleh velike madjarske države“

(Nadaljevanje)

Ogrska vlada pa se ni zmenila za to izjavo. Pač pa je »Pesti Naplo« v svoji izdaji od 11. junija zahteval, naj me izžene z Ogrskega. »Független Magyarorszag« pa je ministrskemu predsedniku grofu Khueni Hedervariju položil v usta te besede: »Najprvo je proti njemu treba zbrati dejstva, preden je mogoče proti njemu postopati. Ne bojimo se nobenega Angleža. Angleško brodogradništvo ne more priti sem, kar pa se angleške armade tiče, se je ne bojimo.« Ker je bil izgon nemožnó (kakor se je »Reichspost« izrazila, »se je inozemec že napotil v bolj prijazno Avstrijo«), so se krajevne oblasti v Skalichah masčevale nad gospe Drizhal, kakor je bilo zgoraj opisano.

Ker je o tem samoznómnem početju malenkostne tiranije avstrijsko časopisje obširno poročalo, sem v »Reichsposti« in »Deutsches Volksblattu« priobčil odprto pismo ogrskemu ministrskemu predsedniku, kjer sem kratko ugotovil dejstva in tako-le končal:

»Sedaj si dovolj izmen njegovo ekscelesenco grofa Khueni-Hedervarija javno praviati, ali je pripravljen kot ministrski predsednik 1000 letne ustavne države in visoko izobraženi Evropeci to azijsko postopanje oblasti v Skalichah desavutirati in grajati? Obenem bi najvidnejše prošil, naj se pozanima za upravne razmere v komitatu Nitra, kjer taki primeri nikakor niso osamljeni. V drugačnih okoliščinah bi si ne bil upal obrniti se nazaj s takim pozivom. Če pa 70 letno damo na najbolj nevarni in protipostavni način politično preganjanje le zato, ker me se za mal ura sročila v svoji hiši, me naj-

tukajšnje podružnice OUZD g. Stenovec. Fond za zgradbo tega azila je dosegel s koncem februarja t. l. lepo vsoto 99.407 Din. V tukajšnji ligi je vladala 1328 članov. V središču občnega zbora je bila izbrana in stvarna debata o zgradnji azila, ki so se je z daljšimi izjavami udeležili prvi državni pravnik dr. Jančič, docent dr. Matko, bivši mestni župan V. Grčar, ravnatelj dr. Vrtovlec, ravnatelj Alt in višji davčni upravitelj Meglič. Upati je, da se bo prebivalstvo tudi v bodoče odzvalo tej plemeniti akciji ter s svojimi prispevki omogočilo postavitev nujno potrebne azila. Volitev novega liginega vodstva letos ni bilo, ker so se v smislu liginih pravil vršile volitve vodstva na lanskemletnem občnem zboru za dobo dveh let.

□ Precej penezov. V preteklem mesecu so znašali dohodki pri tukajšnji glavni carinarnici 4.690.884,75 Din, in sicer pri izvoznih predmetih 19.241,25 Din, pri uvoznih predmetih pa Din 4.671.643,50.

□ Nezavestno so prepelitali večeraj v tukajšnje splošno bolnišnico 16 letno Marjeto G., delavko iz Gozdne ulice. Reševalci, ki so bili pozvani na pomoč, so ugotovili zastrupljenje.

□ Vžigalni kamenčki so bili vzrok, da so zaprli radi suma tlhotapstva 42 letnega Ferda Mikša. Aretiran je bil na državnem mostu.

Celje

□ Vojaškim nabornikom. Mestno načelstvo opozarja mladeniče, stanujoče v Celju, mestu, rojene leta 1914 in starejše, ki se morajo predstaviti letos naborni komisiji in se žele kljub temu, da niso pristojni v mesto Celje, udeležiti nabora v Celju, da pravočasno vložijo zadevne prošnje. V smislu § 20. začas. pravila o rekrutovanju morajo biti te prošnje vložene najkasneje do 15. aprila 1984. Prošnja mora biti kolkovana s kolkom 5 Din, priložen pa mora biti kolk za 20 Din. Obrasci za prošnje so dobe pri mestnem načelstvu (soba št. 6) med uradnimi urami od 9 do 12.

□ Smrtna kosa. V javni bolnišnici je umrla Jakob Marija, 54 let, žena rudarja z Zg. Hudinje. — V Kovski ulici št. 3 je umrla gospa Skrinjar Katarina, 70 let, zasebnica. Pokojna je bila tašča odvetnika gosp. dr. Mikuletiča. N. v m. p.

□ Delovni trg. V zadnjem času je število brezposelnih zopet malo padlo. Dočim je bilo po zadnjem izkazu prijavljenih 928 brezposelnih, znanemu zadnji izkaz le še 808 delovnih moči, ki iščejo delo. Delo je na razpolago: 1 hlapecu, 1 krojaču, 1 strojniku, 1 kurjaču, 1 vrtnarju, 2 služkinjama, 2 kuharicama in 1 dekl.

□ Mestno gledališče popravljajo. Mestno gledališče in sicer streho ob Vožnikovi ulici so začeli večeraj popravljati.

□ Splay se je razbil ob Savinjski brvi. Zadnje dni je opažati na Savinji zopet več splavarjev. Večeraj jutraj okrog 9 je v gosti megli, ki je vladala nad Savinjo, dospel do Savinjske brvi neki splav, na katerem sta bila dva možaka. Splay, ki

elementarnejša dolžnost dostojnosti sili, da storim vse, kar je mogoče, da se za nezalaskani primer javno ožigosa ter da kličem na pomoč najbolj merodajnega zastopnika višješke ogrske nacije.

Ni mi treba še dodajati, da se za to poziv ni hče na Ogrskem ni zmenil. Šele deset mesecev kasneje, spomladaj leta 1911, je notranje ministrstvo razveljavilo odločbo upravnih oblasti ter je s tem gospe Drizhal bila dana pravica. Krivemu uradniku v Skalichah pa se ni nič zgodilo.

Dodatek. Da bi bralec ne mislil, da so taki dogodki osamljeni, omenjam izkušnje ugledne ameriške pisateljice, gospodice Emilije Balch, profesorice za narodno gospodarstvo na Wellesley College. Massachusetts, ki je spisala izvrstno knjigo »Our Slavic Fellow Citizens« — Naši slovanski sodržavljanji (New York 1910). V tej knjigi pripoveduje (ko je polovila po Slovaškem), da je bila kmečka družina — v staro domovino iz Amerike vrnivši se izseljenci — kaznovana z denarno globo, ker nas je prenočila. Češ, da tega ni naznanila policiji (okolnosti so bile pa take, da je policijska zglasitev po zakonu bila nepotrebna). Poslala sem ji denar za globo — bil je majhen znesek — nisem pa gojova, ali ga je kdaj prejela.

DRUGA POROČILA O VOLITVAH V SKALICAH

□ Volivni imeniki. — Te izdeluje zapri-sežena komisija, katero imenuje komitatska skupščina. V volivnem okrožju Skalica sta dve taki komisiji. Prva je takole sestavljena: predsednik Koloman Szabo, višji okrajni načelnik; prisodnika: Bilecky, podnačelnik, in Matija Klempa, poštar v Holcu. Skrbnost in nepristranost te komisije v l. 1910 dokazujejo tile zgledi:

V volivnem imeniku so ti gospodje mestnega

Ogroženo bolniško zavarovanje

OUZD razglašja v Službenem listu banske banske uprave, da je zaradi nerednega plačevanja zavarovalnih premij začel v silne denarne težkoše. Ogrožena likvidnost OUZD ima neposreden vpliv na zdravstvene ustanove, zlasti na bolnišnice, ki so danes bolj kakor kdaj prej odvisne od oskrbin zavarovanju zvezanih bolnikov. Pa tudi ostalo gospodarstvo trpi zaradi tega, zlasti razni dobavitelji, kar povzroča še večji zastoj.

V dobi največje socialne stiske ne smemo na to stvar gledati brezbržno. Zavedati se moramo svojih dolžnosti nasproti socialnim ustanovam, ki so poklicane, da vršijo važne humanitarne naloge. Z rednim plačevanjem prispevkov ne bo samo omogočeno dobro poslovanje urada in zdravstvenih ustanov, temveč se morajo tudi upravni stroški znatno znižati.

Iz tega pojasnila se vidi, kako velika je pri nas gospodarska kriza.

Konec triletnje pravde

Laško, 2. marca.

Dolgotrajna pravda Mestne občine v Laškem s posestnikom Hrastnikom Mihaelom je znenkrat končana. Vlekla se je skoraj 3 leta in je bila ves čas predmet vsestranskega zanimanja ter so jo o njej govorilo veliko tudi po sosednjih občinah.

Hrastnik je namreč pred leti kupil več parcel na levem bregu Savinje in sicer prav nasproti termalnega kopališča v Laškem. Te parcele pa ležijo tako, da na dveh svojih straneh mejijo na parcele laške mestne občine. Ker pa je bila tudi občina sama v letu 1906 do 1908 lastnica parcel, ki jih je kupil Hrastnik, so ostale meje med parcelami zabrisane in nejasne. Ko je Hrastnik kupil svoj svet, mu seveda nihče ni mogel pokazati natančno, kod teče prava uzivalna meja, ker je nihče točno ni poznal. Komaj pa je začel Hrastnik kupljene parcele uživati in je posekal na njih par smrek in si hotel nakopati vozno pot, je mestna občina takoj prišla Hrastnika trikrat zaporedoma s tožbami radi motenja posesti. V prvi tožbi se je sklenila med občino in Hrastnikom poravnava in je na podlagi slednje, ko je Hrastnik na svojih parcelah začel ponovno sekati, začela občina voditi zoper Hrastnika izvršbo, s katero je hotela Hrastnika prisiliti, da bi na kupljenih parcelah nihčevar več ne delal. Dve

Ptujsko občinsko gospodarstvo

Ptuj, 2. marca.

Na redni seji občinskega sveta je župan Jerše sporočil, da je odbor za javna dela, ki se imajo izvršiti iz državnega in banovinskega fonda za podporanje brezposelnih, sklenil, da se sprejme v program tudi regulacija Grajene in zgradba zbiralnega kanala v okviru načrta za novo kanalizacijo. Za oba projekta je predlagan znesek Din 200.000. Ta znesek naj bi služil predvsem v kritje mezd za zaposlene osebe, medtem ko bi stroške za material morala kriti občina, oziroma pri regulaciji Grajene prizadeti posestniki. — Pri dodelitvi zemlje agrarnim interesentom iz veleposestva Herberstein se je v razdelitvi pritegnilo tudi zemljišče ob Rogozniški cesti. Banske uprave v Ljubljani je naprosila, da se dodelitve tega zemljišča agrarnim interesentom razveljavi ter se ista dodeli ptujski občini, ki bi bila pripravljena v primeru potrebe dati agrarnim interesentom drugo zemljišče na razpolago, ki bolj ugađa interesentom, agrarne reforme. Zemljišče leži namreč tik ob cesti v bližini kolodvorske nakladalne postaje ter je posebno pripravno za stavbišče v industrijske svrhe. Sedanjí interesent za ustanovitev industrije v Ptuj, Hubert Klement, je stavil pogoj, da se mu da na razpolago stavbišče v bližini kolodvorske nakladalne postaje. Banska uprava je tudi naprosila, da dovoli pobiranje trošarine na žganje in pivo po organih finančne kontrole, ker bi se s tem stroški za pobiranje trošarine za občino zmanjšali in je podana tudi večja garancija za uspešno pobiranje.

Sledilo je poročilo upravnega odbora, za katerega je poročal Mirko Ogorelec. Ob priški sprejetja proračuna za tekoče leto je občinski svet sklenil odprodati nekatere objekte, da se občina razbremeni pri odplačevanju dolgov. Na podlagi tega sklepa naj se prodajo sledeči objekti: gostilna na sejmishu dosedanjemu najemniku Francu Kravini za 300.000 Din. Poleg hiše naj se odproda tudi prostor v izmeri 540 kv. metrov, ki občini ni neobhod-

bi moral iti med dvema opornikoma pod brvjo, je zadel v enega izmed opornikov s tako silo, da se je obrnil in pri tem razbil. Oba splavarja sta se rešila. Kmalu za njima je šel drugi splav, ki je pravočasno opazil nesrečo in šel dalje po Savinji pod drugim prostorom. Malo nižje pri železniškem mostu je baje zadel neki splav tudi v betonski opornik in se nekoliko poškodoval.

župnika in dekana P. Jožefa Kucsero označili za »krovca«, kaplana v Holcu dr. Hermana Herolda pa za »izdelovalca mila«. Kajpada so oba gospoda vsi trije člani komisije osebno dobro poznali.

V občini Edbel je komisija razglasila, da pride 21. marca ob 2 popoldne v občino ter zasliši vse, ki bodo želeli, zaradi volivnih imenikov. Komisija pa je prišla šele ob pol 6 zvečer. Čakalo je nanjo 42 volivcev s svojimi pritožbami. Toda le tri je zaslišala v teku 3 in pol ure. Ti trije so bili: Marko Vesely, Ivan Jurena in Ivan Kollar. Tem trem je komisija priznala volivno upravičenost z vsemi drugimi 200 volivci iz Holca pa je opravila v pol ure. Kako točno in skrbno pa je ta komisija svoje delo opravila, se je videlo šele 1. maja, ko je bil razgrnjen v uradu volivni imenik. Imena zgoraj omenjenih treh mož so v volivnem imeniku bila takole zapisana: Veselsky, Jurina in Koller — namesto Vesely, Jurena in Kollar. Na drugi strani pa so zapisali v volivni imenik celo vrsto ljudi, ki nimajo volivne pravice, n. pr. poljedelske delavce na kraljevih domenah v Holcu in Sasinu, vse moške člane rodovnih židovskih krčmarjev in branjevecev; celo nekoga vaškega mesarja so zapisali za ljudsko-šolskega učitelja. Proti takemu volivnemu imeniku je samo v tem okrožju bilo vložnih 435 pritožb.

Kandidati in njihovi volivni govorci. Po postavi ima pred volitvami vsak kandidat pravico, da vsak kraj svojega volivnega okrožja neovirano obišče in ima tam svoj volivni govor; samo 24 ur poprej mora naznaniti občinski oblasti dan, uro in kraj zborovanja. V priporočenem pismu je dr. Okanyik občinskim oblastem dotičnih vasi naznanil svoje shode. Višji okrajni načelnik v Skalichah pa je vsem občinskim beležnikom razposlal pismena povelja, da morajo rešitev vseh naznanil o shodih tega kandidata njemu naznaniti.

no potreben, katerega pa kupee nujno rabi. Objekt je bil sodno cenjen na 268.000 Din. — Poslopje pivarne poleg deške osnovne šole čevljarstvu moštru Ratkojniku za 65.000 Din; sodno cenjeno je bilo poslopje na 73.000 Din. — Mlinica pri glavnem mostu zobozdravniku dr. Vinku Brenčiču za 120.000 Din; hiša je bila sodno cenjena na 90.000 Din. — Pri vseh objektih si občina pridržuje predkupno pravico, ako bi jih nameravali novi lastniki zopet prodati. Vse te predloge je občinski svet soglasno odobril.

Za revizorje za pregled in odobritev bilance mestne hranilnice se določijo občinski svetniki: Anton Brenčič, Franc Lenarčič in Mirko Ogorelec, ki bodo funkcijali kot stalen odsek, ki naj vzdržuje stike med občino in mestno hranilnico. — V smislu določb gradbenega zakona se določijo v gradbeni odbor župan Jerše, inž. Urbančič in sanitetni svetnik dr. Vrečko.

Za izvršitev javnih del, kakor vodovoda in kanalizacije, se odobri najetje delnega posojila v znesku 500.000 Din. V program javnih del, ki se bodo izvršila iz državnega fonda in fonda banovine, se je sprejel tudi načrt zgradbe vodilnega kanala ob Dravi v smislu načrta za kanalizacijo mesta in regulacijo Grajene v skupnem znesku Din 200.000. Kot zadnja točka je bila na vrsti odobritev bilance in likvidacija mestnega avtoobsega podjetja. Upravni odbor mestnega avtoobsega podjetja je predložil bilanco občinskemu svetu s predlogom za razrešitev odbora in da prevzame mestna občina aktivna in pasiva podjetja ter izvede njegovo končno likvidacijo. Po bilanci znaša čista izguba za celo dobo triletnega obratovanja Din 251.902, ki bi se eventualno zmanjšala, ako bo mogoče inventar po višji ceni prodati, kakor je vnešen v bilanci. Prijavilo se je več občinskih svetnikov k besedi in je nastala precej živahna debata, ki se je končala s tem, da se predlog ni odobril, temveč izvolil odsek, ki ima nalogo ugotoviti vzroke te visoke pasivnosti.

Po javni seji je sledila tajna seja, na kateri so se obravnavale razne osebne zadeve. Glavna točka dnevnega reda pa je bila uveljaviti službeno pragmatiko za mestne uslužbence, ki je bila s 1. januarjem ukinjena. Ta pragmatika se izpremenila v toliko, da se plače mestnih uslužbencev izenačijo s plačami državnih namestnikov, v kolikor ni občina vezana po posebni pogodbi.

Nato je dr. Okanyikove shode prepovedal s tole utemeljitvijo:

»Ker so nedelje in prazniki najmanj primerni za to, da bi se ljudstvo pod vplivom političnih govorov zapeljalo k nedovoljenim demonstracijam, in ker je navedeno, da se bodo shodi vršili na javnih trgih v bližini cerkva, smatram za pregrešek proti pobožnostim, da bi se v bližini cerkva vršili volivni shodi. Obenem sporočam, da g. dr. Okanyik dovoljuje njegovogo volivne govore le ob delavnikih.«

Pokorec se temu povelju je dr. Okanyik za 24, 25, 27. in 28. maj, naznanil svoje shode le ob delavnikih. Toda tudi te so mu prepovedali s tole utemeljitvijo:

»Ker mi je vladni kandidat Nikolaj Kostyál sporočil, da hoče imeti svoje volivne govore 24, 25, in 27. maja in sem mu jih dovolil, zato ne morem biti navzoč pri govorih, katere namerava imeti dr. Okanyik po naznanilu, kakršno mi je poslal. Zato jih tudi ne morem dovoliti — zaradi pomanjkljive kontrole. Kar se tiče drugega datuma, mu ta dan shoda ne morem dovoliti, ker sem 28. maja drugje združen... nadalje, ker bodo 27. maja volivci iz Katova in Kopčana v velikem številu prišli na sejem v Holcu ter bodo tam kakor navadno, delj časa ostali in ker bi se množica kmetič, katere se posebno rade razburijo, v odsotnosti družinskih očetov lahko dala zapeljati k zločinskim dejanjem in demonstracijam, medtem ko je na drugi strani dr. Okanyiku ravno tako poslušalstvo pri njegovih volivnih govorih zaželeno.«

Dr. Okanyik, o katerem bi človek smel soditi, da bo kot mestni župnik že sam presodil, kaj je duhovni prid njegovega naroda, ob nedeljah in praznikih ni smel govoriti. Laika dr. Kostyala pa ta prepoved ni zadelja ter je govoril, kjer in kadar se mu je ljubilo.

Povsod isto mišljenje:
pomaga zares!

Prhljaj izgine!
Lasje prenehajo izpadati!
Lasje spet rastejo!

Trilysin
BIOLOGIČNI TONIKUM ZA LASE

Perica je dala pobudo

Stoletnica smrti njenega sina,
izumitelja litografije

Ko je Gutenberg izumil »črno umetnost«, to se pravi tiskarsko umetnost, gotovo ni mislil, da se bo ta v nekaj stoletjih tako izpopolnila. Danes si sploh ne moremo misliti kulturnega življenja kakega naroda brez tiska. Gutenbergova umetnost se je sicer izpopolnila, toda v bistvu ostala ista. Gre namreč za to, da se črke, ki molijo iznad ravne ploskve, s pomočjo barve pritiskajo na papir. Tako dobimo navaden tisk, ki mu danes pravimo knjižni tisk.

Poleg tega pa obstoji še drugi tisk. Če zarežemo črke v ploškov in potem te vdolbine zalijemo z barvo, stojimo pred drugim načinom tiskanja; saj je jasno, da zdaj ne tiskajo več vzpetine na ploški, pač pa vdolbine. Najbolj enostaven način takšnega tiska je ta, da n. pr. umetnik zareže v bakreno ploščo podobo, ki se potem tiska. Ta tisk se imenuje tudi bakrotisk in je zelo drag.

Poleg tega obstoji še tretje vrste tisk, ki je nekako med tema dvema, ki smo ju pravkar popisali, to je tisk na ravno ploškev. Tu nimamo več opraviti z dejanskimi vzpetinami in vdolbinami, temveč z ravno ploščo. Del plošče, ki se mora natisniti, leži prav tako visoko kakor del plošče, ki se ne sme odtisniti. Najbolj znani tisk na ravni ploški je litografija. Iz te se je pozneje razvil tisk offset.

Dne 26. februarja tega leta je poteklo 100 let, kar je v Monakovem umrl Alois Se-

za litografijo

nefelder, izumitelj tiska na ravni ploški. Senefelder se je rodil kot sin navadnega igravca v Pragi l. 1771 in boriti se je moral s trdim življenjem že v začetku svoje življenjske poti. Za svoja gledališka dela ni mogel najti založnika. Zato je začel premišljovati, ali bi se ne dal iznajti morda kak drug način tiskanja, ki bi bil cenejši, da bi lahko sam založil knjige. Čudno, njegova mati, ki je bila navadna perica, mu je prišla nenadoma na pomoč!

Nekega dne je prinesel njegovi materi nekdo kup perila in v naglici, ko mati ni mogla najti ne papirja ne črnila, je pomohila pero v neko tekočino, s katero je on delal razne preizkuse, ter z njo na marmornato ploščo zapisala število kosov perila. To je opazil sin Alois. Pogledal je na ploščo in ugotovil, da so se dale napisane besede prav lepo razbrati. Premišljeval je o tem ves dan in vso noč. Drugi dan mu je prišlo na misel, da bi ploščo potem izjedkal. To je tudi storil in črke so postale še bolj vidne in poteze so se vzpele. Namazal je ploščo s črnilom, odtisnil in dobil dovolj jasen odtisek. Senefelder je stal pred novo iznajdbo, pred novo vrsto tiska.

Pri nadaljnjih poizkusih je še ugotovil, da se vlažnih mest na kamnu barva ne prime. Ta fizikalni zakon je Senefelder izbral za izpopolnitev svojega tiska. Po tej poti je prišel do tiska offset. Seveda sta se današnji kamenotisk in tisk offset tako izpopolnila, da smo stoletjih daleč pred Senefelderjevim tiskom. Kljub temu ostane podlaga najmodernejšega tiska ista, kakor jo je postavil Senefelder.

Kakor smo že dejali, ostanejo pri kamenotisku kakor pri tisku offset deli, ki se morajo natisniti in tudi deli, ki se ne natisnejo v isti ravlini. Kako je potem mogoče, da se na gladki ploški odtisnejo samo določeni deli? Nato odgovori fizikalni zakon o medsebojnem odbijanju masti in vode. Vse dele kamna, ki naj bi barvo prejeli, je treba tako pripraviti, da so dovzetni za mast, tiste pa, ki naj ne tiskajo, pa ovlazi. Če potem po kamnu podrsneš z pobarvanim valjem, obstane barva samo na mestih, ki so za mast dovzetna in samo ta pustijo na papirju odtisk, čeprav je papir dotaknil ves kamen na isti način.

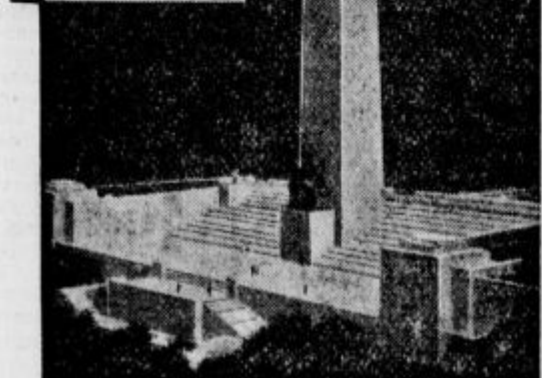
Kamenotisk se rabi za tiskanje več barvnih podob, plakatov, posebno pa zemljevidov. V zadnjem času je prišla do veljave takozvana izvirna litografija. V tem primeru se slika ne prenese na kamen fotomehanično, temveč umetnik jo z masno kredo naslika na kamen; slika je potem toliko bolj izvirna.

V Posaarju, ki ga upravlja Zveza narodov, so bile izdane znamke za ljudsko pomoč. Tiskali so jih s svetlotiskom.

Ce človek ugrizne psa...

Ko začenja časnikar v Ameriki svojo karijero, mu dajo za navodilo tale primer: »Če pes ugrizne človeka, potem ni to nič novega; če pa človek ugrizne psa, je novost, o kateri moraš poročati!« Andrew Pelten je hotel tako novico servirati radovednim časnikarjem. Svojega psa »Busterja« je med igro v resnici ugriznil v nos. Toda »Buster« ni vedel, da je šlo gospodarju samo za senzacijo in je poljub vrnil ter odgriznil gospodarju kos nosa... Tako poročajo iz New Yorka.

Velikemu izumitelju Tomažu Edisonu postavijo v državi New-Yersey velikanski spomenik. Stal bo na Orlovi pečini, ki se dviga nad dolino Hudson. Obe-lik bo 120 m visok! Na vrhu bosta roki držali velikanski električni svetilnik.

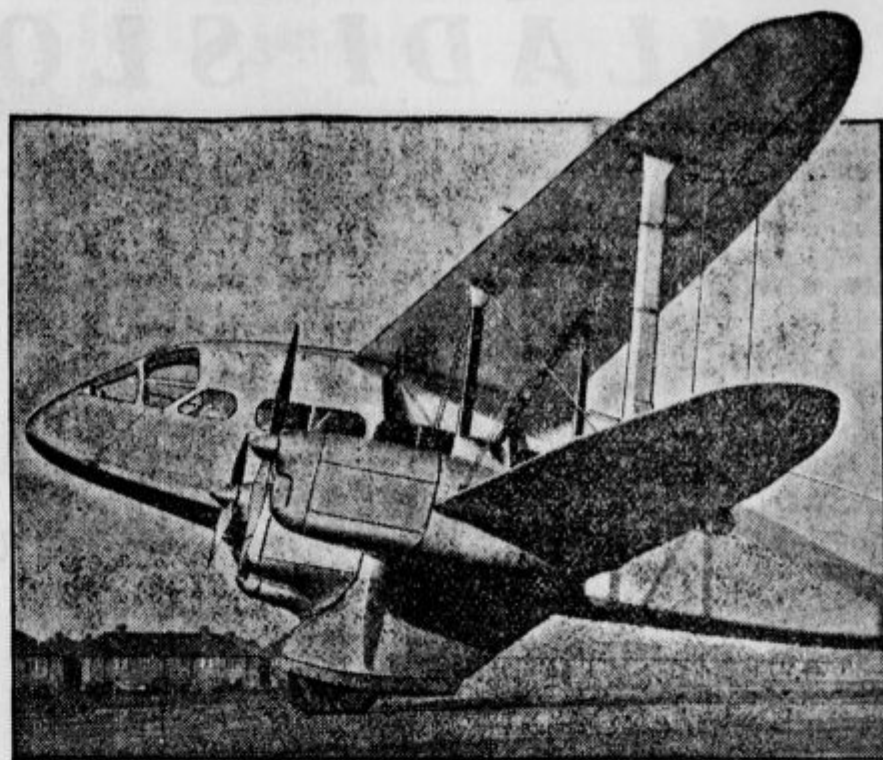
Krompir brez skroba!

Znano je, da je skrob glaven sestavni del krompirja. Kljub temu se je dvema kanadskima učenjakoma posrečilo pridelati krompir skoro brez skroba. Prejšnji poizkusi so pokazali, da določene bakterije izločajo encime, ki izpreminjajo celulozo in skrob v sladkor in sorodne sestavine. Zdaj sta prišla dr. Suit, ki poučuje v MacDonald-College-u, in dr. Hibbert z vseučilišča McGill, na misel, da bi preizkusila, ali encimi tako delujejo tudi na žive organizme. Tako sta prerežala stebelca mladega krompirja in v nje injektiva kulture določenih bakterij. To injekcijo sta na krompirju večkrat ponovila, dokler ni krompir dozorel. Krompir sta izkopala in napravila znano analizo s pomočjo joda, ki povsod, kjer je navzoč skrob, izzove živo violetno barvo; tako sta hotela ugotoviti količino skroba v krompirju. Pod skorjo se je pokazal tenek barvast obroček, medtem ko ni bilo v sredini krompirja prav nič skroba, čeprav je pri navadnem krompirju prav sredica polna skroba. Encimi so ta skrob izpremenili v druge sestavine. Učenjaka se vedno delata poizkuse, da bi se jima posrečilo najti način, po katerem bi bilo mogoče proizvajati take vrste krompir na debelo.

Klub samomorilcev

Nekdanji ravnatelj londonske kriminalne policije Thomas Quaise je izvršil samomor. Pri raztelesenju so ugotovili, da se je rajnki zastrupil z močnim plinom. Star je bil 82 let. Za sabo ni pustil nikakega pisma. Ko so brskali med starimi listinami, se je pokazalo, da je že od časa, ko je stopil v pokoj, postal član kluba samomorilcev. To je bilo pred 20 leti. Ko je končno potegnil »črno številko«, se je vlegel in se po predpisih kluba umoril. Upamo, da ni nevarnosti, da bi se pri nas ustanovil takšen klub...

»Konj, katerega sem kupil od Vas, je slep. Vi mi pa tega niste povedali.«
»Mož, od katerega sem ga jaz kupil, mi tudi ni povedal tega, pa sem si mislil, da mogoče noče, da bi se to zvedelo in zato sem molčal.«

Pogled od strani na najnovejši angleški zračni ekspres. Ali se ti ne zdi, da bi ta ptič kar sam vzletel? Tako lahka je njegova konstrukcija in vendar ni notranja udobnost nič trpela. Samo dobre tri mesece so rabili inženjerji za svoje načrte in danes že ima Anglija nov tip modernega letala, ki bo letelo s hitrostjo 260 km in se bo lahko dvignilo 6500 metrov visoko.

Nagrobni napisi -- odsev življenja

Nagrobne napise imenujemo po stari grški besedi še danes epitafi. Epitafi so odmevi grobov in nam pričajo o plemenitosti pokojnikov in tistih, ki so jim postavljali nagrobne spomenike.

Nagrobni napisi so zapisani za dolgo dobo let in morajo biti lepi, plemeniti in dobro premišljeni. Tako vsaj so razumevali epitafe stari Grki in Rimljani, ki so nam zapustili v nagrobnih napisih nedosegljive pesniške lepote. Da nič ne omenjamo staroslavnihih krščanskih nagrobnihih napisov »o katakombah«.

Na grob svojemu detetu je napisal plemenit Grk najslajši epitaf, ki si ga moremo misliti: »Zemlja, bodi lahko njemu, ki te je tako malo težilo.«

Francoski pesnik Scarrón pa je ukazal takole napisati na svoj grob: »Ta, ki tu počiva, je bil bolj pomilovanja vreden ko zavidanja. Tisočkrat preje je umrl, preden je izgubil življenje. Človek tiho hodi, da ga ne prebudiš. To je prva noč, ko ubogi Scarrón mirno spi in sanja.«

Tudi v Ardentini sem videl mnogo prav prikladnih in uspešnih epitafov. Na pokopališču Flores lahko berete na primer tale napis na grobu nekega šaljivega zdravnika (v rimah): Popotnik, tukaj spi zdravnik doktor Farfante. Najboljše je, če hitro in tiho bežiš od njegovega groba. On je usil ljudem smrt. Utegnil bi se zbuditi in nadaljevati s svojim poslom.

Na istem pokopališču sem bral drug zanimiv nagrobni napis: Tu počiva častivredni trgovec gospod Ivan Quirós iz ulice Salguero tisoč petsto dvajset in dve. Smrt ga je s kruto roko oropala vsega premoženja, njegova vdova pa še naprej vodi trgovino.

Se en zanimiv napis in dogodek iz Chacarite.

Pred par leti je umrl neki Seicali in določil v oporoki, da naj ga pokopljejo v grobnico njegovih staršev. Nagrobni napis si je sam sestavil:

»Padre madre e hijo estan otra vez reunidos, — libres por fin de malos parientes y peores amigos.«

200.000 Din za Napoleonovo pismo

Še ni dolgo tega, kar so na otoku Sv. Helene, na katerem je Napoleon živel v pregonstvu, odprli nov Napoleonov muzej. Reči, ki so tu shranjene, privabljajo obiskovalce iz vsega sveta.

Ljudje najrazličnejših stanov in dežela so in še zbirajo vsakovrstne spomine, ki so kodičkalj v zvezi z življenjem Bonaparta. Tako ima na pr. angleški kralj krasno zbirko v palači Buckingham, v kateri so tudi kopije redkih knjig in dokumentov, ki jih je napisal Napoleon.

Lord Nortcliffe, angleški časnikarski magnat, je bil navdušen obduovalec francoskega velikana in lastnik angleških ladjedelnic lord Runciman je strasten napoleonist. Na svojem posestvu v okolici Newcastle-on-Tyne ima dvorano, katere stene so pokrite s slikami mahnega Korza iz vseh dob njegovega življenja. V predalih njegove knjižnice pa najdeš sleherno knjigo, ki se nanaša na Napoleo-

Po naše: »Oče, mati in sin so se tu ponovno sešli, vendar že enkrat rešeni zlih sorodnikov in še slabših prijateljev.«

Ta napis ni bil dovolj pokopališkemu nadzorniku in ga je dal odstraniti. Pokojnikova sestra, upraviteljica zapuščine, ki se najbrže ni štela med sorodnike, ki jih omenja napis, se je pritožila, da se mora postaviti napis na prejšnje mesto. Sodnik pa se je skliceval na družabno dostojnost in mir in je odločil, da obvelja nadzornikova. To se je zgodilo v najnovejšem času. (Naše duhovno življenje, Buenos Aires.)

Rooseveltova vlada je razveljavila pogodbe z zasebnimi letalskimi družbami radi velikanskih goljufij. Izročila je prometno zračno službo vojski! Zgoraj vojaška letala, ki jih pripravljajo za zračno pošto, spodaj prisegajo vojaški piloti, da bodo zvesto vodili svoja letala, čeprav bodo v civilni službi.

na. Sydney Reilly, sloveči angleški špijon za časa svetovne vojne, je imel najpopolnejšo zbirko raznih Napoleonovih predmetov. Slavni filmski igralec Douglas Fairbanks ima v svojem domu v Hollywoodu shranjeno eno izmed dveh mrtvaških mask Napoleona.

Raziskovalci so ugotovili, da je na vsem svetu samo sedem Napoleonovih kodrov, od katerih ima londonski vojaški muzej dva šopka.

Švedski finančnik Kreuger je imel mnogo miniaturnih portretov Napoleona, med drugim tudi njegovo zlato tobačnico. Zbirka, ki je bila last lorda Roseberija, je bila lani prodana za dva in pol milijona dinarjev. Osem Napoleonovih ljubavnih pism je šlo za 900.000 Din, medtem ko je samo njegovo poslovilno pismo, katero je pisal Mariji Luizi z otoka Elbe, vrglo nad 200.000 Din.

Moštvo, ki je nadziralo smu čarske telane v Sollefteå.

MLADI SLOVENECC

Zdravko Oevirk:

Zdaj bo pomlad

Od juga topel vetre je zavel, zdaj bo pomlad se zopet nasmejala, vrtove, travnike s cveticami nastalala in z dneva v dan bo ptičji zbor žgolet.

Ne bo več dolgo in bo prišel maj, narava bo ogrnjena v zelenje, vsem novo rast bo dahnilo življenje in svet bo kakor spremenjen v raj.

Le kdor je mlad, deležen bo lepote, ki jo pomlad bo srcem ponujala, samo mladosti se bo nasmejala, vsem drugim pa bo rane sekala globoko.

Naš Franček in še kaj

Naš Franček in sosedova Ančka sta komaj začela za silo hoditi. Kakor pijančku se jima še nerodno opletajo drobne noge in iščejo ravnotežja zdaj na tej zdaj na oni strani. In majhna sta še, o, tako majhna, da bi ju lahko postavili v izložbo — in bi ju smatrali vsi za dve srčkani igrački. Da bi le tako nemirna ne bila! Igračke v izložbah se držijo resno, se držijo modro, ne zinejo nobene besede, ne mignejo niti z mezinco, strmiyo nepremično predse; naš Franček in sosedova Ančka pa tega ne znata. Kakor mižji repek sta: smuk sem, smuk tja. Niti za trenutek ne mirujeta. Bog se nas usmili, če bi ju postavili v izložbo! Strašen bi bil pogled na razdejane, ki bi ga drobščanec neugnan napravila tam.

Naš Franček in sosedova Ančka govorita zaenkrat še prav svoj poseben jezik. Tega jezika razen njiju in mame ne razume nihče na svetu. Besedni zaklad tega jezika obsega komaj deset zlogov in črk — in vendar se malica s tem skromnim znanjem pomenita vse. Ta njun prečudni jezik je bil že delj časa središče mojega zanimanja. Ta pa tam sem žu ujel kakšno besedico in si njen pomen vtisnil v spomin. Nikoli pa si nisem vzel toliko časa, da bi njiju zamotano govorico preštudiral do dna. Zadnjič, na dan sv. Miklavža, ko je prišla Ančka našega Frančka spet obiskat (stanujemo v isti hiši, v istem nadstropju, od našega stanovanja do stanovanja Ančkinih staršev je komaj dobrih pet pedij), pa sem imel to redko čast, da sem mala dva neopaženo poslušal dolge pol ure. In se zdaj pač sem ponosno potrkati na prsi in se pobahati, da znam poleg slovenskega in treh drugih jezikov — za silo še en jezik več. Kako bi ta na novo odkriti jezik imenoval, ne vem. Mislim pa, da bi se mu še najbolj prilagajalo ime »zmešnjavac«.

Poslušajte, kako sta se drobščanec pomenkovala in kakšne so bile posledice tega pomenka! Potem presodite sami, kakšen je njun jezik.

Z zardelimi lici je Ančka pokazala Frančku prelepo punčko, ki ji jo je prinesel Miklavž, in dejala:

»Lej, cis unco mam! Avz nesu, ves.« (Po naše bi se to reklo: »Poglej, kako lepo punčko imam! Miklavž mi jo je prinesel, veš.«)

Franček si je ogledal punčko od nog do glave in strokovnjško ugotovil:

»Ja, les cis, les! Moj ac — cis, cis, cis!« (V prevodu: »No ja, saj nič ne rečem. Je res lepa tvoja punčka, res; ampak, duša draga, moj pajac je še trikrat lepši!«)

In ji je ponosno pomolil pred oči pajaca v pisani obleki in z ogromnimi naočniki na dolgom nosu...

Ančka je pozorno premotrila pajacev obraz in prezirljivo zavila nos:

»O-o-o, aj se! Moja unca cis, oja unca lda!« (To naj bi pomenilo: »Hlohoho, kaj še! Moja punčka je lepa, tvoja punčka pa je grda!«)

Tisti pajacev kljukasti nos Ančki očitno ni bil nič kaj všeč...

Franček je bil užaljen. Do dna duše užaljen. Našobil je ustnice in Ančko ogorčeno zavrnil:

»Ti lda ves! Ni unca, ac je. Ac cis, ac moj!« (Po naše nekako takole: »Ti si grda, da veš! Sploh pa to nobena punčka ni, nego je pajac. Sram te bodi, ki ne znaš razlikovati punčke od pajaka! Pajac je lep, pajac je moj.«)

In je ljubeče pogledala pajaca po razkuštrani glavi.

Ančka je miroljubna punčka. In dobro srce ima. »Le čemu bi se kregala po nepotrebnem?« si je najbrž mislila. Vojna je huda reč, vojne se ona s Frančkom že ne bo igrala. In je ublažila svojo kruto sodbo na način, ki bi delal čast samemu modrijanu Salomonu:

»Ac...? Ni unca...? A-a! Unca cis, ac cis — jalc!« (»Pajac je unca? Punčka? Aha! To je pa nekaj čisto drugega, če je pajac. Potlej je pa moja punčka lepa in tvoj pajac je lep.«)

In je v znak sprave še sama pobožala pajaca po razkuštrani glavi...

Franček je bil potolažen. Drobna gubica na čelu se mu je v hipu uglasila. Hvaležno je pogledal svojo malo, dobro prijateljico in ji važno pritrdil:

»Ja, o je! Unca cis, ac cis — les!« (»Ja, tako je! Punčka je brhka, pajac je brhek. Oba sta brhka — pa še prav zares!«)

Sedla sta na pručko.

Ančka je nežno privila punčko na srce in jo zazibala:

»Aja, unca, aja!«

Franček je takisto zaužijal pajaca v naročju in mu sladko zapel:

»Aja, ac, aja!«

In sta se njiju glasova strnila v ubran duet in je premila uspavanka skoraj pet minut nemilo trkala na duri mojih ušes:

»Ajatutu aja...«

Bum, bum, bum! je tedaj v kuhinji nekaj močno zaropotalo.

Ančka se je zdrznila in prisluhnila.

Zaropotalo je znova, še močnejše.

Ančka je nagubancila čelo, prislonila kazalec k ustom in karajoče šepnila:

»Pst! Unca aja...«

Ropot v kuhinji pa ni prenehal. Stric dimnikar je prišel štedilnik ometat...

Ančka se je v skrbih sklonila k speči punčki: križ božji, pa se vendar ni zbudila?

Francka pa je igra »mama in otrok« začela kaj kmalu dolgočasiti. Domislil se je nečesa drugega. Veselo je planil pokoncu in vzkliknil:

»Ej, ac — vedka!« (»Hej, moj pajac pojde na medvedkat!«)

(Konec prihodnje nedelje.)

Iznajdljivi Fridolin

Konec:

Fridolin je zvite bučke, brz iz sank napravil smučke in kot smučarski prvak Josko Janša — naš junak se ponosno pelje dalje... Tri zaslužil je medalje!

Nekaj drugih rešitev

Slavica Langerholc, učenka II. razreda v Stranah pri Kamniku:

Fridolin je iznajdljiv: vstran pomeče polomijo, po strminah zadrvi jo. Urno, kot bi šlo za stavo, prekopicne se čez glavo in na noge se postavi. Ude šteje, vsi so zdravi. Brž domov in — smuk! za peč! To ni bila majhna reč...

Mirko Bernot, učenec III. razreda v Stranah pri Kamniku:

Fridolin pa ni bil kar nič v zadregi, ko si je pri padcu polomil sani. Misli si je: »Hvalabogu, samo da je glava celat!« — Urno je napravil iz polomljenih sani smučke, jih privezal na noge ter jadrno odbrzel dalje po bregu čez drn in strn.

Vsi tovariši, ki so mu prej strgali korenček, so zdaj osemočeni gledali za prebrisanim Fridolinom...

Anton Znidar, Bitnje 10 pri Bohinjski Bistrici:

Ko sani so Fridolinu se zlomale, hitro stopi na krivine — in naprej je drčal Fridolin, eneznih hribov vrli sin...

Mirko Kramer, učenec IV. razreda v Mariboru:

V hipu, ko je Fridolin padel s polomljenih sanki, je pritekel mimo velik pes. Fridolin je skočil nani, ga zarahal in pes ga je v bliskovitem diru ponese navzdol. Če ne bi bilo psa, bi se Fridolin trkal dalje po strmih bregu in si gotovo polomil vse koati. Zdaj se pa vsem, ki so škodoželjno gledali njegov padec, v pest smeji...

Marijan Štravs, učenec V. razreda v Dolnem Logu:

Kar junak v zrak poskoči, se po snegu dol potopi. Ko spet vetane, se otiplje in prestraši na vse kriplje: vse raztrgal si je hlače. Zdaj stoji tam, bridko plače...

Slava Knavs, učenka III. razreda v Liskem Potoku:

STRIČKOV KOTIČEK

584. Dragi Kotičkov striček! Prav vesela sem bila Tvojega odgovora, posebno zato, ker nisi užalil ne očka ne mame, ko si mi svetoval, naj se imenujem hrvatska Slovenka ali slovenska Hrvatica. Pa tudi ljudem si s tem zavezal jezik. Prej so govorili, da nisem ne to ne ono, ker je moja mama Slovenka, očka pa Hrvat.

Tukaj v Karlovcu tudi nismo kar tako. Dobimo nov most čez Kolpo, da se ne boste samo ljubljanci bahali s svojim tromostovom. In tudi nove asfaltno hvalnice dobimo, še lepše, kakor so v Ljubljani. Zakaj nas ne prideš nikoli obiskat, striček? Pot v Karlovec bi se Ti izplačala. Nakupil bi si lahko vse polno jajc. So zelo poceni: tri dobis za en dinar.

V odgovoru si napisal med drugim tudi to, da Te veseli, ker sem pridna. Nič se ne hvalim, ampak pridna sem pa res. V šoli se dobro učim in tudi mami rada pomagam pri delu. V kratkem pridem v Ljubljano na obisk k stricu in teti. Tudi Tebe bi rada obiskala, da bi malo skupaj pokramljala. Če pa me Ti nečes sprejeti, mi sporoži, ali je ljubljanski nebotičnik tako visok, da bi mogla po njem k Požgančevemu očetu na luno. Oni me bodo gotovo radi sprejeli.

Zdaj Te pa prav lepo pozdravim in se že vnaprej veselim Tvojega odgovora. Tvoja Zdenka Krovinovc, učenka I. razreda v Karlovcu.

Draga Zdenka! Stokrat boli, kot si bila vesela mojega odgovora Ti, sem vesel Tvojega drugega pisma jaz. Bilo mi je v veliko zadoščenje! Kati že sem sumil, da mi je ono Tvoje pismo nekdo podtaknil, ker me je hotel preizkusiti... Saj Ti je gotovo znano, kako se je nekdo razburil nad mojim odgovorom v nekem velenacionalnem slovenskem listu? (Kaj beseda »velenacionalna« v slovenski ali hrvatski pomeni, naj Ti očka razloži. Če bi Ti razložil jaz, bi gotovo ena desetina Slovencev popokala od jeze, drugih devet desetlin pa bi popokala od — smeja. Tako bi ves slovenski narod izgubil s površja zemlje — nak, takisto krut pa res ne smem biti! Zato, kakor rečeno, naj Ti to reč raje očka razloži.)

Zakaj nič ne pridem v Karlovec, ko so jajca tam tako poceni, me sprašuješ. Ljuba duša, zaradi dveh ali treh jajc se res ne izplača hoditi tja, če bi jih pa kupil več, bi se mi do velike noči, ko bi jih lahko uporabil za pirhe, gotovo že pokvarili.

Strte sanke so zanič — Fridolin naš pa je ptič: brz na noge jih priveže, smuk! po klancu jo ureže...

Karel Jurman, učenec (?) razreda v Ljubljani:

Fridolin se več ne sanki; ujela ga lističja zanka je, zdaj tarna na vso moč: »Ljudje božji, na pomoč!«

Blanka Marija Rataj, učenka II. razreda v Petrovčah:

Zgrabi sankina polena, klecne nanje na kolena. Ker prav dobro še ne gre, se z nogami v sneg upre. Ko se tega naveliča — glejte Fridolina ptič! Kaj domisli se deček, naših smučarjev prvak? Spusti sankina polena, stegne noge do kolena, zgrabi za klobuk usnet, dene ga pod zadnjo plat.

Čudne sanke so klobuk, pa gre imenitno — smuk! čez strmino... Na ves glas Fridolin zapoje z jas: »Čujte me, gledalci vil! Kri slovenska ne fal! Iznajdljiv sem Fridolin, domovine vrli sin!«

Ljuba Kratnar, učenka V. razreda v Kamniku:

Fridolin pa — en, dva, tri! — smučke iz sank si naredi, kot pero navzdol zdrti, da se vse za njim kadi. Mama se ni nič jezila, sinka je še pohvalila. Sladkih tort, bonbonov sod mu kupila je za god...

Janez Jerebič, učenec II. razreda na Vrhniki:

Fridolin je buče zvite — kaj, če sanke so razbite: brz na vsako nožo pol, pa na smučkah spet navzdol! Palci je s seboj imel, hitro jih je v roke vzel. Sankat se je šel na griček, a domov prismočal ptiček...

Zofija Bernot, učenka II. razreda v Stranah pri Kamniku:

Sanke res so šle na dvoje — mislite, da to hudo je? Saj iz sank sta smučki dve, hitro z njima na nogel! Fridolin vesel zavrieka in zdrti, da vse se bliska. Še hitreje kakor sanke — smučke treščile so v planke...

Upoštevali smo samo rešitve, ki smo jih prejeli do četrtka 1. marca. Za nagrado je bil od najboljših rešitev izbran Janez Jerebič, učenec II. razreda na Vrhniki. Dobi lepo ilustrirano knjigo.

budo krivico. Naj si prideta ogledat pisemca nekaterih drugih mojih kotičkarjev! Kar pred očmi se jima bo stemnilo, takšne čačke in pake bo belokozec ali Kitajec ali Indijanec ali Zamorec — in konec bi bilo medsebojnega prerekanja in preklanja. Otroci nam dajte dober zgled, posnemati vas pa ne bomo ali ne maramo. Zares čudni in smešni smo včasih odrasli ljudje! Če bi bil jaz močan kakor je bil Martin Krpan, bi s korobačem hodil iz kraja v kraj in temeljito nametil vsakogar, ki drugemu ne prizna istih pravic kakor sebi. Tako sem pa samo ubog Kotičkov striček, ki niti napisati ne sme vsega, kamoli da bi s korobačem delal red po svetu...

Kako je bilo z ono mojo sliko v jubilejnim »Slovencu«, sem že nekočkrat pojasnil in nikakor ne gre, da bi eno in isto reč stokrat ponavljal. Moj »edini las na glavi«, kakor vidim, tudi Tebe silno moti. Na žalost vseh, ki škodoželjno čakajo, da mi še ta odpade, se mi zdi potrebno izdati senzacionalno skrivnost: moj edini las je te dni dobil — mlade. Tako srčkani so, da se jih kar nagledati ne more moje oko! Ko dorastejo, bodo še oni imeli mlade in takrat bo moja glava tako polna las, da bom nanjo lahko kaline lovil. Kakšen krič in vsklik bo šele takrat zagnal premili mi »Pohodov« kotičkar, ko mu že moj »edini las« ne da pokoja in miru!

Alve in ratluka mi pa kar prinesli. Ne vem sicer, kakšna je to, ampak če je le kotičkaj podobna Zalaznikovim tortam, jo bom z navdušenjem polizal. Živela alva in ratluka! Srčkane pozdrave Tebi in Tvojim sošolcam, malim Srčkinjam, pošilja Kotičkov striček.

586. Ljubi Kotičkov striček! Tvoj kotiček silno rada berem. Vsako nedeljo komaj čakam, da ga dobim v roke. Potem pa grem od prve do zadnje črke. Pa tudi Tvoje povesti rada berem. Vse bi rada kupila, pa je tako trda za dinarje. Ko bi mi hotel povedati, kje bi lahko nekaj knjig zastojil, dobila bi Ti bila zelo hvaležna. Pa najbrž še sam ne veš. Če pa veš, mi ne boš hotel povedati.

Pozdravi — Slavica Langerholc, učenka II. razreda v Stranah pri Kamniku.

Draga Slavica! Na Tvojo in mojo žalost Ti moram povedati, da v resnici na vsem božjem svetu ne poznam knjigarne, ki bi dajala knjige — zastojil. Če bi le eno takšno knjigarno poznal, bi bil naj srečnejši človek na svetu. Toliko lepih pravljic in povesti bi si v njej izbral, da bi z njimi lahko obdaril vse tiste otroke, ki si jih sami ne morejo kupiti. Vem, da boš razočarana nad tem mojim odgovorom, ampak tako je na svetu, dušica moja, in nič drugače. Da Te vsaj malo potolažim, Ti v kratkem pošljem dve svoji knjigi v dar. Samo sporočiti mi moraš prej, kateri dve od teh štirih bi rada imela: ali »Najdenčka Jokca«, ali »Ptička z dvema kljunčkoma«, ali »Za židano voljo«, ali »Krojačka veseljačka«, da Ti ne pošljem knjigi, ki ju že imaš.

Bog Te živi, Gorenjka mala! — Kotičkov striček.

ZA BISTRE GLAVE

Izpolnjevalka: Lepi bratci

Nacek, ta je pacek:

venomer po luži

kobaca ko žaba

in se v pujskom —

Tonček je kajonček:

venomer nagaja

in za repek grdo

vleče — — —

Tinček potepinček

ves dan krog se klati.

»Tak je ko razbojnik!«

se huduje —

Jožek ko star možek

dim iz vivčka puha,

Franček ko pijanček

kolne: — — — —

Darček lenuharček

zgodaj zjutraj se zbudi:

ob enajstih čvrsto

še kot polh — —

Na mestih, kjer stojijo črtice, postavite zraven spadajoče besede (rime). Vsaka črtica pomeni en zlog. Ena od pravih rešitev bo izžrebana za nagrado.

Rešitve pošljite najkasneje do četrtka, 8. t. m., na naslov: Kotičkov striček, uredništvo »Slovenca« v Ljubljani.

Franček je kriv

Minka: »Mama, Franček mi je razbil punčko!«
Mama: »O ti kajoni! Ga bom že kaznovala za to hudobijo. Kako pa jo je razbil?«

Minka: »Udarila sem s punčko po njegovi glavi — in punčka se je razbila...«

Zadnji dnevi sneženega moža...

Dobra
pijača

Zadružna klet v Ljubljani

Kongresni trg štev. 2

Ugodna
postrežba

Gospodarstvo

Mlekarski punt na Hrvaškem

Na Hrvaškem zavzema mlekarski štrajk vedno večji obseg in bo kmalu vsa savska banovina organizirana v borbi proti prekupcem. Saj tudi ni čuda, da se kmetje naposled vendar-le dvignili proti takšnemu izkoriščanju. Vsa javnost posebno dnevno časopisje in, mirno lahko trdimo, vsi zagrebški konzumenti so na kmetovi strani, ker vedo, da gre prav tako tukaj tudi za njihovo korist, da ne bodo kakor doslej tudi še nadalje slabo blago drago plačevali. Na raznih velikih zborovanjih se je izbral akcijski odbor, pri katerem sodeluje tudi slovenska Zveza mlekarskih združenj, ki je čutila svojo dolžnost pomagati tovarišem v borbi.

Pred nekaj dnevi smo se pa ne malo začudili, ko smo dobili v roke zagrebški list, ki nosi lepo ime »Mlekarski list«, last mlekarnice »Samopomoči«. Zadnja številka tega lista je posvečena izključno borbi proti teženjam kmetu živinorejca, ki so ga obupne razmere na mlečnem trgu poglajale v štrajk. Ne bi razpravljali o tem listu, če bi se ne dotikal tudi našega slovenskega združništva. Licemerno se namreč hudeje ta list, da so Slovenci sodelovali in že od začetka podpirali hrvaške tovariše na štrajk. Trdi, da so Slovenci zato sodelovali, ker so potisnjeni s hrvaškim blagom z lastnega trga. Kako smešna je ta trditve, saj si Slovenci ne lastimo le slovenskega temveč ves jugoslovanski trg, saj oddajamo svoje izdelke v najjužnejše kraje naše države. Nas kar nič ne moti dovoz hrvaškega blaga na naš trg, ker dobro vemo, da je trg dovolj velik za vse. Gospodje grozijo, da bodo poleg masla in trapista pričeli skoraj prodajati tudi ementalški sir. Toda po prebrisanosti gospode okoli »Samopomoči« prav gotovo ne, pač pa edino s pomočjo Slovencev. Med mnogimi netočnostmi v članku je zlasti očitna trditve, da je pri nas vse preveč mleka. Nasprotno vemo vsi, da je v naši državi tako mala produkcija mleka, da bi ne prišlo celo, če ostanemo pri nas le tako navdušeni pivci mleka kakor doslej, na osebo niti četrta litra dnevno. Vemo tudi, da bo konzum stalno naraščal in bo treba zato vzgostiti dobre krave molznice, slabe pa poklati. Drugod (n. pr. na Danskem) krave koljejo zaradi preobilice mleka. Tudi mi smo za klanje slabih krav, ker staro je treba povsod, kjer se noče samo po sebi umakniti, pač poklati. Na Danskem je res cena mleka samo 70 par za liter, kakor piše to »Mlekarski list«, zato pa da danska krava tudi tri- in še večkrat več mleka kakor naša krava. Mimo tega pride na Danskem na kvadrat kilometra 60, pri nas pa komaj 15 krav. Popolnoma razumljivo je, da mora Danska, ki je kot mlekarska dežela navezana na izvoz, dati poceni svoje izdelke.

Koliko je stala likvidacija Vzajemne pomoči

Ljubljana, 2. marca.

K poročilu, ki so ga priobčili ljubljanski dnevniki o poteku prvega zborovanja upnikov »Vzajemne pomoči« in z ozirom na nato sledede pojasnili, g. banskega svetnika Mencingerja Antona kot svojega častnega likvidatorja, si dovoljujem sledede pojasniti: Kar se predvsem tiče zneska, katerega je »stala« likvidacija »Vzajemne pomoči«, ugotavlja knjigovodstvo »Vzajemne pomoči«, da je blagajna v času od 1. aprila 1932 do 31. maja 1933, ko se je zavod nahajal v likvidaciji, v celoti izplačala Din 452.466,32, in sicer:

na posmrtninah	46.747.—
za plačilo računov, ki zadevajo pred likvidacijo naročene predmete	34.674.50
na plačilih osebu	205.460.—
na najemninah	31.000.—
na plačilih pristojbinah, davkih, prispevkah za pokojninski zavod in bolniško blagajno	47.894.85
na zastopniških stroških	26.035.50
na zastopniških stroških	26.035.50
za kurjavo, razsvetljavo, snajenje, inštalacije in tiskovine, poštnine, telefonsko naročnino, zavarovanje proti vohom in požaru, za male nabave in popravila na napravah za upravo, plačila nadur in drugih malih izdatkih	11.137.97
na drugih malih izdatkih	29.386.50
na provizijah potnikom	20.130.—
skupaj Din	452.466.32

Kar se pa tiče nepojasnjene difference v dohodnem znesku Din 632.000.—, ugotavlja knjigovodstvo »Vzajemne pomoči«, da so se knjige v času od 1. aprila 1932 do 31. maja 1933 vodile točno in vsebujejo izčrpen vse prejemke in izdatke in za ta čas ne izkazujejo nikakršne nepojasnjene difference. Ker iz teh ugotovitev izhaja, da so očitki, ki so bili na prvem zboru upnikov izrečeni, krivični, smatram za svojo dolžnost, da zadevo s tu navedenimi ugotovitvami pojasnim.

Dr. Krejčí Viljem,

odvetnik in upravitelj konkurzne mase »Vzajemne pomoči«, registrov. pomožne blagajne v Ljubljani.

Zaposlenost se izboljšuje

Najnovejši podatki Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani kažejo, da se je zaposlenost našega delavstva začela izboljševati. V največji meri so temu vzrok sezonski pojavi in ugodno vreme, ki je posebno v drugi polovici meseca izboljšalo zaposlenost. Vendar zaposlenost v primeri z januarjem ni zelo narasla, komaj za 231 oseb. Toda v primeri s februarjem lani je število zaposlenega delavstva naraslo za 2221. Lani je od januarja na februar število zaposlenih padlo od 69.860 na 68.601, torej za 1259, dočim je letos naraslo za 231 oseb. Lani se je sezonsko izboljšanje začelo kasneje.

Ugodno je komentirati dejstvo, da je prvokrat v teku trajanja sedanjega gospodarske krize število moških zavarovancev naraslo, in sicer za 212 v primeri s prejšnjim letom (torej od februarja 1933 na februar 1934). Prirastek ženskega članstva pa je seveda znatnejši in je znašal od februarja 1933 na februar 1934 2009.

Odstotek moških bolnikov je vključno podaljšanju bolnopolne dobe od 26 tednov na 52 tedno še vedno prevelik. Letni diferencialni odstotki bolnikov, ki znaša pri moških plus 0,58% na pram plus 0,12% pri ženskah.

Povprečna dnevna zavarovana mezda, katere odgovorja približno faktičnemu dnevnemu zaslužku povprečnega delavca, ne izkazuje v februarju 1934 nobenih posebnosti. Pač pa je vsled povečanja zaposlitve narasla celokupno dnevno zavarovana

delke. Zanimivo pa je, da vlada prav v tej deželi naravnost vzgledno razmerje med cenami kmetijskih pridelkov in cenami industrijskih izdelkov. »Mlekarski list« je od nekdaj privlekel primerjavo s škaflijo vžigalic, češ da plača kmet razliko med današnjo ceno in predvno ceno državi. Nas to prav nič ne zanima komu to plačamo, samo to vemo, da toliko stanejo. Organizacija hrvaških mlekarn mora biti zelo slaba, če pomislimo, da zaposluje pri dnevni 10.000 litrih mleka 150 ljudi in 100 konj. Potem seveda ni čuda, da se mleko toliko podraži. Primerjava z Dansko, kjer da ima vsaka vas po 30 do 50 tisoč litrov mleka, ne drži, kajti tamošnje vaše mlekarnice imajo le po 5 do 10 tisoč litrov mleka.

Pri letošnjem potovanju v Italijo na mlekarski kongres pa bi jih prosili, da odprejo oči, sicer bodo morda sami verjeli svoji bajki, da se zalaga Milan iz najbližnje okolice. Čemu vmešavati v kmetosko organizacijo nekega dr. Sulimana, ki nima z našim pokretom nikake skupnosti razen, da bi rad prodal neke mlekarske stroje. Ker ni bilo mogoče najti madeža na članih akcijskega odbora, zato pa naj ta Rus prevzame nase to breme. Mar sta kmet in konzument kriva, če so propadle neke zagrebške mlekarnice. Nujna potreba narodnega gospodarstva je, da čimprej propade vse nerealno, kar se skriva pod krinko združništva.

Gorje kmetu v savski banovini, pravi »Mlekarski list«, ker ne bodo, tam kjer štrajka, več prejemali njegovega mleka in bodo zato skušali dobiti mleko v bolj zaostalih krajih. Ali ni grdo groziti kmetu na tak način? Ali je naperjeno proti Slovincem, češ da bodo namesto hrvaškega blaga zopet vzeli blago slovenskih mlekarn? Oblasva naj prepreči takšno izrabljanje vzvišene zadružne misli po posameznikih.

Naenkrat so postali narodovi škodljivci duhovniki in učitelji, časnikarji pa lažnjivci, ker povedo javnosti resnico in podpirajo izkoriščanega kmeta v upravičeni borbi za njegov obstanek. Zadnji veliki shod v Ulaniku nam je porok, da se to gibanje ne bo več ustavilo, temveč bo končalo z zmago resničnega združništva. Ker je »Mlekarski list« izdal 5000 izvodov te svoje protizdružniške številke, bo Zveza slovenskih mlekarskih združenj poslala tudi 5000 svojevrstnih pozdravov v savsko banovino, da podkrepi tovariše v vztrajnosti. Mlekarski list, ki nima nobene strokovne vrednosti, pa bodo odpovedali. Tako bo končal boj za staro pravdo s popolnim porazom škodljivcev mlekarskega združništva in pokazal prvo pot do boljših časov našemu hudo preizkušenemu kmetijstvu.

mezda dnevno za Din plus 27.598,40 ali mesečno za cirka Din 700.000.—.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

Kreditni zavod za trgovino in industrijo v Ljubljani je imel včeraj dne 3. marca t. l. dopolne podpredstvom predsednika, g. Andreja Šarabona, bilančno sejo upravnega odbora. Upravni odbor je odobril soglasno od ravateljstva predložene letne račune za l. 1933 in soglasno sklenil predlagati obnemu zboru 10%no dividendo proti lanskemu 9%-ni.

Železničarska nabavljalna zadruga

Na našo vest, da se namerava mimo drugih združenj tudi železničarska nabavljalna zadruga v Ljubljani odpovedati davčni prostosti, da je ne bi zadelo posledice novih zakonskih določil o nabavljalnih združenjih, je vodstvo zadruge povabilo zastopnike časopisja, ki so si ogledali prostore in poslovanje zadruge. Zadruga je vzorno organizirana in ima vse oddelke, ki nudijo članom prav vse življenjske potrebe po zmernih cenah, vendar pa ne po takih, da bi bila konkurenca drugim trgovcem preobčutna. Zadruga ima sedaj 7700 članov ter štiri vzorne poslovalnice (Ljubljana glavni kolodvor, Šiška, Maribor glavni kolodvor in Maribor koroski kolodvor.)

V teku svojega 12-letnega delovanja more beležiti prav lepe uspehe. Rezervnega fonda ima 7 milijonov. Lani je prodala članom blaga za 46 milijonov, za 4 milj. manj, kakor leta 1932, kar je pač posledica znižanja plač, pa tudi padca cen. Dobava članom je strogo pod kontrollo in na knjižice. Nečlan sploh ne more dobiti blaga, niti posredno ne.

Ugodnosti, ki jih zadruga prejema, so poleg davčne prostosti samo še znižana tarifa za dovoz blaga, to je polovična voznina. Vedeti pa je treba, da je stara pravica železničarjev po vseh deželah, da si smejo sami z brezplačnim potovanjem preskrbeti dovolj živeža zase. Mesto, da bi se železničarji sami z osebnimi vlaki podajali v druge cenejše kraje kupovati živila, opravlja to mesto njih zadruga s tovornimi vlaki. Zadruga ima 170 nameščenecv ter je povprečni mesečni dohodek 1570 Din. Za nje plačuje zadruga tudi vse socialne davjate ter so nameščenci zavarovani tudi pri Pok. zavodu. Ogromne zneske pa je zadruga izdala za razne kulturne in socialne potrebe članstva. Sedaj ima zadruga menzo, v kateri ima brezplačno hrano 30 akademikov. Menzo, kakor tudi zadrugo gostilno pa namerava zadruga sedaj opustiti. Vzpostredno z nabavljalno zadrugo dela tudi kreditna zadruga. Nabavljalna zadruga namerava sedaj najeti posojilo, da odkupi od erarja hišo v Ljubljani, kjer posluje.

Glede vesti, da se namerava odpovedati davčni prostosti, pa je zadruga odločena, da zaenkrat tega ne stori, ker bi s tem izgubila značaj socialne ustanove in postane v istem hipu navadno trgovsko podjetje, pač pa se namerava v bodoče točno držati zakona in predvsem opustiti prodajo luksuznih predmetov.

Stanje Narodne banke

Najnovejši izkaz o stanju Narodne banke za 28. februar kaže tele važnejše postavke (vse v milj. Din, v oklepajih razlika v primeri z izkazom za 22. februarja):

Aktiva: zlato 1704,8 (plus 0,07), valute 0,016 (—0,36), devize 80,6 (—0,67), skupno podlaga

1845,46 (—6,95), devize izven podlage 88,04 (plus 5,875), kovani denar 287,5 (—30,8), posojila: mešna 1663,55 (—13,14), lombardna 295,1 (—0,6), prejšnji predumi državi 1717,5 (plus 0,2), razna aktiva 109,26 (plus 0,6).

Pasiva: bankovci v obliki 4232,7 (plus 71,0), drž. terjatve 6,1 (—10,1), ziračunji 383,1 (—113,6), razni računi 569,4 (plus 34,7), skupno obveznosti po vidu 958,6 (—89,1), obveznosti z rokom 1079,54 (plus 0,6), razna pasiva: 300,0 (—27,3).

Oblok bankovcev in obveznosti po vidu 5191,3 (—18,0), skupno kritje 35,54% (35,55), od tega samo zlato kritje 33,99% (33,87).

Pričujoči izkaz kaže povečanje oblika bankovcev in zmanjšanje ziračunov, kar je v zvezi z ultimom in večjimi potrebami plačilnega prometa. Posojila padajo še nadalje, prav tako tudi podlaga, kar pa se deloma kompenzira z dotokom deviz izven podlage.

★

Uredba o zaščiti denarnih zavodov in njih upnikov je kot znano terminirala rok za vlaganje prošnje za sanacijo, odgovodito plačil in izvencurzo likvidacijo s 4. marcem. Ker pa še niso bili objavljeni vsi potrebni pravilniki, poročila zagrebški »Jutarnji list«, da bo pri proračunu sprejet amandman, s katerim skupščina odobrava vse vladne odredbe ter istočasno daje vladi pooblastilo, da te uredbe menja. S tem je omogočeno na kratek način dati vsa potrebna pojasnila k uredbam.

Trgovci iz ljubljanske okolice imajo svoj redni letni občni zbor v sredo dne 7. marca t. l. ob 8 zjutraj v veliki dvorani Trgovskega doma, Gregorčičeva ulica 27. Vabljeni so vsi gospodje trgovci, da posejijo občni zbor. — Josip Sporn, predsednik. Solidarnost, reg. pomožna blagajna v Ljubljani sklicuje redni občni zbor za 16. marec v svoje poslovne prostore, Aleksandrova cesta 5-1. Na tem občnem zboru bodo poleg računskega zaključka za 1933 razpravljali tudi o nadaljnjem poslovanju, odnosno o razdružitvi blagajne.

Borza

Dne 3. marca 1934.

Denar

Ta teden je bil promet na ljubljanski borzi manjši; znašal je 1901 milij. Din v primeri s 2602, 2088, 2345 in 2043 milij. Din v prejšnjih tednih.

Znatnejših izprememb ni bilo. Prve dni tedna je bila lira slabjša, nato pa je radi izjave italijanskega finančnega ministra zopet narasla. Dolar se polagoma približuje novi pariteti.

Curih. Pariz 20.3775, London 15.70, New York 309.75, Bruselj 72.20, Milan 26.60, Madrid 42.15, Amsterdam 208.30, Berlin 122.80, Dunaj 73.30 (56.90), Stockholm 81, Oslo 78.90, Kopenhagen 70.10, Praga 12.84, Varšava 58.325, Atene 2.94, Carigrad 2.41, Bukarešta 3.05.

Jajca

Radi toplega vremena se je produkcija pojačala in so nakupne cene nazadovale na 6 Din za kilogram. Tako nizkih cen še nismo imeli. Lansko leto v tem času je bila švicarska cena 60—63 švic. frankov za jajco in je bila najnižja v mesecu juliju s 58 švic. frankov za jajco. Letos imamo že danes 53—55 švic. frankov za jajco. Mogoče da bodo velikomestni prazniki za malenkost ceno dvignili, pa tudi to je dvomljivo. — Sv. Jurij ob juž. žel., dne 2. marca 1934.

Žitni trg

Na žitnem trgu je postalo živahnije. Vse hiti izkoristiti sedanje voznine, ker se bo s 16. marcem računala povišana vozarinska taksa. To pomeni faktično povečanje prevoznih stroškov in obenem za nas tudi povečanje prometnega davka, ki se računa od višje osnove. Zato se izplača pohiteti in kupci se vedno bolj krijejo, da izkoristijo diferenco par sto dintrjev pri vagonu. Zaenkrat so ostale cene neizpremenjene, pa je pametno izkoristiti razliko v voznini.

Šah

Tekma Zagr. šah. klub : Ljublj. šah. klub.

Teško pričakovana tekma med LSK in ZSK se bo vršila danes v vrtnem salonu restavracije »Zvezda«. Zanj vlada izredno veliko zanimanje, saj bo odločila kdo je močnejši in dala zmagovalcu priliko, da se pomeri v zadnji tekmi z Belgrajskim šahovskim klubom, ki je pred kratkim premagal Subotico s 6:2, za ponovni naslov državnega kluba s tega prava. Obenem je to prvič, da pridejo zagrebški šahisti v Ljubljano. Zagreb in Ljubljana sta se dosedaj spoprijela štirikrat. Prvič l. 1925 v Zagrebu z rezultatom 4:4, vendar se je zmaga prisodila Zagrebu, ker je porabil manj časa za premišljevanje. Naslednje leto je zmaga Ljubljana v Rogoški Slatini s 4½ : 3½ (Slovenija pa Hrvaška s 7:5). Po tej zmagi je še premagala Subotico (6:2) in Novi Sad (5½ : 2½) in postala tako državni prvak. L. 1927 ji je iztrgal prvenstvo Zagreb z nepričakovano visoko zmago 5:3 točkam. Tudi dve leti pozneje, zopet v Zagrebu, ni imela uspeha, ker je izgubila z njim pri rezultatu 2:2 a slabšem uspehu na prvih ploščah. Potem so tekmovalja prenehala. Sicer je JNA Jadran v nekako oslabiljeni Ljublj. reprezentanci igral l. 1932 za Binkošti z Zagrebom dva matcha (zmaga s 5:3 in poraz z 9½ : 4½ točke), vendar ni bilo to nikako oficijelno tekmovalje.

LSK je lani oživel. Ima močne igralce in nekatere res poštvalne delavce. Toda i delavcev i članov primanjkuje, kar je še tem bolj občutiti, ker se je prav zadnja leta pri nas šahovska igra silno razširila. Podprite klub, saj bi mogel s tem le še več nuditi. Tudi slovenska zveza bo storila svojo dolžnost.

LSK je dosegel takoj velik uspeh, ko je lani za Binkošti v Zagrebu izšel kot zmagovalac v svoji skupini pri čemer je že izločil poleg drugih dveh klubov tudi Maksimirski šahovski klub, ki je rival ZSK.

Zagrebčani pridejo v soboto z večernim vlakom. Sicer ne predstavljajo popolne reprezentance zagrebške, vendar pa imajo tako močne igralce, da bi ga lahko zastopali in v resnici tvorijo njeno večino. Ker bosta oba kluba vrgla v boj gotovo skoraj vse svoje najboljše igralce, bo borba izredno ostra in napeta in zato se rezultata ne da prerokovati. Vendar pa Ljubljana in tudi vsa ostala Slovenija pričakuje vsaj tesno zmago svojih zastopnikov v šahu.

Pričetek tekme bo ob 9, prekinitve ob 13; nadaljevalo se bo ob 15 do 19, ko se bodo eventualne nedokončane partije ocenile. Tempo je 16 potez na uro. Vstopnina za vsakokratni posest prireditve znaša le 2 Din.

Sport

Zanimiva nogometna tekma

S. K. Ilirija — »Zeleni« : »Rdeči«.

Ilirija je za danes pripravila svojim prijateljem prav izredno presenečenje. Svojim zvestim bo predstavila svoje najboljše nogometaše in objavlja sledeči nadvse zanimivi postavi:

Jandl	Buljevič M.
Sablja	Varšek
Bogme	Lah II.
Ice	Pikič
Sandi	Rafko
	Pfeifer
	»ZELENI«
	»RDEČI«
Jug	Härtner
Unter	S. Vili
	Slapar
	Doberlet
	Luca
	Francot
	Berglez
	Rožič

Rezerve: Aljančič, Ilovcar, Kveder, Gogala.

Kdor prečita gornja imena obeh enajstoric, bo težko uganil, katero moštvo bo zmagovalo. Vsaka prognoza v tem pogledu je popolnoma nemogoča. Ta training-tekma obeta biti torej tako zelo zanimiva, kakor že dolgo ni bila kaka nogometna prireditve v Ljubljani. Zanimanje med pristaši Ilirije za ta nastop je ogromno in se nadejamo obilnega poseta. Tekma je brez vstopnine in prične ob 15.30 na igrišču ob Celovski cesti.

Predtekma Ilirija B : SK Slavija ob 13.45.

Današnje tekme za zimski pokal

na igrišču Hermesa:

Ob 10: Sloga : Jadran, izločilna.
Ob 14: Svoboda : Slovan, izločilna.
Ob 15.30: Primorje : Reka, finalna.

Na igrišču Korotana na Rakovniku:

Ob 14: Korotan (Ljubljana : Mars, izločilna.

V Domžalah:

Ob 15: Disk : Domžale, izločilna.
Vse tekme se vršijo ob vsakem vremenu.

Moč in lepota telesa

Naši amaterji-rokoborci nastopijo 10. in 11. t. m. v Ljubljani.

Vsakdo je vesel mladega človeka, ki je močan in ki ima lepo in harmonično zraščeno telo. Da pa ima le tak fant vsestransko razvito telo, ki redno in pravilno trenira telesne vaje in to radi svojega zdravja in zabave, je povsem razumljivo. No in take fante bomo videli prihodnjo soboto in nedeljo zvečer v dvorani Delavske zbornice, kjer se nam predstavljata amaterska elita dravske banovine. Med njimi bodo same priznane kapacitete, ki so že večkrat z uspehom nastopale. Njih število zaenkrat ni veliko, zato je pa kvaliteta tem boljša. Na to prireditve, na katero že davno opozarjamo vse naše sportno občinstvo, zlasti pa naše fante, se še povrnemo.

MEDNARODNE PROFESIONALNE ROKOBOREBE.

Snoči so se pričele v veliki dvorani Uniona mednarodne profesionalne rokoborbe za prvenstvo v letu 1934. Prireditve je z ozirom prvovrstne udeležbe največja profesionalna borba te vrste v Ljubljani, saj sodelujejo širom sveta znani roko-borci. Sročnja prireditve je bila zelo zanimiva, zato je pričakovati pri nocojšnjem večeru še večje udeležbe. Pričetek je ob 20.30.

★

ASK Primorje (lahkoatletika sekcija). Danes izjemoma ob 15.30 cross-country trening na igrišču. Obvezno za vse cross-countryjaše. Sreče in lve paziti na začetek!

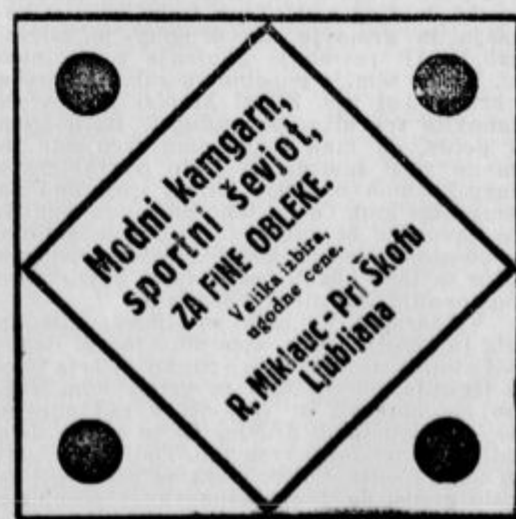
SK Ilirija (hazenska sekcija). Drevi ob 18 cross-country trening za naslednje članice: Ela, Oman, Darinka, Joža, Vida, Slapar, Milica, Zajec I in II, Anđelka, Silva, Hudales, Poldi, Boža. Vse navedene morajo biti točno ob 18 v drsalnični garderobi. Današnji trening bo izbirni za sestavo družin, ki bodo nastopile za podzvezno in državno prvenstvo. Odstotnost se ne bo opravičila nobeni. Prisotnost vseh je potrebna tudi radi izpolnitve atletskih prijavnih. Vsaka naj prinese s seboj po eno sliko.

Kolce, 3. marca. Temperatura —10, na podlagi 30 cm pršča, smuka idealna.

Elektro-velepodjetje za jaki tok iše za Slovenijo

zastopnika

vpeljanega pri industriji, elektrarnah itd. — Ponudbe s točno navedbo podatkov na upravo »Slovenca« pod št. 2250.

„SLOVENEČ“ SVETOVALEC

Naš domači zdravnik

F. O. — Lj. Zastarelo vnetje ušes, kako naj se odpravi? Odkar pomnite, vas pobojeva v ušesih, potem vam teče iz njih v zadnjem letu že ogluševate, dasi ste v stalni zdravniški oskrbi. Zelo težavna zadeva! Vsekakor spraviti nos v red, zakaj ušesna vnetja prihajajo največkrat iz nosa. Tudi če ni nos potreben posebnega zdravljenja, izpirajte si ga vendar vsaj enkrat na dan s toplim kamiličnim ali elezovim ali kaduljevim čajem, ki mu dodajte nekaj zrnec soli. Ta čaj skrajajte ozir. vlivajte si v nos, da se vam povrača skozi golt in usta. Če niste še vajeni temu ravnanju, se vam bo izprva vedel kot zaletelo, a kmalu se privadite, zlasti ker se vam izboljša s nosnim stanjem tudi ušesno. Uho imejte vedno zataknjeno s čisto pavlo. Dokler je hladno, uživajte ribje olje redno dvakrat na dan po eno žlico. Ako vam je le mogoče, pojdite za dalj časa na moreli zrak. Vaše uho ne bo nikoli več čisto pravo, a z vztrajnim ravnanjem je morda še spravi v znošno in uporabno stanje.

A. J. — H. »Goba« (fungus) v kolenu pravimo jetičnemu obolenju sklepa, ki redkokdaj nastopi tako naglo, kakor se je zgodilo v vašem primeru. V tisti starosti in v ugodnih zunanjih okoliščinah je bolezen vobče ozdravna, časih celo popolnoma ozdravna. Dosedanje zdravljenje (odtočitev vode, izcedka in trda obveza bedra) je običajno in v redu. Držite se točno navodil zdravnika, ki je to zdravljenje začel in vam naročil, kdaj naj se otrok vrne, da ga vnovič pregleda in morda obvezo ponovi ali pa tudi ne, če se izkaže, da obolenje ni jetičnega značaja. Vsako drugačno ravnanje je vse prej ko koristno!

L. B. — Š. »Slaboumnost« v obliki obožnosti, raztresenosti in pozabljenosti da se vas loteva v zadnjih letih, vse vas zelo teži, kakšen dan pa je vse dobro? Težko je presoditi tako na daljo vaše dejanske stanje. Za pravilno razpoznavo treba ugotoviti še veliko več, kakor vi poročate, poleg telesnega izvida tudi še zdravstvene razmere vaših prednikov in sorodstva, prav posebno pa še vaše osebne življenjske doživljanje. Razgovorite se o vsem tem z bližnjim zdravnikom, ki pozna še vaše zunanje (družabne) okoliščine!

J. S. — K. Srbenje na levi goleni jutraj in zvečer že drugo zimo, brez bolečin in v obsegu 0,20 m² površine, kaj naj to pomeni in če je potrebna zdravniška pomoč? Težko mi je kaj reči na daljavo. Vaš podatek glede razsežnosti je očitno pretiran, zakaj ena petina kvadratnega metra komaj znaša površje vse golene. Tisto srbenje je bržkone v vzročni zvezi z ožiljem, ki se kaj rado kuja v poznejših letih, vnaša se ali maši, nakar začne sinjariti živci v koži, nazadnje oboli še koža in odpove službo ter nastajajo izpuščaji in čir. Da preprečite te sitnosti, dajte si ud zdravniško pregledati; če je moje domnevanje pravilno, treba vam vsekakor zdravniške oskrbe.

M. K. — S. Srbenje glave, ki je že prelesta »kljub raznovrstnim priporočljivim sredstvom za rast las in proti srbenju«? Kaj pa, ko bi bila vsa ta raznovrstna sredstva, ki niso preprečila pleše, vzrok srbenju? Zdi se, da se je vaša koža na glavi navlekla »priporočljivih« sredstev, ki so navadno držala in se odziva nanja z ugovorom, ki se imenuje v navadnem življenju — srbež. Svetujem vam torej, če ste sicer zares zdrav človek, da pustite

kožo na glavi nekaj časa (vsaj tri mesece) prav v miru in jo samo negujete, kakor treba zdravo kožo. Poskusite zdaj na spomlad s sončenjem. Ko je jasno in čisto sonce (ne v opoldanskih urah, marveč jutraj ali popoldne) izpostavite glavo sončnim žarkom izprva samo za tri minute na dan. Če ni posebnih motenj, dodajte vsak naslednji dan po eno minuto do pol ure na dan. Po sončenju si oterite glavo najprej z vlažno, potem s suho brisačo. Pri svojem poklicnem delu nosite pokrivalo, ki je zračno, a vas varuje prahu. Ko bi ne zaleglo, dajte se obnavljati z višinskim soncem ali rentgenom.

M. L. — K. Živahno kretanje telesa z udi in glavo (morda tudi mrданje), da se pri vas nehoti in nevede pojavlja, ko govorite v družbi. Do neke mere se odraža duševnost v telesnosti pri vsakem človeku, obraz in telo izdajata časih celo skrite miali. Pri otrocih in mladostnikih je živahno kretanje med govorjenjem običajno, kasneje se takšno poudarjeno izražanje navadno umaša, so pa tudi priletni ljudje, ki še vedno govorijo ne samo z jezikom in govorili, ampak tudi z obrazom, glavom, truplom, rokami in celo nogami. Kako je v tem oziru pri vas, ne vem, doraščajoč človek kajpada mora svoje kretanje obvladati in držati v dopustnih mejah in oblikah. Pretežno delo in prepričala hrana vplivata neugodno na živčno stanje in ravnotežje, izčrpan človek ima izravnoteženo in prerazdražljivo živčevje, zato je njegovo delovanje neumerjeno. Torej poleg samovozgoje tudi zadostna nega telesal (Na uho povedano: živahen deklšč odtehta vsaj po mojem, ne prav novošegnjem okusu najmanj devet pustih klad.)

Ista. Majhni kupčki na obrazu, nastali iz »pri-sadnih pik«, kako naj se odpravijo? Vidi se vam, da ne bodite dolgo v našo šolo, kjer ima pravico do vprašanja ozir. odgovora oni, ki je vsaj tri mesece pazno poslušal razgovore.

M. B. — N. Zapečenost, glavobol, razdražljivost, jutranja slabotnost in še marsikaj drugega vam gremi življenje. Takšnega bolnika, kakor ste vi, bi se upal oganjati samo, če bi ga imel pred očmi vsak teden ali vsaj na štirinajst dni najmanj pol leta! — Nedavno je priobčil naš list kar tri poročila iz Berlina o čudotvornem zdravniku-Slovencu. Tistega zdravnika, ki je vrh vsega še profesor ne vem česa, ne poznam, nehalno po poznam njegovega bolnika, ki piše nehalno domovani o čudnem izumu svojega in našega rokaja ter o načinu njegovega zdravljenja. Prebrajte tista pisma in razmislijte, morda izluščite iz navdušenih besed zdravo in kleno jedro, ki je prav za prav že stara in prav premalo poznana rečnica. da je namreč vsakdo toliko zdrav, kolikor po pameti hoče biti. Tega jedra — spoznanja truba vam in vsakomur!

J. J. — J. Osoren odgovor je v naši pomenkovalnici bolj redek. Sicer pa je pri nas, kakor drugje v svetu: Kakršen poziv, takšen odziv. Res da časih kakega hudomušnega nagajiva malce okrcam in da prikažem kateremu strahopetcu njegovo zadovo od smešne strani, a nihče se še ni doslej priotčil, da ni dobil stvarnega in sočutnega odgovora na resno vprašanje.

»Metka 99«. Skrivalec ne dajemo odgovorov, najmanj pa takim, ki se odevajo z žensko obleko.

Kmetijski nasveti

Kmetovalčeva opravila v marcu

Sv. Matija je letos led razbil. Sneg gineva, ob pobočjih ga je vzelo februarско solnce, jug ga bo popolnoma pobral. Zemlja je sicer še rjava, toda marčno solnce jo bo kmalu segrelo, da bo ozelenela. Tudi kmeta bo vzvlekla na polje.

Doma nima gospodar več mnogo opravkov. Pripraviti pač mora vse potrebno za spomladanska dela na polju in travnikih. Pregledal bo in namazal orodje in stroje, pluge, brane, sejalne stroje in drugo. Domače seme bo očistil in odbral na čistilniku in trijerju ter ga pripravil za setev, če to ni storil že prejšnji mesec. Tuje seme si bo pa tudi že naročil. Ob lepih dneh bo še enkrat pregledal šrambe za krompir in druge okopavine ter jih prezračil. Krompir je dobro prebrati, da ne gnije.

Polje kliče. Dokler je zemlja mokra, ni opravljati na njej nobenega dela, da se ne pokvari. Pač pa mora skrben gospodar takoj, ko je sneg zginit z njiv, pregledati ozimline, če so dobro prezimile. Šibkim bo moral pomagati z gnojnicjo in s superfosfatom (čilski soliter je predrag, druga umetna gnojila pa niso za to primerna). Ko se je zemlja dovolj presušila, je pšenico pobraniti; če jo je pa mraz privzdignil, pa povaljati. Spomladansko gnojenje s superfosfatom je za vsa žita umestno in koristno, ker napravi to gnojilo debelo kleno zrnje in krepko slamo, ki ne poleže tako rada. Superfosfat je takoj naročiti, da je pri rokah, ko ga kmet rabi. — Zemlja za oves je bila preorana že jeseni; ko je suha, jo z brano pripraviti za setev ovasa. Jesenska praha prihrani spomladansko oranje. Sprašeno zemljo še enkrat orati, bi bilo pogrešno. Tudi deteljo lahko sedaj že seje med žito, z lucerno pa še počaka, dokler ni zemlja prav topla.

Dela na travnikih so izredno hvaležna. Takoj ko sneg skopni, mora gospodar takoj pregledati svoje travnike in določiti spomladansko delo na njih. Tega treba očistiti kamena in grmovja, na drugem je zatrepati mah, tretji potrebuje gnojenje z gnojnicjo itd. Ko bo zemlja popolnoma suha, bo treba z brano nad njo. Zlasti krepko je povleči mahovite travnike, po možnosti po dolgem in počez, da mah popolnoma izrujemo in travno rušo raztrgamo. Nato pograbilimo s travnika mah in listje ter ga spravimo na kompostni kup. Če na tako obdelano zemljišče navozimo dvojno gnojico, potem je gotovo, da dosežemo dvojno košnjo. Nobeno delo na polju se tako bogato ne izplača, kakor tako obdelovanje travnikov spomladi.

Vrtinarstvo. Vrtarju se bliža spomladno delo in veselje. Že meseca mu sneg ni dopuščal stopiti na vrt. Sedaj pa, ko je bela odeja izginila, bo čas tudi za vrtna dela. Najprej je obrezati in spraviti v red ograje, meje in lepotečno drevje. To se lahko dela tudi ob neugodnem vremenu. Tudi vrtno poti začnemo čistiti. Potem moramo poskrbeti za tople grede, da pravočasno vanje posejemo zgodnjo solato, redkvice, kolerabe, ohrovt in

drugo bolj občutljivo zelenjavo in evetlice. Tople grede le zmerno zalivamo in jih ob lepem vremenu podnevi zračimo. Čez noč pa morajo biti zakrite z okni, da mraz ne poškoduje nežnih rastlin. Pozneje jih polagoma privadimo zunanji toplini. Ko je zemlja dovolj suha, jo prekopljemo, oziroma že v jeseni spraseno poravnamo in posejemo peteršilj, korenje, grah, špinačo in drugo zelenjavo. — Če hočemo imeti zgoden krompir, moramo gomolje že sedaj predkaliti. Postavimo ga na leso v tople svetel prostor, da začne odganjati. Ko je precej visoko odgnal, ga previdno posadimo na mesto. Tako dobimo vsaj 14 dni prej dozorel krompir.

Živnoredja. V marcu začne navadno toplejšje vreme, zato puščaj zlasti mlado govedo in prašiče redno na prosto, da se lahko razgibljujejo in nadihajo svežega zraka. Ker postaja že topleje, prezačuj tudi hleve in svinjake bolj pogostoma. Preglej krmske zaloge in ukreni vse, da živino dobro prehraniš do zelene krme. Napravi listje ali drugi nastil in nastiljaj živini dobro, da pride čez poletje do večje množine gnoja za jesensko gnojenje. Goveji živini rastejo med zimo neprestano parklji, ki se premalo obrabijo, ker so živali stalno v hlevu. Prireži ali daj prirezati po izkušenem kovaču preveč zratle parklje. Če tega ne storiš, trpinčijo svojo živino; pri mlečnih kravah se radi bolečijo, ki jih povzročajo predolgi parklji, znižja mlečnost. Po hlevih in svinjaki je zdaj največ mladih živali. Zato je tu čas odbire in izbire mladih živali, zlasti prašičev, za nadaljnjo plemensko rejo. Pomladanski pujski so za plemensko rejo najboljše. Odbiri za plemo najboljše samce in samice od svoje najboljše plemenske svinje. Kdor proda najboljše in obdrža manj dobre za plemo, se odpravi za trenoten malenkosten višji dohodek poznejšemu mnogo večjemu dobičku. Mrjake, ki jih nisi odbral za plemo, reži v starosti 4 do 6 tednov, ker prestanejo v tej starosti dobi rezanje najlažje. Krmi dobro dolečo svinjo. Privajaj pujske že zgodaj na močna krmlila, odstavi jih v starosti 8 do 10 tednov. Pujske za plemo kupuj le pri priznanih prašičerejih in prašičjih vzrejalščih, na trg ne hodi iskat plemenskih prašičev, ker tam se ne moreš vedno prepričati o njih izviro. Tudi za pitanje kupuj le najmanj 8 tednov stare, dovolj težke pujske, ako hočeš, da bo njih nadaljnji razvoj uspešen. — Večina koz jagnji v marcu; prestani z molzenjem koz 4 do 8 tednov pred porodom, skrb za njih zadostno gibanje in krmi jih večkrat na dan z manjšimi odmerki dobrega sena. — V marcu začneta valjenje; pripravi kolkam čisto gnezdo v mirnem, suhem, toplem, brezmrznem prostoru. Podloži kolkli le dobro oplojena jajca od kokoši in petelinov dobrih lastnosti. Ako sama nimaš takšnih jajc za valjenje, nabavi si jih iz priznanih dobrih vzrejalšč stajerske kokoši.

Čebele. V marcu čakajo čebelarje važni opravki. Plemenjaki, ki jih je bil jesen, z zimil in so zimo premagali, se razvijajo k novemu življenju in delu. Zalega se hitro množi, moč družine raste. Treba je v tem mesecu vestno pregledati vse družine in oceniti v prvi vrsti hrano, zalego in živalnost. Ako najdeš zelo šibko družino, jo brezpopojno pridruži. Slabič bo vse leto le životaril, koristi ne bo od njega nobene; ne bo dal ne roja, ne medu. Se dobro bo, če bo sam zase dovolj nabral! Pri zalegi pazi na strjenost. Po zalegi ocenjuj kakovost matice. Raztresena zalega — slaba matica. Če je pa med čebelno zalego posejana v čebelnih celicah celo grbasta, je matica zanič in jo je treba čim prej odstraniti. Ako v marcu ni zalege, je panj brezmatičen. Dodaj mu matico, če jo imaš in je družina toliko močna, da se izplača. Matico kar izpusti med čebele, rade jo bodo sprejele. Ako matice nimaš, združi. V slučaju, da najdeš v kakem panju že trotoveca (družino, ki je pozimi izgubila matico in so pričele jajčka leči navadne čebele), ga brezpopojno pridruži. Vsakršno drugo »zdravljenje« se bo težko dobro obneslo. Kako trotoveca združuješ, poglej v kakšno čebelarско knjigo.

Ponovno poudarjamo, da morajo imeti sedaj družine hrane v izobilju, če naj se ugodno razvijajo. Zavedajmo se, da sedaj porabiš veliko, ker mora zalega plavati v hrani. Ako naletiš pri pregledu na panj, ki ima malo zaloge, mu dodaj takoj večjo množino medu, ki ga razrediš v razmerju 1:1. Krmi vedno zvečer, da ne povzročiš ropanja. Ko pregleduješ, ne imej panjev odprtih predolgo, sate pa sproti vkladaj nazaj v panj. Vse družine po pregledu pazljivo zapazi.

Sadjarstvo. Marec je čas sajenja. Radi nevarnosti posušitve je treba pri saditvi mnogo več previdnosti kot jeseni. Pozor na svežost korenin, dobro posaditev, zalivanje, pokritje zemlje z gnojem. Pozor na sadne izbore, važnost poljskih in vrtnih nasadov, važnost breskev, marelic za domače trge! Izkoristite s špalirji stene pri poslopih in ograjah!

Marec je čas precepljanja in pomlajevanja; precepljanje naj omogoči rednejšo rodovitnost in zmanjšanje števila sort in dovede ta postopek glede sadnih izborov sa-

možni, moč družine raste. Treba je v tem mesecu vestno pregledati vse družine in oceniti v prvi vrsti hrano, zalego in živalnost. Ako najdeš zelo šibko družino, jo brezpopojno pridruži. Slabič bo vse leto le životaril, koristi ne bo od njega nobene; ne bo dal ne roja, ne medu. Se dobro bo, če bo sam zase dovolj nabral! Pri zalegi pazi na strjenost. Po zalegi ocenjuj kakovost matice. Raztresena zalega — slaba matica. Če je pa med čebelno zalego posejana v čebelnih celicah celo grbasta, je matica zanič in jo je treba čim prej odstraniti. Ako v marcu ni zalege, je panj brezmatičen. Dodaj mu matico, če jo imaš in je družina toliko močna, da se izplača. Matico kar izpusti med čebele, rade jo bodo sprejele. Ako matice nimaš, združi. V slučaju, da najdeš v kakem panju že trotoveca (družino, ki je pozimi izgubila matico in so pričele jajčka leči navadne čebele), ga brezpopojno pridruži. Vsakršno drugo »zdravljenje« se bo težko dobro obneslo. Kako trotoveca združuješ, poglej v kakšno čebelarско knjigo.

Ponovno poudarjamo, da morajo imeti sedaj družine hrane v izobilju, če naj se ugodno razvijajo. Zavedajmo se, da sedaj porabiš veliko, ker mora zalega plavati v hrani. Ako naletiš pri pregledu na panj, ki ima malo zaloge, mu dodaj takoj večjo množino medu, ki ga razrediš v razmerju 1:1. Krmi vedno zvečer, da ne povzročiš ropanja. Ko pregleduješ, ne imej panjev odprtih predolgo, sate pa sproti vkladaj nazaj v panj. Vse družine po pregledu pazljivo zapazi.

Sadjarstvo. Marec je čas sajenja. Radi nevarnosti posušitve je treba pri saditvi mnogo več previdnosti kot jeseni. Pozor na svežost korenin, dobro posaditev, zalivanje, pokritje zemlje z gnojem. Pozor na sadne izbore, važnost poljskih in vrtnih nasadov, važnost breskev, marelic za domače trge! Izkoristite s špalirji stene pri poslopih in ograjah!

Marec je čas precepljanja in pomlajevanja; precepljanje naj omogoči rednejšo rodovitnost in zmanjšanje števila sort in dovede ta postopek glede sadnih izborov sa-

možni, moč družine raste. Treba je v tem mesecu vestno pregledati vse družine in oceniti v prvi vrsti hrano, zalego in živalnost. Ako najdeš zelo šibko družino, jo brezpopojno pridruži. Slabič bo vse leto le životaril, koristi ne bo od njega nobene; ne bo dal ne roja, ne medu. Se dobro bo, če bo sam zase dovolj nabral! Pri zalegi pazi na strjenost. Po zalegi ocenjuj kakovost matice. Raztresena zalega — slaba matica. Če je pa med čebelno zalego posejana v čebelnih celicah celo grbasta, je matica zanič in jo je treba čim prej odstraniti. Ako v marcu ni zalege, je panj brezmatičen. Dodaj mu matico, če jo imaš in je družina toliko močna, da se izplača. Matico kar izpusti med čebele, rade jo bodo sprejele. Ako matice nimaš, združi. V slučaju, da najdeš v kakem panju že trotoveca (družino, ki je pozimi izgubila matico in so pričele jajčka leči navadne čebele), ga brezpopojno pridruži. Vsakršno drugo »zdravljenje« se bo težko dobro obneslo. Kako trotoveca združuješ, poglej v kakšno čebelarско knjigo.

Ponovno poudarjamo, da morajo imeti sedaj družine hrane v izobilju, če naj se ugodno razvijajo. Zavedajmo se, da sedaj porabiš veliko, ker mora zalega plavati v hrani. Ako naletiš pri pregledu na panj, ki ima malo zaloge, mu dodaj takoj večjo množino medu, ki ga razrediš v razmerju 1:1. Krmi vedno zvečer, da ne povzročiš ropanja. Ko pregleduješ, ne imej panjev odprtih predolgo, sate pa sproti vkladaj nazaj v panj. Vse družine po pregledu pazljivo zapazi.

Sadjarstvo. Marec je čas sajenja. Radi nevarnosti posušitve je treba pri saditvi mnogo več previdnosti kot jeseni. Pozor na svežost korenin, dobro posaditev, zalivanje, pokritje zemlje z gnojem. Pozor na sadne izbore, važnost poljskih in vrtnih nasadov, važnost breskev, marelic za domače trge! Izkoristite s špalirji stene pri poslopih in ograjah!

Marec je čas precepljanja in pomlajevanja; precepljanje naj omogoči rednejšo rodovitnost in zmanjšanje števila sort in dovede ta postopek glede sadnih izborov sa-

možni, moč družine raste. Treba je v tem mesecu vestno pregledati vse družine in oceniti v prvi vrsti hrano, zalego in živalnost. Ako najdeš zelo šibko družino, jo brezpopojno pridruži. Slabič bo vse leto le životaril, koristi ne bo od njega nobene; ne bo dal ne roja, ne medu. Se dobro bo, če bo sam zase dovolj nabral! Pri zalegi pazi na strjenost. Po zalegi ocenjuj kakovost matice. Raztresena zalega — slaba matica. Če je pa med čebelno zalego posejana v čebelnih celicah celo grbasta, je matica zanič in jo je treba čim prej odstraniti. Ako v marcu ni zalege, je panj brezmatičen. Dodaj mu matico, če jo imaš in je družina toliko močna, da se izplača. Matico kar izpusti med čebele, rade jo bodo sprejele. Ako matice nimaš, združi. V slučaju, da najdeš v kakem panju že trotoveca (družino, ki je pozimi izgubila matico in so pričele jajčka leči navadne čebele), ga brezpopojno pridruži. Vsakršno drugo »zdravljenje« se bo težko dobro obneslo. Kako trotoveca združuješ, poglej v kakšno čebelarско knjigo.

Ponovno poudarjamo, da morajo imeti sedaj družine hrane v izobilju, če naj se ugodno razvijajo. Zavedajmo se, da sedaj porabiš veliko, ker mora zalega plavati v hrani. Ako naletiš pri pregledu na panj, ki ima malo zaloge, mu dodaj takoj večjo množino medu, ki ga razrediš v razmerju 1:1. Krmi vedno zvečer, da ne povzročiš ropanja. Ko pregleduješ, ne imej panjev odprtih predolgo, sate pa sproti vkladaj nazaj v panj. Vse družine po pregledu pazljivo zapazi.

Sadjarstvo. Marec je čas sajenja. Radi nevarnosti posušitve je treba pri saditvi mnogo več previdnosti kot jeseni. Pozor na svežost korenin, dobro posaditev, zalivanje, pokritje zemlje z gnojem. Pozor na sadne izbore, važnost poljskih in vrtnih nasadov, važnost breskev, marelic za domače trge! Izkoristite s špalirji stene pri poslopih in ograjah!

Marec je čas precepljanja in pomlajevanja; precepljanje naj omogoči rednejšo rodovitnost in zmanjšanje števila sort in dovede ta postopek glede sadnih izborov sa-

možni, moč družine raste. Treba je v tem mesecu vestno pregledati vse družine in oceniti v prvi vrsti hrano, zalego in živalnost. Ako najdeš zelo šibko družino, jo brezpopojno pridruži. Slabič bo vse leto le životaril, koristi ne bo od njega nobene; ne bo dal ne roja, ne medu. Se dobro bo, če bo sam zase dovolj nabral! Pri zalegi pazi na strjenost. Po zalegi ocenjuj kakovost matice. Raztresena zalega — slaba matica. Če je pa med čebelno zalego posejana v čebelnih celicah celo grbasta, je matica zanič in jo je treba čim prej odstraniti. Ako v marcu ni zalege, je panj brezmatičen. Dodaj mu matico, če jo imaš in je družina toliko močna, da se izplača. Matico kar izpusti med čebele, rade jo bodo sprejele. Ako matice nimaš, združi. V slučaju, da najdeš v kakem panju že trotoveca (družino, ki je pozimi izgubila matico in so pričele jajčka leči navadne čebele), ga brezpopojno pridruži. Vsakršno drugo »zdravljenje« se bo težko dobro obneslo. Kako trotoveca združuješ, poglej v kakšno čebelarско knjigo.

Ponovno poudarjamo, da morajo imeti sedaj družine hrane v izobilju, če naj se ugodno razvijajo. Zavedajmo se, da sedaj porabiš veliko, ker mora zalega plavati v hrani. Ako naletiš pri pregledu na panj, ki ima malo zaloge, mu dodaj takoj večjo množino medu, ki ga razrediš v razmerju 1:1. Krmi vedno zvečer, da ne povzročiš ropanja. Ko pregleduješ, ne imej panjev odprtih predolgo, sate pa sproti vkladaj nazaj v panj. Vse družine po pregledu pazljivo zapazi.

dovnjake v red. Pomlajevanje obnovi rodovitnost dreva in zlasti ugodno vpliva na debelost plodov. Oboje (precepljanje in pomlajevanje) je velepomembno v zvezi s sodnimi zahtevami sadne trgovine.

Marec je zadnji čas za obdelavo zemlje pod sadnim drevjem in čas gnojenja. Drevo bo dalo, če mu sadjar da, zelo visoke obresti! Drevo bo vrnilo kapital in obresti — ker se drži naravnih zakonov! Investiraj prihranke v sadjarska dela!

Preglej drevo za drevsom: nadomesti pokvarjene kole, preglej vezi, špalirne opore, izvrši obrezovanje, čiščenje dreva, odstranitev sušja in nepotrebnih vej, prireži maline, razredči in pomladi jagodičje, pazi na rane (zajčje, pozebe, vsled žage in noža); zavaruji jih z mažo in vezjo!

Pozor pred škodljivci! Zadnji čas je, da sadovnjake razkužiš s karbolinejem! Pripravi galico za zatiranje glivičnih bolezni! (Kodna, škrlup itd.) Uničite krvavo uš, izrežite rakove rane in odpravite vzroke rakavosti! Nastavite pasti za cvetoderja!

Ureditte gredice z jagodami: prereditte nasade, plevel ven, gnoj na gredice.

Drevesnice začno razpošiljati drevje, kakor hitro se ni več bati nočnih mrazov. Pozor na korenine, jamstvene liste, sortnost, označbo, solidno dobavo! Preglejte uspehe okulacije in neuspehe podlage pocepitve! Obrežite starejšje letnike, okopljite drevesnice.

Konec marca naj bo vrt, sadovnjak in drevesnica gospodarsko-strokovno v stanju, da je lepo za oko in jamči za uspeh v sadnem gospodarstvu. Dober slovenski kmet razumno investira v svoj sadovnjak, ki mu še danes največ obeta.

Vinogradništvo. Nadaljuje se z rigolanjem za nove nasade. Pripravljen sveže kolje namakamo v petodstotni raztopini modre galice, da postane trpežnejše. Je zadnji čas za narezanje cepičev. Začenja se reznja in privezovanje trt. Po tem delu izvršimo pomladno kop in gnojenje vinogradov. Ob priliki kopanja odstranjujemo rosne korenine. Naročimo čimprej modro galico in žveplo.

Kletarstvo. Nadaljujemo s pretakanjem ob ugodnem vremenu. Kleti zračimo. Očistimo, osušimo, zažveplamo in zabijemo prazno vinsko posodo. Sode z vinom redno dopolnjujemo z zdravim vinom in jih vedno dobro zamašimo. Vino v sodih pokusimo ob priliki dolivanja, da se prepričamo, če je zdravo ali ne.

Pravni nasveti

gega izhoda ni. Za priče ni treba, da so istočasno z vami služili; zadostuje, da vedo, da ste služili in koliko časa. Takih prič vam v domačem kraju menda ne bo tako težko najti.

Zenitev orožnika. J. K. Za ženitev si mora orožnik izposlovati dovoljenje od svojega komandanta. Ne moremo tu navajati razlogov, iz katerih se izdaja takega dovoljenja odkloni. Ootovo pa je, da se pri tem gleda tudi na preteklost njegove neveste. Orožnik, ki se brez dovoljenja oženi, se odpusti iz službe. Ako mu je bila v vašem slučaju prošnja odklonjena, naj se obrne na višjo komando, če misli, da ni razlogov za odklonitev.

Gostilničar in zaščita. M. R. Kmetovalčev ima posestvo za 35 mernikov posetve, ki ga obdeluje s svojo družino. Ima pa tudi gostilno. Dolg je napravil po večini na blagu, kupljenem za gostilno. Ali je zaščiten? — Če mu bo občina izdala potdilo, da je kmet v smislu uredbe o zaščiti kmetov, bo zaščiten, ne glede na to, v kakšne svrhe je porabil izposojeni denar.

Mizarski mojster in zaščita. M. R. Z. Mizarski mojster ne spada pod zaščito, ker se ta nanaša samo na kmetovalce.

Odklonjena prošnja za skrajšan rok. F. K. F. ki je bil rojen leta 1897, je služil od 11. VI. 1915 do 24. VIII. 1918; drugi brat J., ki je bil rojen l. 1901, je odslužil polni rok 2 leti; tretji brat P., ki je bil rojen l. 1913, ima letos spomlad nastopiti vojaško službo in to zopet polni rok, ker je bila prošnja za skrajšan rok odbita. Vprašate, če res tretji brat v gornjem slučaju nima pravice do skrajšanega roka in zakaj ne? — Prošnja je bila zato odklonjena, ker vojaška oblast smatra, da bi po sedanjih predpisih prvemu bratu F. pripadal skrajšan rok in imata nato dva sledeča brata služiti polni rok. Kakor vidite, se upošteva le tisti, ki prvemu po sedanjem zakonu pripada in ne oni, ki ga je v resnici odslužil. Proti tej rešitvi, ki jo je izdala komanda divizijske oblasti, imate pravico pritožbe na ministrstvo vojske in mornarice. Verjetnost uspeha pa je zelo majhna.

Kupna pogodba. A. M. L. Kupno pogodbo za kupljeno parcelo imate že sestavljeno, a nadalje ne veste, kaj je potrebno ukreniti. Kakšen je daljni postopek. — Poleg izvirnika kupne pogodbe, na katerem mora biti podpis prodajalca sodno ali po notarju overovljen, rabite še dva prepisa, enega za davčno upravo, drugega pa za zemljiško knjigo. Kupno pogodbo morate v 15 dneh po sklenitvi prijaviti davčni upravi radi odmere in plačanja takse. Nato pa vložite pri sodišču predlog, da se kupljena parcela v zemljiški knjigi odpiše od prodajalca in prenese na vas — kupca.

Brezplačno stanovanje in zgradarina. P. J. Lahko imate najemnika brezplačno v stanovanju, ali zato še vseeno niste oproščeni plačevanja zgradarine. Tudi če imate začasno prazno, niste oproščeni tega davka, ki se mora plačevati ne samo od zgradb, v katerih se dejanski stanuje, ampak od vsake, ki je namenjena za prebivanje.

Državni upokojenec in kuluk. Odkupnina za cestno delo se odteguje državnim uslužbenjem in upokojenecem ne glede na starost. V zmoti ste, ko trdite, da se odteguje samo do 60. leta. Poleg državnih uslužbencev se morajo odkupiti in ne smejo osebno delati moški davkoplačevalci izpod 18 let in nad 60 let starosti ter ženske, vsi ti pa pod pogojem, da plačujejo letno nad 100 Din direktnega davka, sicer pa so oproščeni.

Rubež plače nestalnega delavca. G. F. Po našem mnenju bo skoro nemogoče zarubiti plačo nestalnemu delavcu v tovarni. Službeni prejemki nestalnega delavca se namreč smejo zarubiti šele tedaj, ko je bilo delo že opravljeno in je pretekel dan, ko je zaslužek v plačilo zapadel. Ker prejemate plačo koncem tedna za celi teden, se zaslužek za časa službovanja sploh ne more zarubiti. Vedno pa se lahko zarubi polovica zaslužka za preživljanje n. pr. žene, otrok itd.

Obresti zaščitenega dolžnika. S. A. V uredbi o zaščiti kmetov navedene obresti veljajo od 23. novembra 1933 dalje. Do tega dne pa je dopustno zahtevati obresti v višini, kakor ste si jih dogovorili, a največ 10%. — Glede posejila se obrnite na upravo dolžniškega zavoda, od katerega bi ga radi dobili. Tam boste zvedeli, če ga morete dobiti in pod kakšnimi pogoji.

ČITATELJEM ZA NEDELJO

Vital Vodušek:

Nedeljske misli

V Berlinskem pismu (»Slovenec« x dne 13. febr.) je nekdo poročal, kako je prof. Koje popravil pismo delavcu Tonetu, ki je bilo v Nedeljskih mislih 24. sept. lanskega leta. Ker je vera v čudovito božjo previdnost res neizmerne važnosti za naše življenje, naj oboje danes dopolnim z novim pismom.

»Moj ljubi Tone! Morda se še spominjaš zadnjega pisma. Vem, da mi nisi zameril rahlega očitka, da imaš malo napačno mnenje o Bogu, kakor bi On vse tako hotel, da se nekaterim dobro godi, tebi pa slabo. A gotovo si verjel z menoj: da vendar On drži ves svet v rokah. Brez Njegove volje niti trave ne pade s strehe. A temu svetu je dal neizmerno prostost: lahko se izbiseri v največjo ljubezen ali pa propade v najslabše krivice. Hoče pa, da se v tem življenju naša volja in moč stokrat uveljavita, v delu, v boju, za pravico, za vsejeto, za otroke, za prihodnost, za pravo življenje. Zato nista govorila samo o potrpljenju, pravici in ljubezni, ampak tudi o tisti naši smagi, ki bo pravici in ljubezni zvesto priborila več prosora.

Gotovo tudi še veš, kako so hoteli to najino pismo popraviti. »Tone, zakaj še nisi prišel iz revščine? Ker ne veruješ v Boga, ker ne veruješ v njegovo ljubezen in previdnost, ker se slepo ne zaneses nanj. Njegova volja je, da te uresniči tvoje želje. Vse, kar si želiš, pride samo po sebi, če slepo zaupaš vanj.« Jutri se lahko ponesrečiš? »Ne, če v Boga popolnoma zaupaš, če njemu slepo prepustiš svojo usodo, se ne moreš ponesrečiti.«

Glej, pri teh besedah sem se zamislil in čutil, da za njimi vendar ne more biti vse res. Nisem ti prikril pisal o božji previdnosti. Nisem ti samo enkrat zatrljeval s apostolom, kako moramo vse, vse naše skrbi kar v reči in Boga in jih samo Njemu pustiti. Kako moramo tako silno Vanj zaupati, kol da bi človeške roke ničesar ne zmoгле in bi vršila vse samo božja čudovita ljubezen.

A pri vsem tem ne smeš nikdar slepo, s zaprtimi očmi odlatavati v življenje. Gre le za to, da bo tvoj pogled v zavesti ljubečega božjega varstva miren in brez strahu. Dvoje, se mi zdi, premnogi pozabljajo:

Prvič čez Mt. Everest

(Iz knjige Prvi polet čez Mt. Everest.)

Po dolgotrajnih, najvestnejših, vsestranskih pripravah v ekspedicijskem taborišču v Purniahu, ki so trajale leto dni — je slednjič prišel dan, ko je bilo vse nared, vremenska poročila vseskozi zadovoljiva in so tudi astrologi trdili, da je ura ugodna. Izvidniški balon je poročal, da so goreški vrhovi nad megleno plastjo jasno vidni, meteorologi so poročali, da znaša moč vetra v višini 86 kilometrov na uro, torej nikakor ne toliko, da bi bil polet nemogoč. Kocka je padla. Pohiteli smo na pristajališče ter z mrzlično naglico opravili sto zadnjih malenkosti, ki so bile potrebne za polet.

Okolno smo zlezli na svoja mesta, znoječ se v svojih debelih oblekah. Motorji so tekli gladko, kar le moglo. Potem par zadnjih besed voditelju in Ethertonu, ki nam je podal everesko pošto, pilota eta odprla plin, orjaški motorji so zagrmeli — huraj! Veliko pustolovstvo se je začelo.

Par minut nato, ko smo se bili dvignili s tal — pripoveduje prvi opazovalec — sem se moral lotiti svojega delovnega programa. V začetku vsakega višinskega poleta je treba izvršiti celo vrsto važnih kontrol. Sestavljen sem si seznam, da ne bi na kaj pozabil. Seznam je vseboval 46 točk in nobeno izmed teh ob sebi malenkostnih opravil ni bilo smeti zanemariti, če naj podjetje uspe. Tak seznam je bil tembolj potreben, ker smo morali vse čas vdihavati kisik, a med učinki kisika na človeškega duha je menda predvsem ta, da se rad ves osredotoči na tisto misel ali nalogo, ki jo ima neposredno pred seboj, vse drugo pa izključuje. Iz pisanega seznama sem se pa mogel vsak hip poučiti, ali se je vsak posamezen prijem izvršil o pravem času.

Vse je šlo v redu, ko sta se oba težka stroja dvigala skozi megle, ki je ležala nad sivo ravanjo. Imeli smo le eno majhno moltnjo: za trenutek dinamometer hotel dati potrebne napetosti. To je muhavost, ki so ji podvrženi vsi dinami. V malone paničnem razburjenju sem moral s par mrzličnimi prijemi ta nedostatek v stroju odpraviti: z nohtom

Kljub vsemu mogočnemu zaupanju v neizmerno božjo ljubezen in previdnost, kljub temu, da si vrgel vse svoje skrbi Bogu v naročje, si vendar dolžan, ne le jutro za jutrom, ampak vsak hip, zastaviti vse svoje sile in moči, ki ti jih je dal isti ljubeči Bog, da zmaguješ in z Njim premagaš življenje. Dolžan si se truditi — saj nisi pohabljen ne na duši ne na telesu — do skrajnosti: prav kakor bi Njega ne bilo in Njegova čudovita ljubezni. Potem boš polagoma prišel slutiti, kako te ves čas spremlja Njegova previdnost in kako te sicer marsikaj lahko potare, a nobena stvar ne more oddaljiti od Njega. Kako so tvoji trudi, tvoji boji, tvoji napor, celo tvoji padci, kako je tvoja roka tvoja duša, tvoja ljubezen — vse to — nešteto krat prav ona čudovita sila, ki je v Njegovih nadržih in s katero se uveljavlja — ko ti jo je, ubogemu človeku, dal na pol v življenje in hoče, da se ves razviješ kakor roža na travniku — svojo skrb za teč in ga vodi po svoji previdnosti.

In še drugo: čeprav boš — kakor vsa se domeni — vrgel vseh svojih tisoč skrbi v božje naročje, pa boš kljub temu moral marsikaj tudi še dalje nositi vseh tisoč njihovih bremen. Čeprav se boš čisto naslonil ob Njegove rame, vendar boš marsikdaj še vedno moral nositi križ. Čim bolj ga boš ljubil, bolj boš Njegov. A včasih ljubi Bog prav tiste, ki so čisto Njegovi, v tem življenju obiskuje z največjo bridskosto, kar je povzročeno človeku, ki nima pogleda upegla v nebo in večnost, sploh nedoumljivo. Čeprav se boš brez najmanjšega dvoma zanesel Nanj, bo vendar morda tebe, morda tvoje najljubše, za katere ga boš ihtel prosil, udaril z nesrečo, z bridskoto, s trpljenjem ali celo s smrtjo. Čeprav ga boš ljubil, da ga nihče ne bi mogel bolj, vendar ti morda nobena želja ne bo izpolnil v tem življenju, tudi najsiinejša ne. Morda ti bo izpolnil vse hrepenenje in prošnje šele v tisti večnosti, ki je zakrila našim očem.

Vem, da me razumeš. Da je vse v božjih rokah, da pa kljub temu naše roke ne smejo omahovati. Niti takrat, ko bo tvoje življenje morda samo še ena sama velika skrivnost trpljenja in neizpolnjenih upov in želja. Zakaj le eno je čisto gotovo: da ti Njega ne more nihče vzeti in da se ti bo po vseh bojih in bridskosti razodel kot veliko Plačilo in velika Ljubezen.

na palcu sem odvil vijake in z roko stisnil platinasta stika. Vse je bilo dobro, generator se je med vsem poletom obnašal brezhibno in nam od začetka do konca dajal ogrevajoči tok.

Začetni del poleta je bil dolgočasen, posebno ker je pokrajino pod nami zakrival gost oblak prahu, ki se je prav ta dan dvigal od nenavadne višine. Običajno sega 1500 do 1800 metrov visoko, topot smo se ga pa rešili šele v višini 5800 metrov. To nas je tembolj ogorčevalo, ker je bila južna točka za fotografsko merjenje: sovodje rek pri Kamaltaru — nevidna. Vendar sem pa mogel tod in tam skozi lino v tleh na kilometre daleč spoznati neskončno, obsežno zamotanost rjavih nepalskih gor v okviru črnih gozdov. Sem ter tja se je bežno pokazala otem brzoteka reka Arun, ki prvi po polagoma vzpenjanju se dolini. V višini 4000 m smo preleteli mejo tega prepovedanega kraljestva. Kmalu nato je prodirlo naše letalo čisto nenadoma iz megle v čudovito proročen zrak visokega ozračja in na desni se nam je odprl prečuden pogled na Kančanjango v njeni blesteči belini, ki se je odražala na sinjem nebesu. Par minut nisem videl ničesar drugega.

Odprl sem lino nad svojim sedežem in pomolil glavo v ledeno zračno strujo, in tam nad vtrpajočimi cilindri Pegaza, v enaki višini z nami, se je pokazalo golo veličanstvo Everesta: majcen bel trikot, tako bel, da se je zdel svetel, in desno od njega, le za ped oddaljen, drug majcen vrh — Makalu. Nekaj časa ni bilo nad skratno meglo ničesar drugega opaziti kakor te tri neverjetno bele vrhove: Everest, Makalu in Kančanjanga. Gyačungkang je zakrival motor, kmalu pa se je nad levo nosilno ploekvljo prikazal Gaurizankar.

Nisem se mogel več dolgo naslanjati ob tem pogledu, kajti stroj se je zajedal višje in višje in levo in desno so se razvijali pred nami nešteti goreški vrhovi, vsi v svojih prečudno belih plaščih, a raztrgani in razjedeni po črnih brezjih.

Svetloba nad enogom je bila ob sebi nekaj

čudovitega. To je belina, ki prekaša belino snega, kakor jo poznajo navadne človeške oči, v istotoliki meri, kakor prekaša blesk zasnežene pokrajine barvo nezanežane.

Malce nas je osupnilo, ko smo opazili, da veje z vrha Everesta proti sestrskemu vrhu Makalaju znano orjaško ledeno pero, znamenje, da besni čez najvišji vrh silen vihar. Ta vihar nosi s seboj neštete drobce ledu, tako da je njegova struja vidna v obliki peresa. Odkod ta led: ali ga vihar lemi s pečin in nosi s seboj, ali nastajajo v zraku pasovi z manjšim pritiskom, ki potem vesavaajo zrak s tibetanske smeri in obenem sneg, ki se potem izpremeni v led — ali pa tudi iz nižjih leg vodne kapljice, ki se potem zledene, to je še nereseno vprašanje in ena izmed skrivnosti Everesta.

Kmalu smo se začeli, navidezno zelo počasi, bližati visokim belim goram; ves čas sem bil zaposlen s fotografskimi, merilnimi in drugimi aparati. Lega letala je zahtevala največjo pažnjo, enako smer leta, in napeti sem moral vse umske sile, da sem zadoštil avojim nalogam.

Slednjič sem mogel, še vedno ležeč na trebuhu, zopet odpreti lino v tleh in gledati navpično na presenetljivo divjo goroko pokrajino, ki je bila popolnoma gola, razdrapana, preprežena z močnimi ledeniki in ozkimi drčami gruša in ekrlja. Tu se je začelo tisto pogorje, ki se je videlo iz naše višine kaj neznatno, katerega najvišji vrh — Camlang — pa se dviga 7300 metrov visoko. Potem sem lino zopet zaprl in dobro pazil, da se ni zamotala kisikova cev in da se nisem sam zapletel v številne električne žice. Ko sem vstal, sem zopet pogledal skozi lino v strehi nad opazovalčevim sedežem. Preko pilotovih ram sem opazil iskreno se rdečo luč na njegovi polici za instrumente, ki je za sekundo vzžarela, ker je bil fotografski aparat pravkar začel avtomatično delovati.

Vedno višje se je vzpenjal naš stroj proti nebu nepopisne modrine, dokler se nismo nahajali v enaki višini z najmočnejšim vrhom himalajskega pogorja.

Potem je pred mojim začudenim pogledom v severnem pravcu nad rameni gore vstala iz neizmerno globoke tibetske planote skupina s snegom pokritih vrhov. Okleval sem, da bi cenil oddaljenost teh vrhov, ki leže sredi dežele brez cest in potov, kajti vsled optične prevare so se zdeli višji kakor Mt. Everest. Velikan sam, katerega »pero« se je za trenutek dozdevno zmanjšalo, je nutil s svojimi močnimi, mračnimi čerami, ki so se odražale na blesteči belini Makalaju, nepozaben pogled.

Imel sem dovolj dela s fotografskimi aparati, da bi ujel vrsto izvrstnih slik. Scenerija je bila prekrasna in se z besedami ne da opisati. Ozračje je bilo izredno jasno, na zapadnem obzorju se je razvijalo pred nami celo gorovje v vsej svoji obsežnosti; pogled je dozdevno omejevala samo krivina zemeljske površine. Spričo orjaške gmote gora, prostranosti pokrajine in jasnosti ozračja je bilo nemogoče ceniti obseg in razdalje. Zato sem brez prestanka filmal.

Potem sem zopet počenil na tla in skušal odpreti lino, da bi tudi tu fotografiral. Mraz, ki je bil tu gori domalega tolik, kakor v vsemirju, je prevzel vse predmete, posebno pa kovinske dele. Napeti sem moral vse sile, da bi odprl zapore in si potlenil masko tesneje na obraz, da bi ves kisik dobil v pljuča. Ko je bila lina napol odprta, sem hipno obstal, kajti skoraj otipljivo sem čutil, da padamo skozi prostor v globino. Pogledal sem na višinomer in osupel opazoval, kako je hitela igla navzdol za približno šesto metrov. Lina je bila zdaj slednjič odprta in letalo je drvelo v globino — proti orjaškemu, z narobečnimi grebeni obrobjenemu vrhu — južnemu vrhu gmote.

Pod nami se je odpiral skoraj nepojmljiv zapletek grebenov, pogorij in črnih skalnatih igel, skozi katere je na nekaterih mestih sijala značilna rumenoredeča barva Everesta. Zdelo se je, da teš šeststo metrov višine, ki smo jih bili izgubili zaradi pritiska vetra, ne bomo mogli nikdar več nadomestiti ne priti čez greben južnega vrha do Everesta, ki se je zdaj pred nami vzpenjal v nebo. A ta strah ni dolgo trajal, kajti naš krasni motor nas je kljub hudemu viharju, ki je pritiskal od zgoraj navzdol, ponesel zopet višku.

Pred nakupom si oglejte veliko razstavo otroških in igračnih vozov, stolic, holenderjev, malih dvokoles trieklejev, šivalnih strojev, motorjev in dvokoles v prostorih domače tovarne »TRIUNA« F. Batjcl, Ljubljana, Karlovska c. 4. Najnižje cene! — Cenik franko.

Največja izbira in najnižje cene

kompletnih potrebščin za šivilje in krojače.

Istotam bogata izbira damskega perila, žepnih robcev, kravat, vsakovrstnega modnega blaga, itd.

Josip Petelinc, Ljubljana

za vodo (blizu Frešernovega spomenika)

Počasi, a za tistega, ki je hotel izkoristiti vsako minuto, le še prehitro, smo se bližali zakrivljenemu, dletu podobnemu vrhu Everesta in poleteli čezeni, kakor se mi je zdelo, le za las oddaljeni od grozeče skalne osti. Vrh mi je rasel nasproti, ko sem ga, ležeč na tleh, napeto opazoval in kar pričakoval sem, da bo rep našega letala oplazil po njem. Neprestano sem se trudil z aparati in lovil sapo. Tod in tam se mi je zameglilo pred očmi in pogledal sem na kisikomer; kazal je najvišje stanje. Z otrplimi prsti sem z zamaški zaprl vse luknje v maski.

Zdaj sem bil zopet na nogah. Streha opazovalčevega prostora je stala široko odprta, zaklopnice so bile pritrjene, da niso mogle loputati. Pomolil sem glavo in rame skozi odprtino v zračno strujo, ki je neverjetno veliko izgubila na svoji običajni sili. Trenutek sem se čutil, potem sem se pa spomnil, da je tehtal veter tu gori samo pol toliko kakor na morskoi površini. Zamaški v maski so mi zelo dobro služili in zdaj sem mogel fotografirati tudi z zgornje strani.

Tako smo zdrseli, še predno sem pričakoval, preko vrha, in zdaj je prišel čas najstrahovitejših naporov. Pilot je stroj spretno okrenil zopet proti zapadu, v orjaško strujo viharja, ki je preko vrha drla v dolino; tolika je bila njena moč, da se je vzlic brzini našega stroja: 180 km na uro, zdelo, da se nikamor ne premaknemo. Z največjo naglico sem opravljal fotografski aparat, da bi ujel najkrajšnje prizore. Zdaj smo se nahajali par trenutkov eredi »peresa«, in ko smo se okrenili, so leteli okrogli kosi ledu rožljave v opazovalčev prostor.

Napravili smo še en krog in potem se tretjega. Nismo se mogli dolgo mušiti nad vrhom, kajti igla kisikovega manometra se je pomikala navzdol, zloslutno znamenje. Koliko časa bomo potrebovali na povratku, spričo silnega vetra nismo mogli preveč natančno izračunati in ostati nam je moralo gorivo za vse nepredvidene prijetilaje. Po približno 15 minutah, ki so pa bile kakor celo človeško življenje, a vendar vse prekratke, smo se začeli vračati. Kmalu smo imeli zopet pred očmi čudovito sliko bajne lepote: vrsta za vrsto v nebo strmečih goreških vrhov; nad vsemi sta s svojim skalovjem kraljevala Everest in Makalu.

Bližali smo se v nasprotni smeri strašnim prepadom Aruna, nad nepreglednim zapletkom vrhov, skalnih grebenov, čeri in krševja, vmes pa široki, umazanovisi ledeniki s prodivi in drčami. Ti vrhovi morajo biti zelo visoki, a zdeli so se zelo neznatni.

Dvestostirideset kilometrov dolgi povratni polet je potekel presenetljivo hitro. V stalnem poletu smo se bližali zemlji; pilot je spustil precej plina, da ne bi zmrznil razplinovalec.

Ni trajalo dolgo in polkrog blestečih vrhov nam je v ravni skratni plasti megla, ki so nam rasle nasproti, izginili izpred oči.

Pohišstvo

mizrstva WESIAK je poceni, lepe oblike in ustrezno vsem zahtevam

KAREL WESIAK

MARIBOR

Cankarjeva ulica 2

Adam Milkovič:

Naše južno Primorje

(Konec)

Vis, mislim, da ga ni vinskega bratca, ki bi se spodobilo ne odkriti njegovi kapljici Poleg trte in južnega sadja lahko mirne duše trdimo, da uspeva na tem otoku najbujnejše subtropsko rastlinstvo, to je raj naše jugoslovanske riviere. Ker leži od obale celih 72 km in je tako obdan od širokega pasu morja, ima tem bujnejšo vegetacijo in najugodnejše podnebje, kar ga moremo zahtevati za našo zemljepisno širino. Tu uspevajo na prostem poleg palm, aloj, agav, rožičev in oranž tudi opuncije, plutee in evkaliptusi. Zelo plodonošna so rožičeva drevesa, saj ni redkost, da rodi sto let staro drevo tudi 500 kilogramov sadu. V velikih množinah goje rožmarin, iz katerega pridobivajo rožmarinovo olje. Iz agavnih vlakenc predejo posebno pšedivo, iz krizantem pa pridelujejo buhač.

Vis je bil prvotno avtonomna grška kolonija, nazvana Issa. Njeni prebivalci so ustanovili današnji Trogir in položili temelje starodavnemu Solinu. Pozneje so temu otoku vrzeli svobodo Rimljani. Ko so se na njem naselili Slovani, so morali priznavati kot vrhovne gospodarje Benečane. V Campoformijskem miru je pripadel Vis Avstriji, ta pa ga je morala leta 1806. izročiti Francozom, ti pa Angležem, ki so zgradili na njem močeno utrdbo. Tako je postal Vis v angleških rokah prava morska trdnjava. Leta 1815. ga je dobila v svojo posest zopet Avstrija, ki si je leta 1866. v znani bitki pri Visu zagisurala svojo premoč v vzhodnem jadranskem morju.

Prebivalci otoka so zavedni Jugoslovani. Ta mala zemlja med morskimi valovi jim je sveta, jim je vse in ni bogatstva, ki bi jih odvračalo od tega morskega raja in zlate svobode, za katero so tako trepetali, ko se je v nesrečni Rapalu razpravljalo tudi o tem otoku. Težko so popustili Italijani, saj

so prav dobro vedeli, da so izgubili ključ Jadrana.

Bilo je ob pol petih popoldne, ko se je naša mala jadrnica, natovljena s sadjem in vinom, zopet zazibala iz pristana. Spet so se razpela bela jadra in odpluli smo nazaj proti Hvaru. Bila je prelepa vožnja. Stari pomorščaki so zapeli napol otožno pesem, nisem jo poznal, a čul sem besede: E more, lepo more, volim te kao oči svoje, ti lepo more moje...

Kraj nas so pošumevali valovi, stari krmilar Tomo, kakor so ga klicali, si je našel pipo in se zastrel v sinjo daljo. Vse je bilo tako naravno, tako preprosto, kakor more človek doživeti samo še v sladkih sanjah, da, samo še v sanjah — drugače, bogve, morda nikoli več...

Tako. Prišel je dan, ko smo se poslovlili tudi od našega Hvara. Bil je tih, lep večer, ko smo pluli mimo Brača in Sučeta ali Šolte proti Splitu, ki je žarel v medli dalji pred nami. Na nebu je prižigala nevidna roka bele lučke, da so druga za drugo zamigljale na prostiranem nebu in zle molče na temno gladino, ki jo je rezal parnik in se ves razsvetleval ogledoval v sumetih valovih.

Šest kilometrov od Solina, nekdanje Salone, si je bil izbral cesar Dioklecijan mirno zatetje, kjer je dal zgraditi v letih 295—305 sijajno palačo, čije zidovje je ohranjeno še danes. Dne 1. maja 305 se je cesar Dioklecijan odpovedal prestolu in se podal v novozgrajeno palačo, kjer je živel udobno življenje, daleč od vsakdanjih skrbi velikega državnika. Toda leta 313 si je razočaran nad razpadanjem rimskega cesarstva vzel življenje. V 5. stoletju so navallili Avari in opustošili palačo, ki je koncem 6. stoletja ostala zapuščenca, brez varstva in brez strehe. Leta 614 pričenja v zgodovini Splita nova doba. Takrat so Slovenci in Avari porušili močeno rimsko mesto Salone, ki je ležalo na vzhodni strani Kaštelanskega zaliva. Prebivalci Salone so se razbežali na vse strani, zlasti na otok Brač in Solto, pozneje pa so se pričeli naseljevati v Dioklecijanovi palači in tako nehote pripomogli k ustanovitvi današnjega Splita. Po razpadu rimskega ce-

sarstva je prišel Split pod nadoblast Bizantincev, toda samo po imenu; zakaj že v 8. stoletju je bil v popolni oblasti hrvatskih vladarjev, ki so čezvali v Bihaču in Klisu. Po bojih z Benečani je Split slednjič priznal za svojega gospodarja Petra Kresimira II., ki je leta 1050 prejel od papeža kraljevske krono, za one dni važno priznanje. Vcz med Splitom in Hrvatsko je postala tako zelo tesna in se je večala z močjo hrvatske države. Ko pa so Hrvati po notranjih razprtijah leta 1102 priznali nad seboj oblast Kolomana, je padel Split pod ogrsko oblast. Kasneje je še menjal gospodarje in bil podložen zdaj Benečanom, zdaj Ogram in celo Bizantincem, dokler ni zavezal Dalmacije Bela III. in je od tedaj ostal pod oblastjo ogrsko-hrvatskih kraljev. Prirodna lega Splita med vzhodom in zapadom je tvorila torišče vednih bojev za nadoblast v Jadranskem morju in tako je Split padal tudi pozneje zdaj tem zdaj onim v oblast. Najzlastnejša doba pa se je zgnila nad Dalmacijo, ko so pritiskali od severovzhoda Turki. Narod, ki je bežal pred njihovimi uničujočimi pohodi iz notranjosti Dalmacije, se je zatekal v Split in njegovo okolico, kjer so nastale pred obzidjem predmestja: Veli-Varoš, Dubri in Lučac. Zanimivo je poročilo iz leta 1501, po katerem je imel Split tedaj sedem sto hiš s šest tisoč prebivalci — od katerih pa je bilo samo dvesti rodbin italijanske narodnosti, dočim so bili ostali prebivalci v veliki večini Hrvatje. Turki so sicer večkrat pridrli do mestnega obzidja, zavzeli nekoč celo Marjan, a Splita si niso nikoli osvojili, dasiravno so trajale bitke s Turki polni dve stoletji. Za obrambo mesta je bila ustanovljena posebna narodna vojska ali krašina, ki je čuvala Split do leta 1851. Kljub večnim bojem pa se je dokaj naglo dvigala tudi književnost in kultura sploh. Tu je nastala največja pesnitev J. Kavajina v narodnem jeziku: »Bogavito i uboštvo« z 32.658 stihi.

Po razsulu benečanske republike je zavladala v mestu prava revolucija, v kateri se je narod hotel maščevati nad svojimi tirani. Splitčani so v velikem sprevodu nosili po mestu glavo polkovnika

Matunovića nasajeno na kopju in se tako maščevali nad svojimi tlačitelji. V Campoformijskem miru je pripadla Dalmacija Ogrski in 14. julija 1797 so prisegli Splitčani zvestobo generalu Rukavini, 2e leta 1806 pa je zakrleževal nad Splitom moč slavne Napoleona, ki ga je priključil Italiji. Francoze so Splitčani kmalu vzljubili, posebno naklonjenost so kazali u.pram generalu Marmontu, ki je dokazal veliko zmisla za napredek S.ta. S tezkim srcem so zrlj domačini za odhajajočo francosko armado in nič kaj priazno sprejeli leto 1813, ko je padla Dalmacija pod Avstrijo, ki je proglasila za glavno mesto Zader. Raznarodovalna politika Avstrije, ki je nastavljala po mestih italijanske uradnike, je bila tako velika, da je v 40 letih močnejše poitalijančila Dalmacijo, kakor preje Benečani v štirih stoletjih. Toda narod ni pozabil slovanskega pokolenja — bolj in bolj se je dvigala narodna zavest in dosegla svoj višek, ko je narod enotno in odločno zahteval združenje s Hrvati in Srbi.

Split je danes naše največje mesto ob Jadranskem morju. Dočim leži stari del mesta v že omejenjeni Dioklecijanovi palači, se širi novi Split proti zapadu. V območju zidin Dioklecijanove palače živi okoli tri tisoč ljudi. Ulice so tu ozke, mračne in tlakovane s kam njem. Vse prostor meri 30.000 kvadratnih metrov in je povečini pozidan s kamennimi stavbami. Vnanje stene nekdanje palače so še prav dobro ohranjene. V notranjost je močeno zgradbe je vodilo četvero vrat. Današnji stolni trg je nekdanji peristil palače, stolna cerkev sv. Dujsa pa je nekdanji Dioklecijanov mavzolej.

Split je živahno obmorsko mesto in važno trgovsko pristanišče. Od odprtega morja je zavaran po otoku Čiovo, njegovo ozadje pa tvorijo skalnata kraška gorovja s 760 m visokim Kozjakom in dalje proti vzhodu s strmo Mosor planino, visoko 1320 m. Ulice novega Splita so široke, posebno lepa je obrežna ulica, korzo in sprehajališče tujcev in domačinov, ki je asfaltirana in na večer dnevno razsvetljena. Da, večer je v Splitu najlepši. Tik obale se stiskajo druga k drugi nestevilne jadrnice, ki

H. A. Dourliac:

Vaška cerkev

»Gospodična Orbec?«
»Da, to sem jaz, gospod!«
Začuden je pogledal obiskovalca. Čuden svat: čepico je bil potisnil na oči, se nenavadno nasmešnil in naglo dostavil:
»Zaradi torbice prihajam, ki je gotovo vaša!«

»Moja torbica? Oh! Vstopite, gospod, vstopite!« in na široko odpre vrata.
Vstopil je in preletel prostor z očmi. Več odprtih vrat je vodilo v sosedne sobe, v katerih očito ni bilo nikogar. Starika je vsa srečna odvedla prišleca v mali, udobno opremljeni salon. Po stenah je viselo nekoliko portretov, na mizi je ležal odprt album z razglednicami.

»Prinašate mi mojo torbico! Kako sem vam hvaležna, gospod!« izvlekel je torbico iz površnika. Videti je bila dosti revna in ni ustrezala ravno zadnji modi, a razen predmetov za osebno uporabo je vsebovala še nekaj drobnarij, ki se jih vselej reveži: tobak, čokolado, sladkorčke, oranžo, molek in molitvenik. Stari in mladi, otroci, bolniki in betežniki so tu imeli vsaj svoj del, in dostikrat so se njihovi žalostni pogledi razvedrili, ko so jo videli. Ko je lastnica zagledala torbico, se je nežno nasmešnila in veselo pristavila:

»Ni lepa, a to je moja stara tovarišica in dar ljube prijateljice. Vse drobnarije, ki se nahajajo v njej, so darovi mojih hvaležnih dijakov. Zelo jih cenim in sem vam iskreno hvaležna, da ste mi jih vrnilli.«

»Ali ne bi hoteli pregledati, gospodična, če je vse v redu?«

Starika se namršči in položi torbico na mizo — rekoč:

»Sedite vendar, gospod!«

Hotela je, da ji pove, kje je našel torbico, odkodi prihaja — in mu postregla z likerjem. Mož je bil zmeden in je komaj odgovarjal na njena vprašanja, stiskajoč v žepu nož, prežec na ugoden trenutek.

Prejšnji dan je bil našel torbico. Njena vsebina je bila več vredna, kakor pa sama. Mimo molka in obrabljenega molitvenika je bilo tudi nekaj več vrednih predmetov, kakor zlat ščipalnik, posrebrana škatlica za bonbone, srebrna denarnica in podobno. Bilo je tudi nekaj denarja in par pisem. Vse je bil prebral. Bile so same prošnje za podporo.

Š A H

† Dr. Siegbert Tarrasch

Pred 14 dnevi je umrl v Monakovem eden najpomembnejših šahovskih teoretikov in v svojih najboljših letih tudi eden najočnejših igralcev, učitelj predvojnega in v veliki meri tudi povojne generacije šahovskih mojstrov, dr. Tarrasch. Rodil se je leta 1862 v Breslavi, študiral in dosegel medicino in deloval potem tudi praktično kot zdravnik. Pozneje je pa sledil svojem velikemu nagajenju k šahu, pustil vse drugo in se popolnoma posvetil igranju in študiju šaha. Kot šahovski mojster je dosegel v letih od 1889 do 1908 zelo lepe uspehe. Zmagal je na turnirih v Vratislavi leta 1889, Manchesteru leta 1890, Draždanih leta 1892, Lipskem leta 1894, na Dunaju leta 1898, v Monte Carlu leta 1903, in Ostendeu leta 1907. Njegovi uspehi so ga spravili v vrsto prvih igralcev sveta in večina ga je smatrala za najboljši poklicanega, da zasede za Steinitzom šahovski prestol. Tarrasch je računal na to, toda račune mu je prekršil dr. Lasker, ki je Tarrascha prehitel, odšel v Ameriko in izrazil tam Steinitza na match, v katerem je že oslabelega velemojstra premagal. Njegov svetovni prvak je bil mnogo močnejši in s tem so se izgledali dr. Tarrascha na svetovno prvenstvo zelo zmanjšali. Ko je prišlo leta 1908 do matcha med Laskerjem in Tarraschom, je bil Tarrasch hudo poražen. Po tem matchu je začela Tarraschova jakost pešati in po vojni ga je novi rod šahovskih mojstrov popolnoma potisnil ob stran. Lepše mesto je bilo usojeno Tarraschu v teoriji, za katero si je pridobil neprecenljiv zaslug. On je posrednik med Steinitzom in slededečo generacijo, iz njegovih knjig, ki se odlikujejo po jasnosti in izražanju, si je prisvojil poznejši rod šahovskih mojstrov principa šahovske strategije, katere je prvi jasneje začel Steinitz. Posebno slavi Tarraschova knjiga »Dreihundert Schachpartien« kot prvotni učbenik, v katerem se je dr. Tarrasch izkazal, da je izborni pedagog. Šahisti se bodo slavneje nemškega velemojstra vedno hvaležno spominjali.

Iz njegovega matcha z dr. Laskerjem leta 1908 prinašamo naslednjo partijo:

Dr. Tarrasch — Dr. Lasker

1. e2—e4, e7—e5; 2. Sg1—f3, Sb8—c6; 3. Lf1—b5, Sg8—f6; 4. 0—0, Sf6—e4 (ta varianta je za črnega nevarna. Tarrasch jo je zagovarjal, ker je smatral Steinitzovo obrambo z d7—d6 še za nevarnejšo); 5. d2—d4, Le8—e7; 6. Dd1—e2 (mnogi

Pogleda naslov: Avenue Breteuil, gosposki okraj! To je gotovo kaka stara bogatinka, zelo pobožna. To bi utegnil biti dober posel!

»Zložji vse stvari nazaj na prejšnje mesto.« je ukazal svoji ženi, ki ga je proti svoji volji ubogala. »to je zgolj ogledana kost, celi okostnjak je vreden več!...«

»A če se bo branila?«

»Zmagam jo, Sicer pa — kdor ničesar ne poizkusi, tudi ničesar nima.«

Ni se izpostavljati veliki nevarnosti v tem majhnem spodobnem salonu z zaupljivo staro gosposkično, ki mu je postregla z dišečim likerjem. Izprasevala ga je o njegovih otroških letih, o njegovi materi.

Prikimaval je z glavo, a spomin na uničeno preteklost mu je prevzel dušo. Pa — saj ni bil prišel sem na pomenek! Naglo je vstal. Ona je sledila njegovemu zgledu, a nekako obotavljaje se.

»Storili ste mi veliko uslugo, gospod... Rada bi se vam zahvalila, vaš dolžnik sem. Nisem bogata in gotovo tudi vi ne... Sprejeti morete od mene majhno darilce za vašo staro mater, sestro ali prijateljico.«

Ljubezno se je smehljala. Potem je vzela iz žepa ključke, odprla omaro in začela iskati po nekem predalu: Zdej je bil čas! Obratila mu je hrbet... treba mu je bilo samo stegniti roko... Stal je negibno, stiskajoč v žepu morivno orožje. Ničesar se mu ni bilo treba bati. Nihče je ni mogel braniti. Kaj je čakal? Kaj je gledal?

V odprtem albumu na mizi je bila razglednica z majhno vaško cerkvijo: na eni strani šola, na drugi pokopališče... Majhna župnija v podnožju hriba... Tu se je bil učil čitati, tu je bil prejel prvo sveto obhajilo, tukaj počiva njegova mati... Zdi se mu, da jo vidi stati med drevjem. Začuti roko, ki ga je bila vodila k božji pojedini in ki ga hoče zdaj obvarovati pred padcem v brezno...

»Ne!« je dejal z zamolklim glasom in odklonil dar... Ne zahteva ničesar: zadovoljen je, da vidi njo zadovoljno... in da je pokusil njen liker... Ko je pa le silila in bila videti ožaloščena, ji reče:

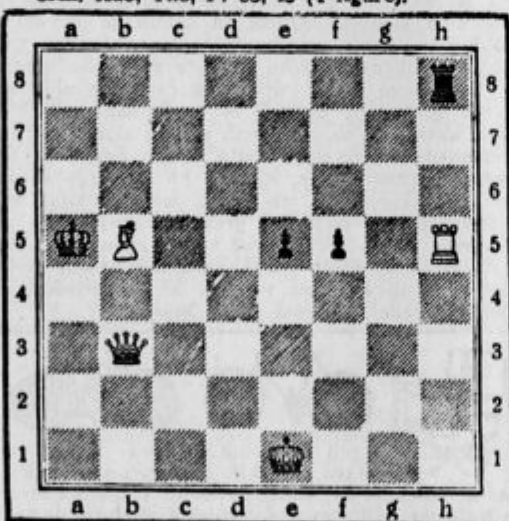
»Dobro! Poklonite mi... to razglednico, ki me spominja moje rojstne vasi... farne cerkve... in pokojne matere.«

igrajo tudi Tfet), Se4—d6; 7. Lb5×c6, b7×c6 (da bo mogel skakač na b7); 8. d4×e5, Sd6—b7; 9. Sb1—c3, 0—0; 10. Tf1—e1 (beli ima prostesjo igro in igra sedaj sistematično na to, da prepreči črnu, da bi se z d7—d5 oprostila), Sb7—c5; 11. Sf3—d4, Sc5—b6; 12. Lc1—e3, Se6×d4; 13. Le3×d4, c6—c5; 14. Ld4—e3, d7—d5 (črni je sicer izvedel potezo d5, toda beli dobi sedaj pritisk na d-linijo); 15. e5×d6, Le7×d6; 16. Sc3—e4, Lc8—b7 (črnu je uspelo mobilizirati svoje figure. Zgodnja poteza indirektno brani pešaka c5. Na pr.: 17. S×c5?, L×c5; 18. L×c5, Dg5 ali 17. L×c5, Te8!); 17. Se4×d6, c7×d6; 18. Ta1—d1, Dd8—f6; 19. e2—c4 (fiksira slabega pešaka d6), Tf8—e8; 20. De2—g4 (s tem preide beli v napad), Lb7—c6; 21. Te1—e2, Te8—e4; 22. Dg4—g3, Df6—e6 (preti Te4—g4); 23. h2—h3, Ta8—d8; 24. Te2—d2, Te4—e5; 25. Ld2—h6!, De6—g6 (D×h6?, D×e5!); 26. Lh6—f4, Te5—e6; 27. Lf4×d6, Dg6—h5; 28. Dg3—g4, Dh5×g4; 29. h3×g4, Te6—e4; 30. Ld6×c5, Td8×d2; 31. Td1×d2, h7—h5; 32. Td2—d6 in črni se je vdal, ker zgubi še pešaka a7.

Problem št. 9

(Holzhausen)

Črni: Ka5, Th8, P: e5, f5 (4 figure).

Beli: Ke1, Db3, Th5, Lb5 (4 figure).
Mat v treh potezah.

tvorijo s svojimi jambori pravcati gozd. Malo od njih leže večje ladje, močnejši parkiri, vsi razsvetljeni. Bele luči segajo v globine morja in rišejo vanj migljajoče trakove, ognjene kače. Nepozaben je pogled z malega pomola na razsvetljeni obal. Sto in sto ljudi trepetajo v globini črne mase, v medlem svetu pljuskajo ob male jadrnice tisti umirjeni valovi, ed živahne obale pa je čuti vrvenje, godbo in tam nekje iz malega čolna polglasne, otožne popevke.

Prejep je pogled na Split z Marjana, nič pa ne zaostaja za njegovo lepoto vsa okolica, zlasti se Kaštelanski zaliv. Na njenem najvzhodnejšem delu leži Salin, starodavna rimska Salina. Tu bi potreboval človek vsaj nekaj dni, da bi dobil kolikor-toliko jasno sliko tega starega starokrščanskega mesta, ki leži danes pred nami v razvalinah in govore o nekdanjem življenju poganjskih in krščanskih Rimljanov in Rimljanov, o nekdanjem sijaju, o tekmah in borbah v amfiteatru in svečanostih, ki so se vrstile po teh ulicah. Pred nami leže mrtve razvaline hiš, utrdbe, stebri, mozaiki, sarkofagi in krščanske grobnice. Razpadajoče starokrščanske bazilike pripovedujejo tajne iz davnih stoletij, a kdo jih razume? Kdo bi mogel razbrati iz vseh teh sivih spomenikov davne preteklosti in sam utrip nekdanjega življenja tega nekdanjega velikega rimskega mesta? To je skrivnost — pred nami leže razvaline, ki nam pričajo le, da so tod živel in umirali ljudje, da so trpeli, se zabavali in se veselili. In ko je prišla nanje močnejša sila, so se razbježali, prepustili svoje domove sovražniku in si ustavili nove.

Mračilo se je ko smo zapuščali zgodovinsko mesto, ki ga je dvignil iz pozablenosti naš učenjak Fran Bulić, ki je posvetil vse svoje moči raziskovanju te starodavne Saline.

Naslednji dan, bilo je krásno jutro, smo se napotili vzdolž Kaštelanske riviere, zemeljskega raja in prirodnega paradiza mesta Spita. Beseda kaštel pomeni grad. Kaštelov je sedem, postavili so jih vzdolž obale prebivalci Trogira v obrambo pred

turškimi vpadi. Okrog teh trdnjav so se časovno razvile naselbine in tako imamo danes: Kaštel Sućurac, Gomilico, Kambelovac, Lukšić, Stari in Novi in Starišć z ostanki trdnjave Nehaj. V tem zalivu je nešteto kopališč, hotelov in vsega lepega, kar si človek ob takih prilikah more pozeleti. Kdor obišče Kaštel, ne sme prezreti Trogira, ki leži na njegovem zahodnem koncu. Že od daleč je opaziti gotski stolp stolne cerkve, kmalu nato pa trdnjave in starodavne stavbe, kar vse daje mestecu izredno slikovitost. Trogir ima z ozirom na otok Čiovo, ki se tu približa obali, nenavadno lego. Ožina med celino in otokom je slična večji reki, sredi katere se dviga majhen otoček, ki služi kakor v oporo mestu, ki ne leži na celini niti ne na vosečnem otoku Čiovo.

Trogir, nekdanji Tragurium, so ustanovili grški kolonisti, ki so prišli z otoka Visa. Kakor večina mest ob naši obali, je moral tudi Trogir stalno trpeti pod tujim jarmom. Ko so Avari porušili Salono, je po čudnem naključju ostal Trogir nepokodovan pa ga moremo tako še danes obudovati takega, kakršen je bil v davni preteklosti. Ker so v bližini Trogira imeli hrvatski kralji svoje prestolnice, je s prihodom Jugoslovancev tudi Trogir dobil slovanski značaj. Po težkih letih suženstva so tudi prebivalci Trogira dočakali, zvesti svojemu jugoslovanskemu, dni svobode in vstajenja. V Trogiru je mnogo cerkev, vsaka ima svoje umetnine, rezbarije, slike, kipe in druge zgodovinske dragocenosti. V stolnici je pokopan Mladen III. Bribirski, ki je imel za ženo hčer srbskega vladarja Dušana Sijnega. Jeleno. Posebnost Trogira je tudi občinska palača iz 13. stoletja — na njenem pročelju so bili Avstrijci poškovali napise, da bi tako zabrisali jugoslovanski značaj tega mesta. Nasprotni stolnici je v romanskem slogu zidana tako zvana »Logia«, v kateri so se nekoč vršile občinske seje in sodne razprave. Mesto ima še druge znamenitosti, tako Markov stolp, grad Kamerlengo, poslopje bana Berislavića itd. Trogir je eno izmed najbolj karakterističnih dalmatinskih mest in ima vse predpogoje

Kurenčkova Neška ma tud beseda

Oh, kuku je tu he-du, če pride človek kum usakeh šternajst dni enkrat do besede. A ni tu prenaumen? Sej ma človek vnder zmeri kej na jeziki! Poglejte, kuku lepu masa gospudi u Zene-vil Pridesa skop, keder se im lušta, če se maja kej za pument, al pa ne. Sej je tku drugih apasu dost tam, tku, de im na more bi nkol douhčes, če prou ni-maja žen iz saba. Sej sa ih mende že duma du grla sit.

U šternajsteh dneih je lohka Učaceh že jezek utrpnu. Jeet tu sama na seb čutim. Učaceh morm kar pu pu ure preh z jezicam ukul upletat, predn pride spet mal u vaju. Tu ni nič!

Kene, kdaj je bla že pustna nedela. Jeet pridom pa šele dons du tega, de vam puvem, kuku sva ga z mojm možam tišta nedela lumila.

»Luba Neška,« je začel moj mož prec jutri, ke je pufurštka. »Luba Neška! Pustna nedela je dons. Kaj čva pučet? Dan je tku lep, de b ga človek ta nar rajš namalu, de b ga mou zmeri pred učmi. Duma je na bova sedela in brunda toukla. Tu b blu ja greh. Kuku s pa ti kej pr kas?«

»Bl švoh. Sej veš, de je že ta anajetga.«
»Eh, neki uš pa ja še mela. Šulgetla nama tku ni treba plačvat, ke nimava nič utrok. Čeule sva mela že un mesc uba frišn putemplane in puffikanc. Plačala uva pa že pr en prloznast. Sej na guri voda.«

»Voda glih na guri, tu je res. Šuštarji pa le nucuja gnar, sej maja dons elitn ples u kazin, pud pukruvitelstvam Bate, kokr sm sišala. Brez gnarja pa veš de na morja plesat.«

»Kaj naj tu brigal Midva morva pa tud vedet, de je dons pustna nedela. Zakaj pa nis že preh na tu mislela? Sej b lohka kej u frzocnga nesla.«

»Ti m na boš nč naprej metu. Jeet mislem na use. Sej sm skus šternajst dni usak juter, prec, ke s ti udušou du duma, letela iz punklnam dol u frzocnga, pa nism nkol mogla pridet na vrsto, tulk je blu ldi.«

»Pol m pa nkar na zamer. Jeet nism tega vedu. Zavle tega pa useglih na bova duma čepela. Neška, dej ti kašna pametna pugruntat, de se uva dons tud midva mal pubigecala.«

Renzo Pezzani:

Hiša brez luči

Nad Filomenino hišo se je ustavil angel življenja... Ta pa, ki je imela pravkar postati mati, je sedela na pragu. V ta kotiček je najraje pogledavala oktobrsko sonce in sipalo vanj svoje najtoplejše žarke. V ta kotiček so prihajali tudi vsi glasovi iz bližnje okolice in kakor litanije ji je bila na uho slovesna pesem njenega moža, ki je šel za volu in kravami. Do tega kotička se je nesel duh vlažne zemlje in uvelega listja... Ona pa je sedela na hišnem pragu z rokami na kolnih. Celu ji je rosil materinski pot, usta pa so šepetala skritemu življenju.

Tedaj stopi k njej mlajša sestra Marija z naravno radostjo na ustnah.

»Sestrice! pravi Marija. »To je morebiti zate dan bolečin in veselja. V tvojih očeh že gorita dve življenji... Vidim jih! Po teh besedah ji pogladi čelo, poljubi blede roke in ji veli, naj gre v kuhinjo.

Filomena vstane in gre, Marija pa vzame blazino in gre za njo.

Po zdravju Mariji je postalo hladno. Prišel je ostr zrak z gora in prinesel meglice in vlogo... Ko je v daljinah nekeje zatoniло sonce in so se po nebu razprostrili ožarjeni oblaki, se je vrnil mož s svojimi volu in kravami. Zrak se je napolnil z vonjem pokošene trave, mleka in obile krme, ki je čakala krave in vole.

Okno, ki je odprto proti daljinam, se zdi kakor slavnostna vdolbina oltarja, ki pričakuje kip malega svetnika. Stari mesec pa gleda z višine in se ogleduje in ziblje po vseh zemeljskih vodah. Nihče ne govori. Mož je kruh... Ta tri bitja v tej uri ne bi mogla šepetati drugače ko rožni venec. Življenje dopušča kmetu samo pogovor z Bogom in grudo.

Zmračilo se je dodobra in nič več ne vidijo drug drugemu v oči. Otožno se oglasi črček, a Filomena tiho zajoka. Marija poišče njeno roko in jo nežno stisne v svoji.

»Zakaj jočeš, ko je radost, ki jo pričakuješ, že tu?«

»Strah me je te teme, V hiši nimamo ne olja ne ognja... In tako bom morala do jutri čakati, da vidim svoje dete...«

tipičnega srednjeveško-benečanskega mesta. S celino in otokom Čiovo je zvezan z mostovi. Prebivalci so dobri, postrežljivi in zavedni Jugoslovani.

★

Tiho in spokojno je ležala noč nad Jadranom, ko smo se vračali po treh tednih proti beli Ljubljani. V naših srcih so bdele tiste lepe besede mladega čolnarja: »E ti more, lepo more, nikad ja te zaboravit neču!«

Nikoli! Kdor te je videl, ta te je vzljubil in kdor te ljubi — ta te bo branil. Lepo si, kadar razburkano odkrivaš skrivnosti svojih globin, in lepo, ko ležiš umirjeno, kakor srebrno zrcalo, v katerem se ogleduje sonce pa luna in zvezde sredi molčeče noči.

Da, lepa je naša domovina in nismo je kupili z denarjem — ne. Za njeno svobodo je tekla kri po snežnih planinah, cvetočih dolinah — povsod, povsod so umirali zanjo naši očeti, naši bratje, pa je zato naša dolžnost, da jo složni z ramo ob rami čujemo, da smo budni stražarji te svete zemlje, v kateri počivajo mrtva srca onih, ki so za njeno vstajenje — dali svoje življenje.

Konrad Gologranc

MESTNI STAVBENIK V CELJU, Mariborska 30

prevzema in izvršuje vsakovrstne privatne javne in industrijske zgradbe solidno in poceni. Sodnijsko zaprisoženi cenilec. Daje tehnične nasvete in pojasnila

Ali ste že poravnali naročnino?

»Oh, tu je čiet ajmoh. Sam če s ti zaduvelen. Puglej! Če b kašn trgovc prou rad du kašnga gnarja, pa nardi »Beli tedens«. »Kekus tedens« sma tud že mel. Midva nardiva »Frzolu tedens«, pa uva tulk priparala, de ga uva dons lohka en litrček ruklna. Jeet sm že na tu mislela. Tud krofe sm tla na ta rajtenga duma nardit, pa u cel lbian nism mogla dubit za ene par dinarju presgerma. Use sa že lde pubral. Usega tega je sam griza urzah.«

»Dobr s jo pugruntala, Neška. Astn, pa pusikusma še midva enkrat s frzoluved tednam.«

»Veš kaj, »Slava in čast maloželeznš družb« in sevede Jugosimense tud, ke sta u kurist lbiančanem tku fajn tramvaj naštimail! Sevede, ta nar več prefita uja mel pr te reč autobus pudjetniki, ke jm na bo treba prou nč več dauku plačvat, kokr sa ih du zdej. Bencina, ke je zedj tku strašn drag, uja pa le velik mn punucal. Astn, kar u šentvid se pestiva putegn, de na u kdu mogu rečt, de sva nehvaležna maloželeznš družb.«

»Neška, ti s ena čenča. Vožna uva ja mogla pustet plačat, če se čva kam pelat.«

»Ni mugete! Pol je pa ceu ta špas u kurist maloželeznške družbe, ne pa u kurist lbiančanem. Za gnar te ja usak autotaks tud rad putegne, kamer čš! Pol b mogli bi pa prouzaprov na tisteh ukrancaneh gaugah, ke sa ih pustaul pred pošto, napisan: »Slava in čast lbiančanem, ke se uja, če uja pustet plačat, žiher drejnal u našeh maloželeznških vağoneh!«

»Pravilen b že blu tku. Al b mogli pa tud tramvajem prepuevdat, de na smejo več ldi gor jemati, kokr jih gre notj. Sej sa soj čas tud autobusem prepuevdat. Scer morma pa tud mal putpet, sej sma trpelojna tku že bl navajen, kokr pa dubrot.«

No, in pr tem je ustal. Ke sva prišla iz mojm možam du »Hudičuga otoka«, sm jest hitr skučila iz eno nogo not u tramvaj, ta druga sm mogla pa uzuni pestit, ke ni šla več not. Sevede, vožna sm mogla pa plačat ud ubehe nog. Moj mož pa že ni mogu več not. Je blu že use natlačen. Ta srumak je mogu pa pol h nogam caplat u šentvid. Noja, sej tu ni blu nč hudga. Tulk je holt preh prou, de je glih ta družga pu litrčka naroču, ke sma se mi iz tramvajem gor prguncal. Pršparu s pa s tem ni prou nč, ke mu ni blu treba vožne plačat. Je pa tulk, več holt zaceru. Nazaj se pa tud ta mrcina ni tou iz mana pelat. Je reku, de ga u raj še pu litrčka ta čas zvrnu, de mu na bo treba pol predouh na »Hudičevem otok« name čakati.

Tku sva se mela iz mojm možam na pustna nedela. Zdej uja prišli pa »Frzolu tedni« za lbiančane na vrsto,

Marija si ogre robec in pravi:

»V vas grem po ogenj.«

»Veter je vedno huj,« je oglašil mož, »nocoj bo nevihta... Kako hočeš nesti ogenj?«

»Dajte mi lešterbo!«

Vas je bila dobre tri kilometre daleč, toda Marija je pot dobro poznala.

Prišla je do hiše botre Marte, ki je imela sedem sinov, moža in veliko premoženje. Potrka na vrata. Domači so mislili, da je to kaka duša iz vic. Pes je zarečal in najmlajši otroci so začeli jokati.

»Botra Marta,« pravi Marija, »jaz sem, jaz. Prihajam prosit malo ognja.«

»Nebeška Gospa! Tu nas je devetero in vsi smo v temi... Lešterba nam je ugasnila in ognja nimamo niti za zdravlilo... Lahko nocoj, Marija!«

Marija je šla k cerkveniku Petru.

»Prihajam po malo ognja!«

»I, Bog nas varuj! Sam sem v temi in še preta ne vidim pred očmi. Cerkev pa ti v tej uri ne morem oddelpati... in potem se luč, ki gori pred oltarjem, ne sme nositi ven... Tako bi mi bilo, kakor da bi bil storil svetokrststvo...«

Marija je krenila po uličici na levo in se znašla pred krčmo »Rdeči petelin«. V njej je bilo veliko ljudi, ki so plesali, peli, kadili in pili vino. Tu so imeli ogenj, a mlado dekle... samo... ob tej uri... Jutri bi o tem govorila vsa vas.

Obrne se in zagleda zelo razsvetljeno hišo. V njej gotovo obhajajo svatbo, pomisli Marija in steče proti hiši. A ko je bila že povsem blizu, je zaslišala ženski jok in mrtvaške molitve.

Marija je vstopila, prosila olja in ognja, se prekrizala in odhitela v noč. Jezila se je, da je morala vzeti ogenj v hiši z mrličem; sprelatela jo je z ona. Pot se ji je zdela nenavadno dolga, mnogo daljša kakor navadno. Veter se podi med drevjem in po poti. Luč drgeta. Marija teče, že je na domačem dvorišču... Na pragu se spotalne ob senco: bil je Filomenin mož, ki je tiho jokal.

Marija je takoj vse vedela.

Ko je planila v sobo, je lešterba osvetlila nemil prizor. Na postelji je ležala v smrtni bledosti njena sestra. Poleg nje je ležalo lepo dete.

»Oh!« kričala Marija. »Ljuba sestrice... umrla si, ne da bi bila videla svoje dete... Ni bilo ne olja ne ognja, sestrice!... Oh, če bi ga bila mogla vsaj videti, sestrice, sestrice!«

Naslednji dan so vse vaščanke spremile Filomeno na pokopališče. Vsaka je nosila v rokah prižgano voščeno svečo... po najlepšem soncu svetlega oktobrega dne...

Stražnik (skozi okence jetniku, ponoči): »Kaj mar še zdaj ne spite?«

Jetnik (star vlomilec): »Ne. Tako čudno se mi zdi, da sredi noči ležim.«

BANKA BARUCH

15. RUE LAFAYETTE

PARIS

Telef.: Trinité 81-74 — Telef.: Trinité 81-75

Naslov brzojavkam: Jugobaruch Paris 22

Banka Jugoslovanskih izseljencev v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu.

Odpremila denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kursu.

Vrši vse bančne posle najkulantneje.

Poštni uradi

v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše

čekovne račune:

BELGIJA: No. 3004 04 Bruxelles.

Radio

Belgrajska postaja je te dni začela s poskusnimi oddajami iz nove postaje v Makšu. Redni program se bo začel dajati v nedeljo, 11. t. m. — Postajo Belgrad sedaj moti deloma ruska postaja Kazan (10 Kw.)

Programi Radio Ljubljana:

Nedelja, 4. marca: 7.30 O konjskih boleznih (dr. Veble) 8.15 Poročila 8.30 Gimnastika (Pustišek Ivo) 9.00 Versko predavanje (dr. Mihael Opeka) 9.30 Orgelški koncert (Blaž Arnič) 10.00 Prenos cerkvene glasbe iz stolnice 11.00 Vokalni koncert Julija Beletta s spremljevanjem radio orkestra 12.00 Čas, reprodukcija Beethovnov Kreutzerjeve sonate 16.00 Spomladanska dela v sadovnjaku (Flego Anton) 16.30 Koncert pevskega krožka Vič-Glince 17.15 Duet citer in kitare (brata Ahačič) 20.00 Radio orkester 20.45 Reprodukcijski koncert orkestra balalajk 21.00 Vokalni solistični koncert gđne Verbičeve 22.00 Čas, poročila, radiojazz.

Ponedeljek, 5. marca: 12.15 Glasbene slike v reproducirani glasbi. 12.45 Poročila. 13.00 Čas, klavirske solistične točke na ploščah. 18.00 Gospospinskih ura: Nekaj za gospodinje in dekleta (gđ. Humeckova). 18.30 Nemčija v dobi konjunktura (lv. Kreft). 19.99 Reproducirani odlomki zvočnih filmov. 19.30 Zdravniška posvetovalnica (dr. Magajna). 20.00 Čajkovski: Symphonie pathétique (plošče). 20.45 Operne duete pojeta ga. Gjungenac in G. Gostič. 21.30 Dolinškov šramel-kvartet. 22.00 Čas, poročila, Radiojazz.

Torek, 6. marca: 11.00 Šolska ura: Čehoslovaška (Viljem Kus). 12.15 Reproducirani odlomki iz »Prodane neveste«. 12.45 Poročila. 13.00 Čas, Slovenska narodna reproducirana glasba. 18.30 Otroški kotiček (Manca Komanova). 18.30 Reproducirana lahka glasba. 19.00 Francoščina (prof. Prezelj). 19.30 O državljanski vzgoji (prof. Marinko). 20.00 Prenos akademije slepih iz Kočevja. 20.45 Radio orkester. 22.00 Čas, poročila. 22.30 Angleške plošče.

Drugi programi:

Nedelja, 4. marca: Zagreb: 20.15 Orkestralni in vokalni koncert — Dunaj: 19.25 Klavirska glasba (Brahms) 20.00 Stefanova cerkev 21.05 Opereta »Simplicius«. Joh. Strauss — Budimpešta: 20.20 Madžarske pesmi 22.00 Godalni kvartet — Milan-Trst: 17.00 Lahka glasba 21.00 Prenos iz opere — Rim: 20.45 Opereta »Paganini«, Lehar — Praga: 16.00 Simfonični koncert iz Karlovih varov 20.30 Zabavna glasba 22.25 Godba na pihala — Varšava: 17.15 Violinski in klavirski koncert 19.50 Lahka glasba 21.15 Vesela ura (iz Lvova) — Königsberg: 20.00 Koncert: Pavel Linke — Leipzig: 20.00 Vojaška godba — München, Berlin: Münchhausen.

Ponedeljek, 5. marca: Zagreb: 20.15 Viol. koncert, 21.15 Narodne pesmi. — Dunaj: 17.20 Novi pevec in pevke. 19.00 Zabavni koncert, 21.45 Vokalni koncert. — Budimpešta: 18.30 Griegove pesmi, 19.30 Zabavni koncert, 21.10 Klavirski koncert in ciganska godba. — Milan-Trst: 20.40 Koncert po željah poslušalcev, 21.40 Veseloigra. Rim: 21.45 Koncert po željah poslušalcev. — Praga: 19.20 Vojaška godba, 20.20 Kvartet, 20.55 Pestri večer. — Varšava: 20.20 Lahka glasba, 21.15 Ork. in vok. koncert. — Vsa Nemčija: 19.00 »Godiva«, opereta (Roselius).

Naročajte »Slovenca«!

»FITONIN«

preizkušeno zdravilo za rane, hrasie, lišaj, ture ter druge kožne bolezni, opekline, ranitve, oparitve, odprte ozeblinice i. t. d.

Vsem onim, ki trpe na teh ranah, služi »Fitonin« kot izredno sredstvo, ker je dokazano in potrjeno po naših zdravniških in zdravstvenih institucijah, da zanesljivo in naglo celi tudi najtorejše kronične rane. »Fitonin« odpravlja oteklino in ne prijeten duh rane in že v začetku zdravljenja

»Fitonin« se dobiva v lekarnah, steklenica 250 gr. za Din 21.—, velika steklenica 1000 gr. za Din 60.—. Ako bi ga kje slučajno ne imeli, naj se naroči pri »Fitonin« dr. z o. j. prometni oddelk, Zagreb, poštni predal 1-78. Ako se naroči po povzetju z malimi ali velikimi steklenicami (manj se ne pošlje) tedaj znaša poštnina Din 10.—, ako se pa denar pošlje naprej na »Fitonin« dr. z o. j. poštni čekov račun št. 37.757 v Zagrebu, se ohrani S TEM VSAK POŠTNI STROŠEK

Zastonj se pošlje poučna knjižica št. 15., vsakomur, ki jo zahteva!

(izvolj.) po ministr. pod S. br. 611 Z. IV. 1935

Ludvik Ganghofer:

31

Samostanski lovec

»Dietwald! Zbudi se!« je kričnil gospod Henrik in ga stresel za ramo.

Zmešano je pogledal pater kvišku. »Zbudi se! — je bila prva beseda, ki sem jo razumel! Ves dan, vso noč in še en dan — ko rudar za zlatom sem gredel za zgoznelimi kostmi in kričal neprestano: Kdo mi je to storil? Nisem imel soseda, ki bi me ertil, nisem imel sovražnika. V svoji boli sem zgrešil vsako pot — v joku oslepel sem šel in šel — ob samostanskih vratih sem se zgrudil. Zanesli so me v celico in so klical: Zbudi se! Zbudi se! In sem ostal — in pustil, da se je zgodilo, kar se je zgodilo!«

»Z boljo v sru, Dietwald, sem moral spoznati že davno: ni bila to prava pot zate! O, da nisi iskal utehe v metežu in trudu na bojnem polju — in ne v celici!«

»Upal sem, da jo bom našel. Dolge dneve in noči, cele tedne in leta sem se zatapljal v gorečo molitev in klical k Bogu iz globin svoje duše: Daj, da pozabim! Do krvavega sem bilal svoj hrbet, da bi v bolečinah svojega telesa onamili muko srca. Bilo je zaman, zaman! Nisem mogel pozabiti, nisem smel upati! Ko sem se boril za odrešenje svoje duše, sem sanjal poljube svoje žene! Če sem iskal nabo, sem ga našel v očeh svojih otrok, ki sta zrla nebo iz praznine v moji celici, s slehernega lista svete knjige, iz vsakega kipa v cerkvi, iz vsake podobe našega Zveličarja!«

»In nisi našel utehe pri bratih, od katerih ni samo eden prebolel morja gorja, ko se je bil predal Bogu?«

»Moji bratje? Da bi našel med njimi samo

enega, ki bi bil, kakor ste vi! Moji bratje! Veselili so se gozdov in polj, ki sem jih prinesel samostanu — in so imeli zame samo besede: Bog je dal, Bog je vzel! Bog! Bog! Bog!«

»Kako izgovarjaš to besedo, Dietwald!« Gospod Henrik je vstal. »Ne veruješ v Boga? — Duhovnik!«

Globoko rešno se je ozrl pater Dezert kvišku proti njemu. »Verujem v Boga! Kdo naj bi ustvaril ta kamen pri mojih nogah — ako ne On? Kdo naj bi sezidal to vekovito skalovje in kdo razlil nad vrtočnimi globinami to lepo jezero — ako ne On? Kdo je poselil zrak, vodo in gozd — ako ne On? Kdo naj bi dal temu drevesu hranilni koren, oživljaljočo moč stržena in spoznanja, po katerem obrača svoje veje za solncem — ako ne On? Iz katere roke pač naj bi bila dražest, ki je obsevala moje družico — sladka nedolžnost v očeh mojih otrok — ako ne iz Njegove roke? Kdo naj bi ustvaril mene samega in mi zvrhal srce s kipecim veseljem in blaženo srečo, ako ne bi tega storil On? — Toda kdo je razdejal moje srečo? Kdo mi je iztrgal veselje iz srca in mi napolnil prsi z boljo in muko? Kdo je pustil zgoreti moje ženo in mojih otrok preljubko življenje ugasniti v pepelu in dimu? Kdo pošilja strelo nad to drevo, kdo gnolbo v njegov stržan? Kdo udarja z boleljo in smrtjo, kar diha v vodi, zraku in gozdu? Kdo proži skale, uničuje polja in domove, kdo burka jezero, da preplavlja obrežja in pustoši vse naokrog, kar je vendar delo iz roke božje same? Kdo? Kdo? Kdo? In zakaj?«

V očeh gospoda Henrika se je prisrčno posvetilo. »Kdo naj bi delal vse to — ako ne On? Toda — zakaj? Tu, moj sin, tu pa sprašuješ preveč!« Smehljaje se je del roko patru na ramo. »Poglej, Dietwald, lahko bi rekel: Kar pride hu-

Nadaljnji ukrepi za pocenitev oblačil!

Za ženske - najboljše:

lepi, najfinejši izdelani damski plašči

Din 190^{.-}, 240^{.-}, 290^{.-}, 340^{.-}, 390^{.-}, 490^{.-}, 590^{.-}.

Moške obleke

Din 180-790

Za dečke

Din 160-590

Moderne hlače

Din 70-160

Nepremočljivi Hubertus-plašči

Din 270-320

Cene sirovinam so na svetovnem tržišču občutno porasle, toda to ne vpliva na naše namere. S podvojenimi silami delamo na to, da vse sloje naroda dobro in poceni oblečemo.

Letni plašči

Din 120-140

Obleke za dečke Din 60-150

Mornarske obleke za otroke Din 90-170

Hubertus-plašči za otroke Din 160^{.-}

Naš ponos te seziije:

Kompl. volnena obleka za gospode že za Din 180^{.-}
Kompletne obleke za otroke že za Din 60^{.-}

Za vso družino dobite lepo obleko poceni pri

TIVAR

OBLAČILA

Za spomladansko saditev

nudimo po znižanih cenah razno drevje za drevored in okras, konifere, okrasno (cvetlično) grmovje, grmovje za ograjo, gozdne sadike, vrtnice, plezalke, sadno drevje, sadne divjake itd. Cenik na zahtevo brezplačno. Uprava veleposredstva Tišina, p. Rankovec, Prekmurje.

Pomladanske novosti prihajajo

Trgovski dom Maribor

Sprejemamo tudi hranilne knjižice do preklica!

25% popusta

dobi

kdor naroči ozir. kupi od 15. II. 1934 do 15. III. 1934 knjigo:

Dr. Potočnik: Dobri pastir.

Premišljevanja o življenju našega gospoda Jezusa Kristusa in njegovih svetnikov. Knjiga obsega tri dele. I. del 359 strani, nevez. Din 38^{.-}, vez. Din 50^{.-}, II. del 381 strani, nevez. Din 40^{.-}, vez. Din 52^{.-}, III. del 290 strani nevez. Din 40^{.-}, vez. Din 52^{.-}.

Ni je lepše in primernejše slovenske knjige o premišljevanju življenja, delovanja in trpljenja našega Zveličarja, kot je ravno Dobri pastir. V prvem zvezku nam opisuje dobo pred rojstvom Jezusovim, njegovo mladost, mladeniško dobo do njegovih čudežev in ustanovitve kraljestva božjega na zemlji. V drugem zvezku nam opisuje njegovo delovanje na svetu. V tretjem pa opisuje Zveličarjevo trpljenje, njegovo smrt in častljivo vstajenje.

Knjiga je pisana v krasnem slogu, tiskana na finem papirju ter lepo opremljena.

Naroča se pri

H. Ničman, Ljubljana, Kopitarjeva ul. 2.

dolga pot, toda vzemi jo milijonkrat, pa ne boš izpolnil razdalje od tebe do Njega! V vrtočlavi višini hodi svoja pota, stopinja, in za Njim so vse gore, stopinja, morja leže za Njim — in vsaka stopinja prinaša življenje in smrt. Le On pozna prvi vzrok vseh stvari, le On vidi pred sabo končni smoter, le On zamišlja cvetje Svoje večnosti — mi pa, globoko pod njim, mi, Dietwald, smo same mušice pod plazovi!»

Pater Dezert se je oklenil gospoda Henrika okoli vratu in pritisnil obraz na njegovo prai.

»Da, počij si — življenj te je utrudilo. In ko boš spet pri moči, potem znova na pot in upri Vanj svoje oči! Videl boš zapisano vsaj potezo njegovega obličja na vsaki skali, odsev njegovih oči ti bo zasvetil nasproti iz vsakega svetlikajočega se vala v jezeru in sled njegovega diha boš čul v šumenju gozda. In ker Ga, človek, ne moreš dojeti v njegovi veličini, se Ga oklepa v ljubezni. Saj si jo polno občutil. In kar je bila tvoja last... mar si res vse izgubil? Samo ker ne moreš več otipati z roko? Ozri se vendar v globino svojega srca. Mar ne počiva tu vse, kar je srce in blaženstva bila tvoja last, spravljeno čisto in sveto, predragoceno bogastvo za trajen spomin. Dietwald, Dietwald! Tožiti si usojša? Ali ne veš, za koliko si bogatejši ko jaz?«

Pater Dezert je z vprašanjem v očeh pogledal kvišku.

Ugodni nakup

svilenih ostankov

v Trpinovem bazarju

Maribor, Veitinska 15

Mali oglasi

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; žentlovanjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka pešna vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

DAMSKÉ POMLADNE PLAŠČE

nudi po zelo nizkih cenah in sicer
športni plašč, reklamna cena 175 Din
eleganten športni raglan 350 Din
trenčkoati v novih lizonah iz najfiniškega Diagonala 550 Din
temnomodri in črni plašči od 450 Din
kakor tudi damske obleke, športna krila in bluze po najnižjih cenah:

F. I. GORICAR, LJUBLJANA, SV. PETRA C. 29
Lastna izdelovalnica za damsko konfekcijo! Plašči se delajo po meri! — Oglejte si izložbe!

Službe kvejo

Organist cerkvenik

cecilij, ki ima veselje i do kmetovanja, išče službo. Nastop kjer- in kadarkoli. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 2158. (a)

Mizarski pomočnik

strokovno izobražen, 21 let star, želi zaposlitve. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Mizar« št. 2257. (a)

Dekle

za vna hišna dela išče službo. Ponudbe na podružnico »Slovenca« Trbovlje št. 2263. (a)

Prodajalka

dobra moč, želi premeniti službo v trgovino z mešanim blagom. Sposobna voditi tudi gospodinjstvo. Nastop po želji. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 2286. (a)

Trgovski pomočnik

vešč knjigovodstva in vodstva poslovalnice — gre za stanovanje in hrano. Ponudbe na upr. »Slov.« pod »Brezplačno« št. 2288. (a)

Prodajalka

mešane stroke, poštna, zanesljiva, vajena gospodinjstva in šivanja, želi premeniti službo. Gre en mesec brezplačno. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 2289. (a)

Službo zidarja

iščem proti dnevni plači. Cenjene ponudbe na naslov: Vinko Vodušek — Kostrivnica p. Podplat. a

Službo hlapca

išče kmečki fant, vojašine prost. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 2327. (a)

Dekle

srednjih let, vajena kuhinjskih, hišnih in vrtnih del — išče službo. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 2323. (a)

Trgovska pomočnica

želi mesto v trgov. slaščičarni, delikatesi. Gre tudi v skladišče. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Takoj« št. 2368. (a)

Dekle

ki zna kuhati in voditi gospodinjstvo in je zelo spretna v ročnem delu — išče mesto pri boljši manjši družini. Naslov v upravi »Slov.« pod šte. 2363. (a)

Izprašani kurjač

vojašine prost, izučeni ključavničar, išče službo k parnemu stroju. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 2392. (a)

Izurjena maserka

z ispitom, išče službo v kopalnici ali kjerkoli. — Vzame tudi drugo delo. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 2386. (a)

Vajenci

Učenec

močan, kmečkih staršev, se sprejme takoj v trgovino z mešanim blagom na deželi. — Leopold Senica. Sevnica ob Savi. (v)

Pošteno dekle

iz dobre krščanske družine, s 4 razredi mešč. šole in malo maturo, želi stopiti kot učenka v trgovino ali kakšno drugo obrt h krščanski družini v Ljubljani ali v kakem mestu na Gorenjskem. Stanovanje in hrana v hiši. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod zn. »Trgovina« št. 2191. (v)

Fotograf. vajenca

sprejem. — Predpogoji: Dober risar. Foto Jug. Kranj. (o)

Pekovskega vajenca

ki se je že učil, sprejemem takoj v nadaljnjo izučbo. — Ivan Skušek, Sv. Florijana ulica 21 — Ljubljana. (v)

Pekovskega vajenca

sprejemem. Naslov: Kohne Marija, Celje, Lastni dom št. 19. (v)

Vrtnarstva

bi se rad izučil 15 letni fant. Šerc Ivan, Poljane št. 7, Mirna peč. (v)

Kovaškega vajenca

poštenih staršev sprejme takoj Anton Košir, Predtrg 81, Radovljica. (v)

Vajenca

za mehanično obrt sprejemem. — Naslov v upravi »Slovenca« št. 2450. (v)

Službodobe

Šiviljo

obenem prirezovalko pletenin iščem. Ponudbe poslati z zahtevkom plače na upravo »Slovenca« pod »Samostojna moč« št. 2255. (b)

Službo gospodinjje

srednjih let, v malem gospodinjstvu, brez kmetije, v večjem kraju Gorenjske — se odda. Nastop takoj. Ponudbe na upravo »Slovenca« do 8. marca pod šifro »Poštena služkinja« št. 2244. (b)

Služkinjo

vajeno vseh hišnih del, šivanja in kuhanja, pridno in pošteno, sprejme trgovina na Gorenjskem. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. 2248. (b)

Trgovski pomočnik

manufaktur. stroke, mlajši, ki ima veselje do aranžiranja izložb, se išče za Maribor. Ponudbe z navedbo dosedanjega službovanja na upravo »Slovenca« Maribor pod šifro »Agilen« št. 2275. (b)

Organista

ki bi obenem opravljal tudi cerkveniško službo, iščem. Pismene ponudbe na župni urad Hinje. (b)

Sobarico

v starosti 18—25 let, ki mora znati prati in fino likati, večšo nemščino — sprejemem takoj proti mesečni plači 300 Din. Gospa veleposestnica Marija Zwilling, Zdenčica pri Zagrebu. (b)

Uprava občine Hinje

v novomeškem okraju — razpisuje službo občinskega tajnika-pripravnika združeno s služiteljsko. Plača po uredbi. Pogoji: 4 razrede gimnazije ali meščanska šola. Pravilno opremljene prošnje z vsemi prilogi (kot državna služba, prost vojaščine) se vlagajo pri naslovu do 20. III. 1934. Nastop službe 1. IV. 1934. (b)

Hlapca

vajenega konj in drugih domačih popravil sprejemem takoj v Ljubljani. Ponudbe s podrobnim popisom dosedanje službe, starosti in zahteve plače upravi »Slovenca« pod »Priden« št. (b)

Skladišnega delavca

vajenega tudi vrtnih del, zdravega, močnega, sprejme trg. hiša s hrano in stanovanjem v hiši. — Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Spreten in delaven« št. 2352. (b)

Pisarniško moč

s perfekt. znanjem slov., srbohrv. in nemščine in vseh pisarniških del — sprejemem v trg. pisarno v mestu na deželi. Hrana in stanovanje v hiši. Ponudbe z navedbo dosedanje prakse in zahtevki na upravo »Slov.« pod »Zanesljiva moč« 2353. b

Trgov. pomočnika

veščega konfekcije, mlajši, pošteno, agilno moč, sprejemem takoj kot potnika. Potrebna kavicja 1000 Din. Ponudbe je poslati takoj na oblačnico Vivoda, Kamnik. (b)

Kravarja sprejemem

v bližini Ljubljane. Mora biti vajen goveje živine in priden. Prednost starejši. Ponudbe na upravo »Kravar«, 2380. (b)

Samostojno kuharico

snažno, ki zna šivati — takoj sprejemem. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Snažna« št. 2375. (b)

2 raznašalca kruha

sprejemem takoj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 2396. (b)

Oseba

ki razpolaga s 15.000 Din, dobi stalno službo in sodeluje kot družabnik. Ponudbe na upravo »Slovenca« Celje pod »Takoj« št. 2440. (b)

Kuharica

ki ima dolga spričevala v boljši hiši, se sprejme v zelo odlično hišo. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 2395. (b)

2 krojaška pomočnika

sprejemem. Zg. Šiška 224. (b)

Mesarski pomočnik

ki se je izučil na deželi, dobi takoj mesto. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Mesar« št. 2424. (b)

Kuharico

perfektno, dobro moč — sprejme v službo hotel »Bellevue« v Ljubljani. b

Pletilje

za rokavice sprejemem takoj. Naslov pove uprava »Slovenca« št. 2447. (b)

Zasluzek

Pri naplačilu 300 Din dobiti krojni pletil. stroj za izdelovanje nogavic na svojem domu. Ostanek plačate s sedežem v Mariboru in Zagrebu iščem za takojšen nastop. Ponudbe na upravo »Slovenca« v Ljubljani pod značko »Dobra provizija« št. 2439. (z)

Agilne zastopnike

za dobro idoč spicerijski predmet s sedežem v Mariboru in Zagrebu iščem za takojšen nastop. Ponudbe na upravo »Slovenca« v Ljubljani pod značko »Dobra provizija« št. 2439. (z)

Denar

Hranilne knjižice

in prepise prvovrstnih tu-kajšnjih denarnih zavodov jemljemo do preklica zopet v račun. A & E. Skaberne. Ljubljana. (r)

Posojilo

se dobi! Pojasnila daje: Jaroš, Rožna dolina, cesta 8 št. 22. Za odgovor 5 Din znamka. (d)

Iščem posojilo

do 10.000 dinarjev proti vknjižbi. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Visoke obresti« 2442. d

Družabnika

dobrega organizatorja za otvoritev trgovine z dvema obrtnima listoma — sprejemem. — Ponudbe na upravo »Slovenca« Maribor pod »Trgovina« št. 2435. (d)

Kupim knjižice

Ljudske posojilnice. Ponudbe pod »Denar« 2421 na upravo »Slov.« (d)

Vložno knjižico

mariborskih denarnih zavodov v višini do 48.000 Din kupim proti mesečnemu odplačevanju po 1000 Din. Polna garancija. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Prevzajem v polni vrednosti« št. 2254. (d)

Ženitbe

Fant srednjih let

želi poročiti kmečko dekle, ki bi šla v Francijo. Je lahko revna. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 2398. (z)

Vdova

srednjih let, trgovka, hiš. posetnica, zdrava in podjetna, želi poročiti starejšega gospoda državnega uradnika ali veleposestnika. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Mirno življenje« št. 2423. (z)

Vsak bo kupil, ker smo poceni, kot še nikoli!

Moške čevlje . . . Din 75'-
Ženske čevlje . . . Din 59'-
Otroške čevlje . . . Din 16'-
Vse z usnjenim podplatom.

Ant. Krisper
Ljubljana

Mestni trg 26 Stritarjeva ul. 1—3

Pouk

Angležinja daje ure in kurze. Miss Farler, Ljubljana, Dvočrka ulica 3-III. (u)

SOFERSKA ŠOLA

L. Gaberščik. bivši komisar za šoferske izpite, Slomškova ulica. Garaža Stupica. (u)

Gospodične

se sprejmejo za dnevni in večerni pouk v šivanju perila. Ponudbe pod »15. marec« na upr. »Slov.« (u)

Stanovanja

Opremljeno sobo

solčno, parketirano, oddam solidnemu gospodu s 15. marcem. Poljanski nasip 10, desno stopnišče, II. nadstropje. Požar. (e)

Dvosobno stanovanje

oddam takoj ali pozneje. Naslov v upravi Slovenca pod št. 2236. (e)

Stanovanje

komfortno štiri- in dvosobno, v bližini sv. Jožefa, se odda. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 2160. (e)

2 dvosobni stanovanji

s pritliklinami takoj oddam. Cerkvena ulica 21. (e)

Stanovanje

4 sob odda za maj kamnosek Vodnik, Kolodvorska ulica. (e)

Trisobno stanovanje

moderno, s kopalnico — takoj oddam za 650 Din. Vprašati: trafika nebotičnik. (e)

Enosobno stanovanje

s kabinetom, v novi hiši takoj oddam. Rožna dolina cesta XIII št. 5. (e)

Dvosobno stanovanje

oddam z majem. Podjunska ulica 4. (e)

Dve stanovanji

takoj oddam. Dravlje 135. Rakova pot. (e)

Dvosobno stanovanje

prvovrstno, s predsobo, kuhinjo, kabinetom, pralnico in pritliklinami, oddam takoj ali pozneje v Tovarniški ulici št. 25, Moste. (e)

Stanovanje

dvo- ali trisobno oddam s 1. majem. Podmilščakova 27, Bežigrad. (e)

Dvosobno stanovanje

balkon, vrt in pritlikline, oddam za 1. maj pod Rožnikom, cesta X. št. 23. (e)

Trisobno stanovanje

v prvem nadstr., s balkonom in vsemi pritliklinami se odda za maj. — Kodeljevo, Klunova 12. e

Stanovanja prodamo

v solastnini, proti plačilu v gotovini. »Stavbna druga«, Ljubljana, pp. 307. (e)

Lepo posestvo

eno uro od Ljubljane, v popolnoma dobrem stanju, z velikim vrtom, njivami in travnikom — plačljivo delno s hranilnimi knjižicami — naprodaj. Poizve se v upravi »Slovenca« pod št. 2028. (p)

Novozidana hiša

s 5 stanovanji, vodovodom, elektriko, parketom naprodaj za 165.000 Din. Deset minut od tramvaja. Naslov v upravi »Slovenca« št. 2301. (p)

Kupim hišo

v Ljubljani ali v okolici za 80 do 100 tisoč Din. Gotovine imam 25 tisoč Din, drugo prevzamem v hipoteko ali odplačujem v obrokih. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. 100/2309. (p)

Novozidana hiša

z velikim vrtom naprodaj. Gotovine je treba 15.000 dinarjev. — Dev. Marija Brezje 45, Maribor. (p)

Stanovanje

veliko, enosobno, pritlikline, oddam aprila za 250 Din. Predovičeva 11 — Moste. (e)

Dvosobno stanovanje

s kuhinjo in pritliklinami, elektrika, vodovod — oddam za maj v Rožni dolini cesta X. št. 8, Podrožnik. (e)

Dvosobno stanovanje

s kopalnico, krasen razgled, se odda za maj za Bežigradom. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 2388. (e)

Stanovanje

eno- ali dvosobno se odda. Vič 152, c. na Brdo. e

Oddam stanovanje

dveh sob, kabineta in pritliklin, suho in solčno. Ogled od 14. ure naprej. Domobranska cesta, Barborič. (e)

Opremljeno sobo

takoj oddam. Friškovec št. 6. (e)

Sobo oddam

gospodični. Jurčičev trg 2-I. (e)

Veliko, lepo sobo

z 2 posteljama, poseben vhod, parket, elektrika — se odda. Stari trg 4-I. s

Lepo opremlj. soba

se odda. Jegličeva 7. (e)

Vnajem

Poslovni prostor

pripraven za fotografala ali pisarno — se odda v Wolfovi ulici 12. Naprodaj tudi ženski bicikel. Pojasnila v trgovini z železnino Eriavec. (n)

Poslovni in stanovanjski prostori

se oddajo takoj v najem. Vprašati pri Gospodarski zvezi, Tyrševa c. 29. (n)

Pekarna

v industrijskem kraju se da takoj v najem. Naslov pri upravi »Slovenca« pod št. 2346. (n)

Trgovski lokal

na vasi pri farni cerkvi, oddam v najem. Kovač Jakob, p. Preserje 9. (n)

Posestva

Novo vilo

petstanovanjsko, moderno, v Ljubljani, prodam. Naslov v upr. Slovenca pod št. 2235. (p)

Nova vila

enonadstropna, tik kolodvora v Litiji naprodaj. Ima dve udobni komfortni stanovanji, v podpričliju lokal za trgovino ali obrt. Vprašati: Antonija Gruđen, Smartno pri Litiji. (p)

##

Hiša z gostilno
naprodaj. Naslov v upr.
Slov. pod št. 2384. (p)

Parcela
pri opekarni Brdo, prod.
za gotovino event.
tudi na knjižico. Poizve
se vsak delavnik na ope-
karni Brdo. (p)

Skoraj novo hišico
s 100 m² vrta prodam za
20.000 Din. Gotovine tre-
ba 15.000 Din. Smednik
št. 63. (p)

Objave

Oklici!
Javnosti sporočam, da
sem popolnoma samostoj-
en gospodar vsega svo-
jega imetja in da prav
tako samostojno izvršujem
svojo vrtnarsko obrt. Za-
to sem plačnik le za na-
ročila, ki jih napravim jaz
sam. Noben član moje
rodbine nima pravice za
moj račun kaj naročiti ali
kake dolgovne delati. Pivk
Valentin, vrtnar, Ljubli-
ana — Zalokarjeva ulica
št. 7. (o)

Izjava!
Režek Doroteja, žena tov.
delavca, Jesenice, Savsko
nabrežje 17, obžaluje in
preklicuje napram Režku
Jožetu izrečene obdolžitve
o gospe Gašperin
Minki in izjavlja skupno
s Trpin Ivanom, da nista
pri igranju s ključem glas-
om tožbe Kps 34/34 iz-
rekli o Gašperin Minki
inkriminiranih obdolžitev
in tudi nimata povoda,
da bi jih izrekli. Jesenice,
28. II. 1934. Režek Doro-
teja, Trpin Ivanka. (o)

Izjava!
S tem izjavljamo, da g.
Baudaž Valentin ni več
naš zastopnik in nima
pravice do prodajanja in
ne do inkasiranja za našo
trdiko. — Singer šivalni
stroji d. d., Ljubljana. (o)

Razno

Novoporočenci!
Sprejem tudi na delni
odpust vložnih knjižic Me-
stne hranilnice Spodnje-
stajarske in posojilnice v
Narodnem domu v Mari-
boru pri nakupu kuhinjs-
ke posode in opreme. —
Albert Vicel, Maribor,
Gosposka 5. (r)

Več tisoč-
krat preiskušeni barome-
ter vedno na razpolago.
Din 5 v znamkah na na-
slov: Barometer, Ljublja-
na L., poštni predal 18. v

V oskrbo
vzamem otroka za 150
do 200 Din mesečno. —
Naslov v upravi »Slov.«
pod št. 2325. (r)

Glasba

Klavirje
pianine prvovrstnih ino-
zemskih znamk nudi na-
cene, tudi na obroke.
Uglašuje in popravlja:
M u z i k a, Ljubljana,
Sv. Petra cesta 40. (g)

50 gramofon. plošč
dobro ohranjenih se po
izredno nizki ceni prodaj
skupno z gramofonom. —
Poizve se: Linhartova ul.
št. 32 (za gostilno Pakj).

Koncertni harmonij
evropski, z 10 registri in
5 oktavami — poceni na-
prodaj. Turin, Celje. (g)

Pohištvo

Spalnica
lepo politirano, s psiho,
kuhinjo, budo emajlirano,
prodaj za ceno 3850 D.
Cvetko Kladnik, mizar,
Mokronog. (s)

Spalnica
moderne, orehove kore-
nine, iz trdega in meh-
kega lesa, kuhinje in dru-
go pohištvo dobite po
znižanih cenah pri
Andlovic, Komenskega ul.
št. 34. (s)

Lepa jedilnica
poceni naprodaj. — Kapi-
teljska 7/L. (s)

Auto-motor

Autobus
14—16 sedežen, v voz-
nem stanju, vzamem v najem
za do 6 mesecev. Pla-
čam od km. Mesečno pre-
vozim ca. 1200 km. Ta-
kojšnje ponudbe na upra-
vo »Slovenca« pod: »Vr-
nem v istem stanju« št.
2268. (f)

»Tatra« avto
limuzina, 4 cilindrski, 4
sedežni, poraba bencina
10 lit., teža izpod 1000
kg, v skoro novem stu-
nju — za prodajo. Dopise
na upravo »Slovenca« v
Mariboru pod »Tatra au-
to« št. 2336. (f)

Ugodno prodam
Fiat avto 509 A, renovir-
an, štirisedežen. Garaža
Drago Guštin, Ljubljana,
Kapiteljska 3. (f)

Kupimo

Kostanjev les
ponudite takoj; množina,
dobavni rok, zastopniku
tovarne Drago Hadl, No-
vo mesto. (k)

Zlato, srebro, platin
kupi po najvišjih
dnevni cenah
Mariborska Afinerija
zlata. Orožnova ul. 8.

Deske
smrekove in lipove, nad
tri leta stare — kupim.
Ivan Mrhar, Stanežič, —
p. št. Vid nad Ljublj. (k)

Srebrne krone
staro zlato in srebro ku-
pi po najvišjih cenah
RAFINERIJA DRA-
GUE KOVIN — Ljubljana,
Birske ulice 36, vhod z
Vidovdanske ceste pri
gostilni Možina.

Plačam takoj!
Več vagonov zdravih bu-
kovih drv, najnižja ceno.
Ponudbe na »Rabim ta-
koj! Rudolf Velepich,
trgovina s kurivom, Ljub-
ljana VII., Sv. Jerneja c.
št. 25. (k)

Vsakovrstno
zlato kupuje
po najvišjih cenah
ČERNE, tuvelir, Ljubljana,
Wolfova ulica št. 3.

Stroj za praž. kave
kupim. Ponudbe na upra-
vo »Slovenca« pod »Ka-
va« št. 2206. (k)

Za zarezno opeko
(Stangfalg) dobro ohran-
jen ustnik in odrezalno
mizo kupi Gorenjska ope-
karna, Dvorska vas pri
Lescah. (k)

VELIKO IZBIRO BLAGA

za moške in ženske obleke, v dobri
kakovosti in najnovjših vzorcih, naj-
dele po ugodni ceni v obče znani
preko 60 let obstoječi veletrgovini

R. MIKLAUC „PRI ŠKOFU“
Ljubljana, Pred Škofijo 3. - Lingarjeva ul. 3

Kupim

malo rabljen veliki »Con-
tinent« ali kake druge
moderne vrste pisalni
stroj. Ponudbe z navedbo
cene in znamke stroja
na upravo »Slov.« pod
»Zasebnik« št. 2294. (k)

Otroški voziček
rabljen, kupim. Naslov v
upravi »Slovenca« pod
št. 2324. (k)

Pozor! Pozor!
Kupujejo se volnene krpe
(odpadki). Stari trg 18. k

Psa čuvaja
za na verigo, ter železno
vovno »vinto« — kupim.
Škerjanec, Radomlje. (k)

Moško kolo
in nemško-slovenski slo-
var kupim ali zamenjam
za usnjat površnik. Po-
nudbe na upravo »Slov.«
pod »Zmerna cena« 2415.

Enega ali več
elektroštevcev
za 220 Voltov kupim. —
Ponudbe na upravo »Sl.«
pod »Dobri« št. 2412. (k)

Prodamo

Hranilne knjižice
in prepise prvovrstnih tu-
kajšnih denarnih zavod-
ov jemljemo do prekli-
ca zopet v račun. A. & E.
Skaberne, Ljubljana. (r)

**Elektro-
motorji**
novi in rabljeni za vse
napetosti vedno v veliki
iz eri na prodaj. Lastna
dejavila za prevajanje in
popravljanje dynam, auto-
dynam elektro-motorjev
ter vseh e. elektr. aparatov.
FRANJO PERČINČIČ
elektro-podjetje
Ljubljana, Gosposvetska 16
telefon 13-71

PERUTNINARJI!
Inkubatorje in ostale pri-
prave za perutninarstvo
dobite najceneje pri
F. KADLEC, TEMERIN
tovarna inkubatorjev
Zahtevajte cenik

Kovčki,
ročne torbice, listnice,
denarnice, nahrbtniki,
gamaše
v veliki izbiri pri
Ivan Kravos, Maribor
Aleksandrova 13.

Kanarčke
rolarje, prima samee
in plemenite samice,
proda Jože Bitenc —
Karlovska cesta 9. (l)

Obhajilne slike!

Približno se doba prvih sv. obhajil, zato si do-
voljamo opozoriti pred gg kateheze na obhajilne
slike, katerih imamo v dveh velikostih po približno
50 vzorcev. Cene so izjemno nizke, tako da si
vsak lahko nabavi najcenejše vzorce.

Istotako nudimo edino le mi molitvenik »Pri
Jezusu« v beli vezavi. Dobi se v okuni izdelavi
ter v dveh izpeljavah, prva gladko črna druga imi-
tirana kot bisernica. Cena Din 1. Pri večjem
odjemu popusti!

Oglejte si zalogo!
H. NIČMAN - Ljubljana - Kopitarjeva 2

Fotografski aparat
Rodenstock, za poklicne
fotografije, razno pohištvo,
šivalni stroj, električne
potrebščine, stroji za re-
zanje salame, manufaktu-
ra, razne deske in hlodi,
poceni naprodaj. Vprašati
v skladišču »Figovec« —
Ljubljana, Tyrševa 13. (l)

PERJE
sivo, črno
kg Din 25-
Pol puh bal
kg Din 95-
Puh sivi II.
kg Din 100-
Puh sivi I. kg
Din 125-
Puh bel, naj-
finiši
kg Din 220-
Vse kemično
očistično

Eksportna hiša
„Luna“, Maribor

Industrijalec, obrtniki!
Ce se niste moji odjemal-
ci, poskusite pri meni, ka-
dar rabite orodje, železo,
pločevino, železne in le-
sene jermene, gonilne in
šivalne jermene, jermenski
vosek in vse ostalo v mo-
jo stroko spadajoče blago.
Poštena postrežba in niz-
ke cene Vas bodo zadovo-
ljile. — Fr. Stupica, Ljub-
ljana, Gosposvetska 1. (l)

Obiščite našo razstavo
OTROŠKIH VOZIČKOV
Celovška c. 26, Ljubljana VII
KUCLER & CO.
tovarna otroških vozičkov.

Premog, drva, koks
prodaja Vinko Podobnik.
Tržaska cesta šte. 16
Telefon 33-13.

VATO

v tablah in za odeje —
preden naročite za Vašo
potrebo — zahteva te moje
vzorce in cenik.

Arbeiter-Maribor

Nogavice, rokavice
in pletenine Vam nudi v
veliki izbiri najugodnej-
še in naenane trdka Karl
Prelog, Ljubljana. Židov-
ska ulica in Stari trg (l)

Umetna
gnojila

in semena za pomla-
danske setev Vam
nudi po nizkih cenah

Gospodarska zveza
v Ljubljani
Tyrševa cesta 29.

Klobuke
moške, za spomlad,
dobite vseh vrst najnovije
oblike in barve po kon-
kurenčnih cenah pri tvr-
dkih Franc Bernik, Dunaj-
ska cesta 12, poleg Agno-
le. Popravila se spreje-
majo. (l)

Beli molitveniki!

velika zbirka — poceni
naprodaj. Ponudbe na po-
družnico »Slovenca« Ce-
lje pod »Znamke« 2277. l

UNIONSKA KLET

Vam nudi
originalna vina
in dober
prilikežek

Cvetlice, šopke
in vence

za vsako pri-
liko dobite najboljši v
cvetličarni
Anton Požar,
Maribor, Gosposka ul. 36.
v novi palači

ribje olje

iz lekarne
dr. G. Piccolija v Ljubljani
se priporoča bledim in
slabotnim osebam.

Pomaranče

vseh vrst, nudi po
ugodnih cenah

Gospodarska zveza
v Ljubljani
Tyrševa cesta 29.

Pozor kmetovalci!

Mavec (gips) za gojenje
po ceni 25 Din za 100 kg
dobavlja, dokler traja za-
loga — Rudolf Dergan,
trgovca. Laško. Kupi pa
večjo množino hrastovih
in bukovih pražov raz-
nih dimenzij in prosí za
tozadevne ponudbe. (l)

Oruhe

kg po 7.50 Din. krompir
kg po 75 par, in sadna
drevesa dobite pri Kme-
tjski družbi v Ljubljani.

VELIKO
IZBIRO

angleških, čeških in
drugih stofov, žen-
sko in moško blago
za pomlad Vam
nudi
po nizkih cenah

M. GAJŠEK
MARIBOR, Glavni trg 1

Vina

stara in nova, v večini
rdeča, dobrih kvalitet, in
pristno slivovko nudi v
poljubnih količinah Ivan
Vehovar, Koprivnica pri
Rajhenburgu. (l)

Čebele

6 panjev, polnih. Znidar-
šičevih, kakor 20 praznih
z vsem priborom, satnice
itd. prodam. Hadl, Novo
mesto. (l)

Otroški voziček

moderen, poceni prodam.
Riharjeva 2, Kozelija —
Ljubljana. (l)

Stiški sir

na debelo se dobi v mle-
karni Poljanska cesta 3
po isti ceni kot v Stični.

Trgovska oprava

pult, stelaže itd., priprav-
na za železnico, koloniala
ugodno naprodaj. Vpraša-
nja dnevno od 3 do 5.
R. Meikler — Tyrševa
31/L. (l)

Otroški voziček

globok, dobro ohranjen,
prodam. Razpota 10. (l)

Peso, repo in korenje
ugodno prodam. Cerar
Peter, Domžale, Ljublja-
nska 22. (l)

Smrekove sadike

utrine — vzgojene brez
prilivanja ali umet. gnoj-
il, in sicer 5 letne po ce-
ni 75 Din in 4 letne po
ceni 70 Din za 1000 ko-
madov franco oddajna
postaja St. Janž ali Se-
nica — oddaja — dokler
traja zaloga — uprava
posvetva Lepi dob, pošta
Krmelj, Dolenjsko. (l)

Vozičke

otroške in igralne, kiva-
ne stroje, kolesa, kupite
najugodnejše pri S. Rebolj
& drug, Vošnjakova 4. (l)

Voziček z diro

prapraven za obrtnika —
in krožna žaga (kroglič-
ni ležaji) — naprodaj. Ce-
lovska cesta 43. (l)

4000 kg sena

in 2000 kg slame prodam.
Franc Bernik, Tehovec 5,
Preska, p. Medvode. (l)

Jajca za valenje

od čistokrvnih črnih Or-
pington komad 5 Din. —
Ana Kopitar, Ribniška
ulica št. 1, Moste. (l)

Prodaj

2 vagona suhih, popolno-
ma zdravih drv, brez
okroglice in kladi; sama
bukova po 10 Din fran-
ko vagon Trebnje. — Po-
nudbe na upravo »Slov.«
pod šifro »Trebnje« 2297.

Vina

lastnega pridelka, strogo
sortirana: haloški muskat,
rizling, beli burgundec —
letnikov 1932, 1933, na-
prodaj večje količine.
Freudenreich, lastnik vi-
nogradna Gorca, p. Pod-
lehnik pri Ptuj. (l)

Uprava graščine
Zg. Ptuj

prodaja iz svojih dreves-
nic Ptuj in Vurberg prvo-
vrstna sadna drevesca
vseh dobrih jabolčnih vrst
ter nekaj hrusk mošnic
za pomladansko sajenje.
Vprašanja: Graščina Zg.
Ptuj.

Na javni dražbi

ugodno naprodaj:
kompletni radio aparat, 4
sed. osebni avto, 140.000
kom. zidne opeke, dne 8.
marca 1934, ob 14. uri,
Skofljica pri Ljubljani,
strojna opekarna. (l)

Kurji gnoj prodaj

Fani Premrl, Cesta dveh
cesarjev, Ljubljana. (l)

Javna dražba

najdenih predmetov bo 7.
marca ob 9 na tukajš-
njem glavnem kolodvoru.

Lep umivalnik

prodam radi selitve zelo
poceni. Trnovski pristan
40, levo. (l)

Sladko kravje seno

naprodaj. — Vprašati pri
»Tietku na gričku«, Strma
pot 8. (l)

Klavirske note,

albume; operne, operetne
izv'ečke, šlagerje — po-
ceni prodam Kolodvor-
ska ulica 5. (l)

Pisalni stroj

»Underwood«, malo rab-
ljen, v koveču, poceni
naprodaj. Gradišče 11-II.

Šivalni stroj

Singer, dobro ohranjen —
poceni naprodaj. Mero-
sodna 1. (l)

Lanene tropine

in druga krmila nudi najceneje
v električnem hitu in moki
A. VOLK, LJUBLJANA
Kosinjeva cesta 24.

Obiti

Posteljne mreže
izdeluje na lesenih in že-
leznihi okvirjih naenane
in jih sprejema v popra-
vilo Alojz Andlovic, Ko-
menskega 34. (l)

STAMPILJE ETIKETE
GRAVERSTVO
STAR & SVETEK
LJUBLJANA - STROJNICA OBROBE

Modroce

posteljne mreže, železne
zložljive postelje, otoma-
ne divane in tapetne
izdelke nudi naenane
RUDOLF RADOVAN
tapetnik. Mestni trg 13.
Ugodni opek morske
trave, žimc, cvilha za
modroce in blaga za
prevleke pohištva.

PREMOG
DRVA IN
Karbo paketi

pri **IV. Schumi**
Dolenjska cesta
Telefon št. 2951

Za Din 1500-
dobavim praktičen couch
politiran les la tapetnoško
delo. — Tak cenam nakup
Vam je mogoče le, če na-
ročite kompletno in direktno
pri tapetniški tvrdki.
Rudolf Sever, Marjini trg 2
Največja izbira blaga za
pohištvo.

Damsko kroj. risanje

poučuje modni salon
Rozman, Ljubljana, Dvor-
ni trg 3. Naučite se ga-
rantirano v 8 dneh. Isto-
tam se izdelujejo kroji
po meri. Informacije do-
bite pisмено. (l)

Mojstrica kozmetike

Slava Gril, Beethovnova
ul. 15, parter desno, ne-
guje s specialnimi kre-
mami po najboljši meto-
di. Uspeh si guren. Zmer-
na cena. (l)

Dame pozor!

Kroji (šnit) se dobijo v
strokovnem krojnem
modnem ateljeju damskih
oblek Roza Medved, Gle-
dališka ul. 16, pritičje
desno, Ljubljana. (l)

Modroce

divane in ostale tapetni-
ške izdelke izdelujem po
zmernih cenah. Grem tu-
di na dom. Iskra Franc,
tapetnik, Vič 16. (l)

Po najnižji ceni

Vam preskrbi prevoz po-
hištva, vina in drugih
predmetov z modernimi
tovornimi avtomobili au-
topodjetje Vehovec. In-
formacije se dobijo vsak
čas: Ljubljana, Rimska
cesta 19. (l)

Mali oglasi
Sloven

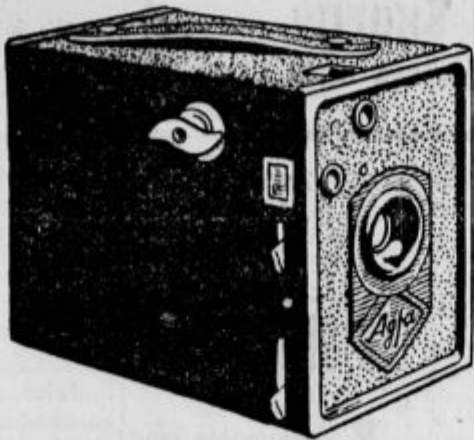
POZOR! NAGRADNO TEKMOVANJE!

Če hočete dobiti nagradno

Ta mali izvrstni aparat vsebuje vse prednosti moderne tehnike in to: dobro optiko, enostavno manipuliranje, splošno dobre rezultate tudi pri začetnikih, posebno pri uporabi najboljčuljivejšega Agfa Isohrom filma

HITITE!

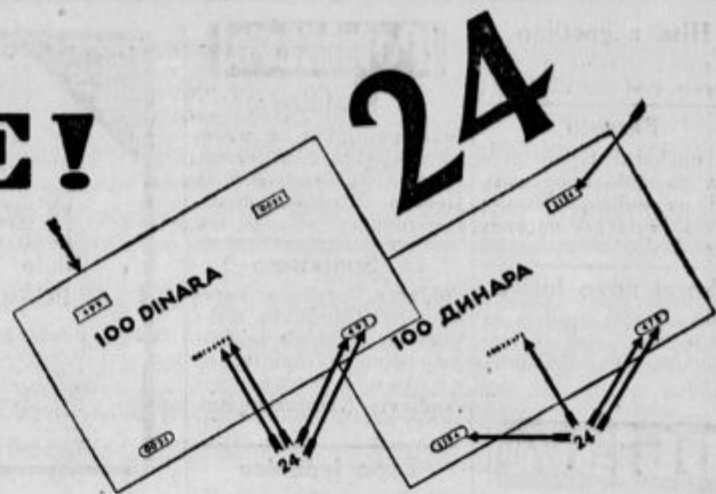
Nagradno tekmovanje traja samo kratek čas

Agfa-Box
kamero
št. 24,

najdite bankovec po sto dinarjev, ki v svojih številkah vsebuje številke 2 in 4 tako, da morete sestaviti številko 24

Pojdite s tem bankovcem do kakega foto-irgovca, pa Vam ga bo zamenjal z

Agfa-Box
kamero, velikosti 6x9 cm

LIPSKI POMLADNI SEJEM 1934

začne 4. marca

33 1/3 % popusta pri vožnji na nemških železnicah!

Vsa obvestila daje:

Ing. G. Tönnies, Ljubljana, Dvořakova ul. 3/II

ali

Zvanični biro lajpciškog sajma, Beograd, Knez Mihajlova 33

Strojnotehnična pisarna

Ing. Borštinar Ognjeslav, Ljubljana VII, Zg. Šiška 210

prevzema projektiranje in opremo turbinskih, mlinskih, transportnih, sušilnih in drugih naprav, izvršuje načrte in proračune, nadzira in vodi montaže, posreduje pri nakupu in prodaji strojev ter vrši vse ostale strojnotehnične posle

Industrije! Obrtniki!

Svetovno znani Krautzbergerovi lipski aparati za brizganje lakov in barv se dobe v jugoslovanskem skladišču

FRANJO FORGAČ, Zagreb

Masarykova 18 - Telefon 26-20
Zahtevajte specijalne ponudbe.

Okazijska prodaja

samo še dokler zaloga traja, prodajamo vse manufakturno blago po lastnih cenah. Izkoristite to priliko in si oglejte zalogo

Narodni magazin

Splošna tekstilna d. d.
Ljubljana - Mestni trg 17

Inserirajte v „Slovenca“!

Ljudska posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo v novi lastni palači

sprejema hranilne vloge in jih obrestuje najbolje

Denar je pri njej naložen popolnoma varno, ker jamči zanj poleg rezerv in hiš nad 5000 članov-posestnikov z vsem svojim premoženjem

Zahvala. Povodom bridke izgube našega nepozabnega nam očeta
FERDINANDA FERJANČIČA

se zahvaljujemo vsem, ki so nam stali ob boleznih in smrti blagopokojnega prijateljski na strani. Posebno zahvalo smo dolžni vsem osebnim prijateljem dragega nam pokojnika, njegovim bivšim gg. starešinam in kolegom, vsem gg. uradnikom državnih uradov in vsemu ostalemu občinstvu, ki so nam izrazili svoje sožalje v dnevih bolesti, kakor tudi spremili dragega nam papana tako polnoštevilno na njegovi poslednji poti. Nadalje naša najtoplejša zahvala za poklonjeno cvetje na krsto blagopokojnega. Vsem, ki so nam na katerikoli način pomagali v težki boli, priskrba hvala.

Kranj, dne 2. marca 1934.

Zalujoče družine: Ferjančič, ing. Teplý, Jeremič.

Pomlad prihaja!

Oglejte si
ravonokar
došle no-
vosti

A. & E.
Skabernè
Ljubljana

DUNAJSKI VELESEJEM

11.-14. marca 1934 (Rotunda do 18. marca)

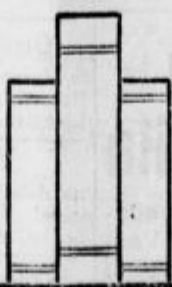
Razstava luksuznih in porabnih predmetov — Pohištvo — Angleška razstava — Ogrska razstava — Tekstilna izložba — Konfekcija za gospode in dame — Pletenine — Kožuhovina — Keramika in steklo — Lepo potovanje — Mednarodna razstava avtomobilov in motornih koles — Tehniška razstava — Stavbarstvo in cestne zgradbe — Iznajdbe — Živilska razstava — Kmetijstvo in gozdarstvo

Brez potnega vizuma! S sejmisko izkaznico in potnim listom prost prehod v Avstrijo — Ogrski prehodni vizum se dobi s sejmisko izkaznico na meji — Znatno znižana voznina na jugoslovanskih ogrskih in avstrijskih železnicah, na Donavi, na Jadranskem morju ter v zračnem prometu — Pojasnila vseh vrst kakor tudi sejmiske izkaznice (po Din 50.—) se dobe pri

Wiener Messe A. G. Dunaj VII.

kakor tudi — med lipskim pomladnim velesejmom — pri Auskunftstelle v Lipskem, Ringmesshaus, in pri častnih zastopstvih v LJUBLJANI: Avstrijski konzulat, Dunajska cesta 31 — Zveza za tujski promet v Sloveniji (>Putnik<), Dunajska cesta 1 — Zveza za tujski promet v Sloveniji (>Putnik<), podružnica hotel Miklič, nasproti glavnega kolodvora.

SALDA-KONTE
STRACE - JOURNALE
SOLSKO ZVEZKE - MAPE
ODJEMALNE KNJIZICE
RISALNE BLOKE
ITD

NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAB
KNJIGOVEZNICA
JUGOSLOVANSKE TISKARNE
PREJ
K. T. D.
V LJUBLJANI
KOPITARJEVA ULICA 6
IL NADSTROPJE

RADIO NARODU!

Odločili smo se, da radio 100% poplazariziramo in radi tega Vam stavimo naš aparat tipa 933, kateri sprejema tudi ameriške postaje na razpolago, in sicer na

18 mesečnih obrokov po Din 210.—

oziroma Din 220.— za isti aparat z vdolanim supresorom. — Razun vseh evropskih postaj sprejemate tudi ameriške postaje.

Največje radio industrija sveta **PHILIPS RADIO**

Zastopstvo:

H. SUTTNER,

Ljubljana, Aleksandrova cesta št. 6

Zahtevajte brezplačni cenik!

Zahtevajte brezplačni cenik!

ZDRAVLJENJE NA DOMU Z RADIUMOVO ZDRAVILNO VODO

Radium-aparat za pijačo, kopeli in komprese

proti telesni in duševni utrujenosti, šibkosti, revmi, protinu, arteriosklerozi, bolečinam želodca, črevesja, golši razširjenju vene i. t. d.

Kupite pri vodeči tovarni **NEMACKO RADIUM A. D. — BERLIN**

Generaalno zastopstvo za Jugoslavijo:

J. KONRAD - Zemun, pošt. pred. 11

Iščemo zastopnike

Prospekti brezplačno

Odobreno od min. soc. politike in nar. zdravja S. br. 20011 od 18. XI. 1932

ZAHVALA. Ob priliki smrti našega dragega moža, brata in strica, gospoda

ANDREJA WRETZLA

posestnika in mesarskega mojstra v Hočah

izrekamo za mnogoštevilno udeležbo pri njegovem pogrebu svojo najtoplejšo zahvalo velečast. gospodom: dekanu Sagaju, kaplanu Čoklu in župniku Prandlu iz Strassa, g. rav. Rojku, Mesarski zadrugi v Mariboru, zastopani po načelniku in mnogoštevilnih članih, gasilnim društvoma v Hočah in Bohovi, pevskemu zboru iz Hoč in godbi iz Razvanja za pretresljive žalostinke, ter vsem prijateljem in znancem, ki so izkazali pokojniku zadnjo čast in ga spremili do groba. Zahvaljujemo se tudi za krasne vence, s katerimi so darovateji počastili nepozabnega pokojnika. Posebej pa še izrekamo zahvalo velečastitemu gospodu dekanu Sagaju, ki je s tolažilnimi besedami stal ob strani pokojniku v njegovih zadnjih urah. Zalujoči ostali.

ZAHVALA. V naši težki bolesti zaradi izgube našega srčno ljubljenežega moža, očeta, sina, brata, svaka, gospoda

FRANJA TOVORNIKA

gledališkega igralca

izrekamo iskreno zahvalo vsem, ki so nam izkazali sočutje na kakršenkoli način. Posebno se zahvaljujemo oč. duhovščini za vodstvo pogreba, vsem zdravnikom in sestram za pomoč v zdravljenju. Nadalje se zahvaljujemo g. Koviču za nagrobni govor, g. upravniku in članstvu Narodnega gledališča za vence in krasno petje. Prav iskrena hvala vojaški godbi za tuborne žalostinke, Kat. izobraževalnemu društvu v Košakih, starosti Sokola Krčevina in Pobrežje, ter vsem prijateljem in znancem za cvetje in spremstvo k večnemu počitku. Maribor, Krčevina, dne 2. marca 1934.

Zalujoča žena, starši in ostali sorodniki.